

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință, Cultură,
Poligrafic, Presă și Edituri

ANUL XIII (XXXIV) Nr. 287 (1 373)

Simbătă 17 mai 1936

12 pagini — 2,50 lei

„Să nu uităm nici un moment că țelul suprem al întregii activități a partidului, esența societății socialiste multilateral dezvoltate este bunăstarea și fericirea întregului popor, întărirea continuă a patriei noastre, a independenței și suveranității României“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Din Cuvântarea rostită la Adunarea solemnă organizată cu prilejul aniversării a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român.

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN

CENTRUL VITAL AL SOCIETĂȚII NOASTRE SOCIALISTE

Fără îndoială, cea mai reprezentativă creație politică a poporului nostru este Partidul Comunist, care, constituit în focul luptelor clasei muncitoare, îngemănază, în structura și activitatea sa, tot ce are mai înaintat națiunea noastră socialistă, este expresia aspirațiilor spre libertate socială și națională, spre dreptate și progres social ale celor mai largi mase populare. Viața, istoria, au protejat partidul clasei muncitoare în focul asprelor bătălii de clasă, revoluționare, au făcut în mod obiectiv din existența lui centrul vital al națiunii, al poporului. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvântarea, neasemuit de bogată în idei, rostită la Adunarea solemnă organizată cu prilejul aniversării a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român: „Partidul reprezintă astăzi centrul vital al întregii națiuni, el este conștiința revoluționară a poporului nostru, de la care radiază energiile creatoare ale întregii națiuni și care luminează calea spre înaltele piscuri ale civilizației comuniste“. Este acesta rezultatul întregii sale activități revoluționare, al îndelungatului drum parcurs în slujba clasei muncitoare, al progresului, al socialismului și comunismului. Fără o permanentă preocupare pentru însușirea și dezvoltarea teoriei revoluționare, fără existența partidului revoluționar, care a știut să înfrunte teroarea, ilegalitatea, să fie în permanentă stegarul luptei întregului popor pentru independență și suveranitate, nu ar fi fost posibile marile transformări economico-sociale și edificarea cu succes a noii orinduirii socialiste.

Prof. univ. dr. OLIVIA CLĂTICI

(Continuare în pag. a 3-a)

TRIMESTRUL AL III-LEA

DIN LUPTA ANTIFASCISTĂ A POPORULUI ROMÂN: PROCESUL DE LA BRAȘOV

(mai-iunie 1936)

Se împlinesc 50 de ani de la procesul intentat unui grup de 25 de comunisti, uteciști și alți antifasciști, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, moment important în viața politică a României din perioada interbelică. Procesul s-a desfășurat pe fondul unor ample confruntări între forțele democratice, conduse de Partidul Comunist, și cele dictatorială, fasciste, sprijinite de Germania hitleristă și incurajate de unele cercuri reacționare interne.

Instaurarea hitlerismului la putere în Germania, în ianuarie 1933, a creat în centrul Europei un focar războinic extrem de periculos, o reală amenințare pentru independența și suveranitatea tuturor statelor. Prin poziția sa strategică, prin bogățiile de care dispunea, prin politica externă pe care o promova, România a devenit unul dintre obiectivele principale ale expansiunii hitleriste. Pentru slăbirea capacității de rezistență a statului român, cel de al treilea Reich a folosit o gamă largă de metode și mijloace, de la subminarea sistemului de alianțe externe și incurajarea revizionismului horthyst, la sprijinirea organizației fasciste Garda de Fier, devenită o adevărată coloană a hitlerismului în România.

Este meritul istoric al Partidului Comunist Român de a fi înțeles că problema fundamentală din acea vreme era lupta împotriva pericolului fascist intern și extern, realizarea unui larg front popular care să asigure apărarea regimului democratic, independența, suveranitatea și integritatea teritorială a patriei. P.C.R. a desfășurat o amplă activitate pentru demascarea esenței reacționare, antinaționale a fascismului, crearea unor largi

organizații de masă cu caracter antifascist, editarea unui mare număr de ziare și reviste democratice, organizarea pe întreg cuprinsul țării de intruniri și manifestări antifasciste. Pe de altă parte, cercurile guvernante, care nu vedeau cu ochi buni creșterea influenței comunistilor, căutau să incurajeze organizațiile fasciste din motive diversioniste, pentru a lovi în forțele democratice, în primul rând în Partidul Comunist Român. Una dintre măsurile luate a fost și arestarea militanților antifasciști și trimiterea lor în fața instanțelor judiciare, cu scopul de a-i intimida și scoate din arena luptei politice.

Dintre procesele intentate antifasciștilor o largă rezonanță în opinia publică l-a avut cel desfășurat la Brașov în zilele de 27 mai—5 iunie 1936, în care a fost implicat tovarășul Nicolae Ceaușescu. În ordonanța de trimitere în judecată se arată: „Nicolae Ceaușescu, în vîrstă de 18 ani, domiciliat în București, strada Vasile Lascăr, este membru activ, agitator și bun propagandist comunist și antifascist, cunoscut de multă vreme ca alare de autoritățile Siguranței și Justiției“.

Între-adevăr, tinărul comunist Nicolae Ceaușescu fusese în citeva rînduri arestat și anchetat: în noiembrie 1933 sub învinuirea de „incitare la grevă“ și rîspîndirea de afișe împotriva „Ordinei de stat“, în iunie 1934 pentru că voise să depună ca martor al apărării la procesul intentat conducătorilor luptelor muncitorești din ianuarie-februarie 1933, în august același an, pentru rîspîndirea de manifeste revo-

Conf. univ. dr. IOAN SCURTU

(Continuare în pag. a 3-a)

PENTRU ÎNCHEIEREA CU SUCCES A ANULUI ȘCOLAR

Trimestrul al III-lea, moment important al anului de învățămînt pentru ansamblul activităților instructiv-educative, a început și se desfășoară într-o atmosferă de puternică efervescență politică și patriotică. În aceste zile de primăvară, întregul nostru popor, toți oamenii școlii, omagiază, cu sentimente de adîncă stimă și recunoștință, gloriosul jubileu al Partidului Comunist Român — 65 de ani de la făurirea sa, dedicînd marelui sărbători fapte exemplare de muncă, succesele dobîndite în toate domeniile de activitate, prestigioase manifestări științifice și emfionante acțiuni cultural-educative și sportive.

Gîndurile noastre de aleasă prețuire se îndreaptă, în același timp, spre conducătorul iubit al partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, marele Ero al națiunii noastre, a cărei neobosită, intensă și amplă activitate revoluționară reprezintă cea mai sigură cheazăie pentru înfăptuirile impresionantelor programe elaborate de partid în scopul dezvoltării multilaterale a patriei noastre socialiste.

Exprimăm profundele noastre sentimente de respect tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminentă personalitate a științei naționale și mondiale, care sprijină cu înaltă competență și exemplară dăruire progresul continuu al școlii românești.

Înțelegem pe deplin marea răspundere ce ne revine în instruirea și educarea tineretului școlar în lumina istoricelor hotărîri ale Congresului al XIII-lea al partidului, a sarcinilor trasate de către Congresul științei și învățămîntului.

Avînd drept far călăuzitor tezele și

orientările de o inestimabilă valoare teoretică și practică formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului din țara noastră, cadrele didactice din județul Bistrița-Năsăud acționează cu consecvență și fermitate pentru realizarea integrală a obiectivelor acestei etape și, totodată, pentru încheierea cu rezultate superioare a anului școlar în curs.

Considerăm că un factor hotărîtor în realizarea acestor obiective îl constituie proiectarea și organizarea științifică a muncii în toate compartimentele de activitate. De aceea analiza rezultatelor procesului instructiv-educativ din trimestrul al II-lea s-a desfășurat, atît la nivel județean cît și la nivelul unităților de învățămînt, într-un spirit de înaltă exigență și responsabilitate. Pornind de la rezultatele bune înregistrate în majoritatea unităților școlare, de la neajunsurile ce s-au manifestat, întreaga activitate din actuala etapă a anului școlar a fost concepută și proiectată în așa fel încît să se pună mai bine în valoare resursele umane și materiale de care dispune învățămîntul din județul nostru. Pentru a determina un mod unitar de acțiune, Inspectoratul Școlar Județean, conducerea școlii își intensifică, în această perioadă, activitățile de îndrumare și control, preponderente fiind brigăzile tema-

Prof. IOAN ILIEȘ
Inspector școlar general adjunct al
Inspectoratului Școlar Județean
Bistrița-Năsăud

(Continuare în pag. a 5-a)

DE LA MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

ÎNSCRIEREA ÎN CLASA A IX-A (TREAPTA I)

DE LICEU, PENTRU ANUL ȘCOLAR 1986-1987

Pentru anul școlar 1986-1987, înscrierea în clasa a IX-a (treapta I) de liceu se organizează și se desfășoară, atât la învățământul de zi, cât și la cel seral, potrivit Legii Educației și Învățământului, după cum urmează:

1. În clasa a IX-a (treapta I) de liceu, se înscriu toți promovații clasei a VIII-a, fără concurs.

În cazul în care, la o unitate de învățământ sau la un profil din unitate, numărul elevilor care au depus fișe de înscriere (cerere) depășește numărul de locuri planificat, înscrierile în clasa a IX-a se face pe baza verificării cunoștințelor elevilor sau, după caz, a aptitudinilor acestora.

Verificarea cunoștințelor se face sub formă de lucrări scrise la limba și literatura română și la matematică, din materia studiată în clasa a VIII-a, cuprinsă în programele și manualele școlare pentru aceste discipline.

La clasele cu predare în limbi ale naționalităților conlocuitoare, elevii susțin, după caz, și probă la limba și literatura maternă.

Pentru înscriere la profilurile marină și pedagogic se susțin și probe de aptitudini.

La profilurile muzică, arte plastice și decorative, coregrafie se susțin probe de aptitudini specifice fiecărui profil.

Conținutul acestor probe se afișează la licee cu profilurile respective.

Grafiul privind organizarea și desfășurarea înscrierii în clasa a IX-a (treapta I) de liceu este prezentat în anexa nr. 1.

Celelalte informații privind organizarea și desfășurarea înscrierii în clasa a IX-a (treapta I) de liceu se afișează la fiecare unitate de învățământ.

Anexa nr. 1

GRAFIC

de organizare și desfășurare a înscrierii în clasa a IX-a (treapta I) de liceu, (învățământ de zi și seral)

Dialog colegial

Unele articole pe teme educative, deși tematic, teoretic, ideatic, publicistic sînt bine, interesant elaborate, din punct de vedere faptic sînt deficitare. Revista noastră urmărește să transmită prin paginile și colaboratorii săi experiențe concrete, fapte de muncă și de viață cit mai bogate și mai variate; ceea ce dorim să aflăm, mai ales, din scrisorile primite se referă la întrebările primordiale ale cunoașterii în general, ale pedagogiei și didacticii în special: de ce (s-a procedat într-un anumit mod), cum și ce metodă s-a folosit, ce rezultate s-au obținut.

De la aceste cîteva cerințe formulate sumar în scurta introducere pornim de fapt și dialogul nostru.

Prof. Justina Sime, Școala din comuna Maieru, jud. Bistrița-Năsăud. Facți o frumoasă pledoarie pentru o estetică școlară. Corect enunțați principiile care stau la baza educației estetice, vorbiți despre importanța, despre cerințele sale. „Promovarea esteticului a devenit o necesitate în epoca noastră, în viața de toate zilele — spuneti dumneavoastră, și așa și este. Școala constituie locul potrivit pentru educația estetică, pentru că elevul se află la o vîrstă cînd percepe mai bine frumosul, este mai receptiv”. Educația estetică începe de la a-1 învăța pe elev cum să scrie frumos și pînă a-1 face să înțeleagă o operă de artă. Cum îl conduceți dumneavoastră pe acest drum, cum îi modelați și formați sensibilitatea, gustul, interesul pentru frumos? Ne interesează. Reținem și propunerea cu privire la cursul de estetică generală.

Prof. Ioana Costescu, Școala Nr. 78 din București, **prof. Margareta Popa**, Liceul Agriindustrial din comuna Armășești, jud. Ialomița. Considerați, pe drept, educația civică o componentă a educației multilaterale, aducînd numeroase argumente de ordin teoretic. „Avînd cunoscute particularitățile ce trebuie privite ca punct de plecare în tratirea individuală a fiecărui elev, școala are datoria de a stabili un program complex al formării personalității elevilor... Actul educației civice trebuie să capete tot mai pregnant atributul conștientizării. Conștiința privește solicitarea motivației, angajarea și responsabilitatea față de propria formare, sporirea și reglarea efortului devenind fapte permanente în viața elevilor cînd aceștia știu ce se întîmplă în lume, sînt învățați să adopte o poziție partinică...” Cum îi învățăm noi, educatorii lor, toate acestea, cum îi ajutăm să conștientizeze conceptele, principiile, teoriile și valorile? Printr-o multitudine de acțiuni concrete despre care ne puteți scrie.

Prof. Sabin Selagea, Școala din comuna Vața de Jos, jud. Hunedoara. Propuneți cîteva repere pentru o deontologie didactică. Vă opriți numai la o abordare teoretică. Cităm, pentru adevărul ce-l conține, următoarele: „Pericolul cel mai mare care planează asupra noastră, a oa-

15 iunie — afișarea numărului de locuri în unitățile de învățămînt pe profiluri;

21-27 iunie — depunerea de către elevi a fișelor tip de înscriere la secretariatele unităților de învățămînt și, după caz, efectuarea controlului medical. La profilurile la care se susțin probe de aptitudini, fișele de înscriere se depun pînă la 22 iunie, inclusiv;

23-28 iunie — susținerea probelor de aptitudini la profilurile marină, pedagogic, muzică, arte plastice și decorative, coregrafie; afișarea rezultatelor;

28-30 iunie — reorientarea elevilor și stabilirea unităților de învățămînt și a profesorilor la care se organizează probe de verificare a cunoștințelor. Elevii care au fost respinși la probele susținute la profilurile marină, pedagogic, de artă sau la liceele militare pot depune fișele de înscriere la orice altă unitate de învățămînt;

2-4 iulie — susținerea probelor de verificare a cunoștințelor, după cum urmează:

● 2 iulie — proba de limba și literatură română;

● 3 iulie — proba de limba și literatură maternă;

● 4 iulie — proba de matematică;

8 iulie — afișarea rezultatelor;

9-16 iulie — redistribuirea elevilor care nu au fost declarați înscriși în urma susținerii probelor de verificare a cunoștințelor.

NOTĂ: Elevii din clasa a VIII-a care au deficiențe ce îi fac incapazi să se pregătească în anumite profiluri, depun la inspectoratele școlare județene (al municipiului București), pînă la data de 31 mai, cereri însoțite de actele medicale eliberate de către comisiile județene (a municipiului București) de arhivare școlară și profesională, pentru a fi înscriși la profiluri industriale sau industrial-agricole din unități de învățămînt la care nu se organizează probe de verificare a cunoștințelor.

menilor de la catedră, este nu atît stereotipizarea metodei, cît rutinarea spiritului. Dacă o lecție nu trezește de fiecare dată o idee și nu dă o soluție optimizatoare pentru activitatea care urmează, înseamnă că ne afundăm de bună voie și ne complacem în monotonia faptului de serie”.

Prof. Aurel Seulean, Școala din Șeulia de Mureș, jud. Mureș. Intî-adevăr, a fi diriginte la clasa a V-a presupune, cum subliniați și dumneavoastră, multă răspundere. „Fiecare profesor are datoria sacră de a da dovadă de tact pedagogic, de măiestrie, pentru a-l introduce fără dificultăți pe toți elevii clasei a V-a în activitatea școlară cu mai mulți profesori”. Ne puteți scrie ceva despre „secretele” acestei măiestrii, pe care sîntem conștienți că o aveți?

Prof. Dora Savu, Școala din comuna Crivina, jud. Mehedinți. Atribuțiile muncii dirigintei sînt cunoscute. Am fi dorit să ne scrieți despre modul în care le transpuneți în practică.

Prof. Vasile Sofron, Liceul Industrial Nr. 1 din Pașcani. „Formarea personalității tinerilor; pregătirea lor pentru muncă și viață, pentru apărarea patriei — sarcini ale educației fizice școlare”. Un titlu foarte mare pentru un articol foarte mic (scurt). Regretăm, cu atît mai mult, cu cît despre disciplina pe care o predați am scris mai rar și, mai ales, că din cele ce scrieți se subînțelege că aveți o activitate bogată.

Prof. Hortensia Teodorescu, Inspectoratul Școlar Județean Cluj; **Prof. Cornelia Popescu**, Liceul Industrial Nr. 1 din Reghin, jud. Mureș; **Prof. Antal Săndor**, Școala Nr. 1 din Luduș, jud. Mureș. Tema ce reunește scrisorile dumneavoastră: „Colaborarea școlii cu familia pentru educarea comunistă a elevilor” ne interesează în mod deosebit. După cum, dorim să cunoaștem și aspecte ale contribuției școlii la educarea materialist-științifică a părinților, la pregătirea lor psihic-pedagogică. Datele, argumentele, faptele furnizate de dumneavoastră ne sînt însă insuficiente pentru a acoperi acest domeniu atît de important. Așteptăm, deci, detalii.

Prof. Ilie Caraman, Liceul Industrial din Făurei, jud. Brăila. Ne-ați amintit prin scrisoarea trimisă că despre importanța pedagogică a notei la purtare, despre răspunderea, discernămintul, judecătoria cu care se cere ca pusă și judecată nu am scris. Așa este. Dar pentru că nu folosesc să scriem despre eventualele neconcordanțe, ce apar în „Regulamentul privind activitatea elevilor din învățămîntul primar, gimnazial, liceal, profesional și de maistri”, ci să cunoaștem, mai ales, practica didactică bună în această privință, socotim că aveți perfectă dreptate cînd afirmați: „Considerăm că cel mai nimerit ar fi ca situația la învățătură să se analizeze cu mult discernămint, diferențiat, pe baza cunoașterii de către diriginti a capacității, preocupărilor, eforturilor și rezultatelor fiecărui elev. Oricum, comoditatea și nepăsarea față de aceasta nu pot fi „apreciate eu

notele 9 și 10, la fel ca hărnicia și perseverența”.

Prof. Doru Enache, Școala din comuna Girbovi, jud. Ialomița. Incontestabil, aveți mult talent publicistic. Articolul dumneavoastră „Carnet de... profesor”! demonstrează acest lucru. L-am citit cu mult interes nu numai pentru verva,

cu care prezentați viața școlii, relația profesor-elev, cit și spre a cunoaște optica unui debutant în profesie. Sînt convins că odată cu experiența, deci cu timpul, multe din păreri vi se vor schimba și, cu siguranță, vă veți da răspuns la întrebarea care vă frământă.

MONICA ROBEA

Recoltarea plantelor medicinale

În luna mai, calendarul recoltării plantelor medicinale cuprinde: **brusturele** (rădăcinile), **castanul** (florile, frunzele), **ce-rentelul** (rădăcinile), **cimbrisorul** de cîmp (iarba), **ciubotica cucului** (florile, rădăcinile), **coacăzul** (frunzele), **mesteacănul** (frunzele), **macul de cîmp** (petalele), **mușetelul** (florile), **nalba mare** (rădăcinile), **nucul** (frunzele), **păducelul** (florile, frunzele), **păpădia** (frunzele, iarba), **pătlagina îngustă** (frunzele), **pirul medicinal** (rădăcinile), **plămînarica** (frunzele), **pochivnicul** (iarba cu rădăcinile), **podbalul** (frunzele), **porumbarul** (florile), **rotunjoara** (iarba), **rostopasea** (iarba), **rușcuța de primăvară** (iarba), **saleia** (coaja), **salcimul** (florile), **sinzlele** (iarba), **socal** (florile), **lătănesea** (rădăcinile), **traista ciobanului** (iarba), **trei frați pătași** (iarba), **trifoiul alb și roșu** (florile), **urzica** (frunzele, iarba), **urzica moartă albă** (florile), **vinarița** (iarba) și **volbura** (iarba).

Dintre acestea: pătlagina (cea bună pentru vătămătură, așa cum o defineau cronicarii și despre care se spune că a fost folosită și pentru vindecarea rănilor mării sale Ștefan) este răspîndită în grădini, la marginea culturilor și a drumurilor, avînd o rozetă de frunze bazale și axe cu inflorescențe spiciforme. Există mai multe specii. Cele mai des întîlnite sînt (denumite după lățimea frunzei) **pătlagina lată** (*Plantago major*) și **pătlagina îngustă** (*Plantago lanceolata*). Ambele utilizate în medicină. Se recoltează frunzele cu un cuțit, apoi se îndepărtează inflorescențele. Uscarea se face la umbră. Produsul are proprietăți emoliente, utile în afecțiuni respiratorii.

Din cîmpie și pînă în pajisti montane, ne întîmpină explozii de un galben solar ale inflorescențelor de **păpădie** (*Taraxacum officinale*), abundentă uneori în lucerniere, în trifoiști sau în livezi. Se recoltează rozeta de frunze, tăiate cu cuțitul sau planta întregă, cu tot cu rădăcină, seacă cu sapa sau caznaua. În

ambele cazuri se îndepărtează axele cu inflorescențe și fructificații. Planta este foarte activă în afecțiunile hepatice.

Cu flori albe, într-o inflorescență alungită și cu mici fructe ca o tăseută (de unde și denumirea populară) „traista ciobanului” (*Capsella bursa pastoris*) se întîlnește la marginea de drumuri, prin curți, ca buruiană sau în culturi, cînd se poate cosi. Se recoltează și planta cu rădăcină, smulgîndu-se și curățindu-se de rădăcină. Specia este utilă ca antihemoragică.

La marginea pădurilor, în crînguri, în poiențe cresc arbuștii de **păducel** (*Crataegus sp.*). Florile acestor arbuști constituie un produs medicinal deosebit de solicitat, care se pot usca și la soare. Se mai pot recolta și buchetele de flori cu frunze. Păducelul este reputat ca adjuvant în afecțiuni cardiace de origine nervoasă.

În locuri umede și umbrite, pe lângă ziduri, ruine, mai ales, în unele păduri de salcim, (*Deveselu*, *Chilia*, *Vînju Mare*, *Burila*, *judetul Mehedinți*, *Hanu Conachi*, *judetul Galați*, apoi, în județele *Neamț* și *Iasi*), crește **rostopasea** (*Chelidonium majus*), cu flori galbene și cu un suc (latex) portocaliu la locul de rupere. Se recoltează întreaga parte aeriană, foarte activă în afecțiuni hepatice.

Musetelul (*Matricaria chamomilla*), adevărat simbol al plantelor medicinale, există abundent în toată zona de cîmpie din sudul și vestul țării, în Dobrușa și în zonele mai joase din Moldova. Acolo unde este în masă, recoltarea se poate face cu recoltatori de mușetel. Cînd crește mai rar se recoltează cu degetele minii făcute pieptene sau chiar cu un pieptene mai rezistent. Uscarea se face în strat subțire, în locuri umbrite. După recoltarea inflorescențelor, se poate face și recoltarea întregii părți aeriene.

Biolog **MIRCEA ALEXAN**
șef birou floră spontană, **Trustul PLAFAR**

Ghidul micului culegător de plante medicinale

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Trustul Plafar au editat „Ghidul micului culegător de plante medicinale” — autori: **Mircea Alexan** și **Ion Velea** — difuzat Inspectoratelor școlare din întreaga țară.

Ghidul cuprinde îndrumări necesare în recoltarea și uscarea plantelor medicinale, calendarul recoltării acestora, precum și prezentarea, în ordinea alfabetică, — utilizînd denumirile populare — a peste 70 de specii de plante medicinale dintre cele mai uzuale, larg răspîndite și

a căror recoltare se face fără dificultăți. Adresîndu-se elevilor, cadrelor didactice, precum și tuturor celor interesați în cunoașterea „farmaciei naturii”, lucrarea conține și recomandări utile cu privire la importanța plantelor medicinale. Sînt prezentate și 74 de planșe cu desene care facilitează recunoașterea principalelor specii de plante medicinale, cultivate și din flora spontană; autorii au selectat aspecte despre: organele plantelor ce se recoltează, momentul optim al recoltării, răspîndirea lor, întrebuintări, precum și achiziție (plante proaspete și uscate) și despre primele stimulativ acordate unităților, detașamentelor de pionieri și organizațiilor U.T.C. care string cantități mari de produse de calitate superioară, în stare uscată.

V. A.

Educația rutieră a preșcolarilor și elevilor

Aplicînd programul comun, elaborat de Ministerul Educației și Învățămîntului, de Ministerul de Interne și de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, Inspectoratul Școlar al Municipiului București, preocupat de buna desfășurare a procesului de educație rutieră a elevilor, a luat măsuri — transmise tuturor conducătorilor unităților școlare — în scopul prevenirii angajării copiilor în evenimente rutiere nedorite. Între altele s-au stabilit sarcini concrete, imediate și de perspectivă privind întocmirea unei evidențe riguroase a tematicilor orelor de educație rutieră, pentru fiecare clasă, urmîndu-se îmbunătățirea conținutului, a formelor și metodelor de realizare, întărirea caracterului practic-aplicativ, precum și instruirea elevilor pe probleme specifice privind circulația rutieră din zona în care își desfășoară activitatea. A fost inițiat concursul anual „Educația rutieră — educație pentru viață”, la care participă toți preșcolarii și elevii. În cadrul grupelor de școli ai patriei și al detașamentelor de pionieri se va desfășura acțiunea practică de educație rutieră „Nota 10 la disciplina străzii” (gale de filme, povestiri după imagini, întîlniri cu agenți de circulație, cu părinți — conducători auto cu experiență, programe artistice tematice, concursuri de desene, demonstrații etc.). Trimestrial, se organizează exerciții practice, observații individuale ale modului de deplasare la intrarea și ieșirea din grădinițe și școli, recunoașteri în grup, pe principale trasee din apropierea acestora; zilnic, în cadrul momentului educativ „5 minute de circulație”, se realizează descrierea trasului de la școală acasă și invers. La începutul lunii iunie, în cadrul „Săptămîinii micului pieton”, se prevăd în toate unitățile de învățămînt ample manifestări culturale-educative: serbări și spectacole; expoziții de desene, concursuri și drumeții tematice, activități ale pătrunzătorilor școlare de circulație, acțiuni comune

ale agenților de circulație și părinților demonstrații de organizare a jocurilor cu copii în locuri ferite de pericole. În grădinițe, s-a înființat cercul „Automobilistii anului 2000”, în vederea formării deprinderilor de comportare corectă a preșcolarilor în traficul rutier. Pentru elevii ciclului primar s-au organizat concursurile „Micii bicicliști”, ale căror obiective constau în învățarea de către copii a mersului pe bicicletă, cunoașterea și însușirea de către aceștia a regulilor de deplasare pe drumurile publice. În învățămîntul gimnazial continuă activitatea „Cluburilor cicloturistice”, finalizată, anual, prin concursuri interscolare. Activitatea pătrunzătorilor școlare de circulație este orientată, prioritar, pe educarea, prevenirea și protejarea preșcolarilor și elevilor și pe familiarizarea acestora cu caracteristicile circulației din perimetrul grădinițelor și al școlilor, precum și pe semnalarea unor fenomene de indisciplina în rîndul conducătorilor auto. În unitățile școlare, au loc expuneri dedicate părinților, însoțite de dezbateri de caz privind abaterile grave, accidentele cu copii și cauzele acestora. Pentru buna pregătire individuală a elevilor, s-a organizat „Colțul documentar al circulației”, în cadrul căruia sînt expuse materiale tipărite, schițe, planșe, foto-cronici și „Gazeta circulației”.

De asemenea, a fost elaborată tematica orientativă privind acțiunile de instruire metodică a părinților, în vederea educării rutiere a copiilor, regulamentele de organizare și desfășurare ale concursului de masă „Educația rutieră — educația pentru viață”, ale cercurilor „Automobilistii anului 2000” și „Micii bicicliști” și ale „Cluburilor cicloturistice” și s-au organizat și amenajat, în curțile școlilor, parcuri de circulație pentru instruirea școlarelor și a preșcolarilor.

VIOLETA APOSTOL

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN

CENTRUL VITAL AL SOCIETĂȚII NOASTRE

SOCIALISTE

(Urmare din pag. 1)

Îndeplinindu-și cu înaltă răspundere comunistă rolul de forță politică conducătoare în opera de înlăpătură a revoluției și construcției socialiste, Partidul Comunist Român a îndeplinit funcția politică vitală pentru devenirea istorică a poporului și patriei noastre. Dovedind o mare capacitate de cuprindere și analiză teoretică, de orientare în cele mai dificile situații, datorită nivelului său ideologic, fidelității față de teoria revoluționară și capacității de a o aplica în mod creator la condițiile specifice ale țării noastre, partidul a elaborat sarcinile concrete, obiectivele strategice și tactica fiecărei etape istorice. Larga deschidere spre abordarea, în teorie și practică, a problemelor edificării socialismului în România, într-o manieră proprie, originală, inaugurată de istoricul Congres al IX-lea, a dus la cristalizarea unei experiențe unice, în cadrul căreia dezvoltarea creatoare a teoriei revoluționare s-a împletit cu curajoase demersuri de găsire a unor soluții și rezolvări specifice amplei opere de edificare a socialismului. Strategia politică a materializat elaborările teoretice, iar din aplicarea strategiei au rezultat noi teze și concluzii teoretice. A avut astfel loc un permanent proces de ridicare a nivelului general, teoretic-ideologic și politic-organizatoric, al partidului. Forța partidului a constituit-o și va trebui să-o constituie, și în viitor, capacitatea sa de atragere și organizare a maselor, de educare a lor în spirit revoluționar.

Întărirea teoretico-ideologică a partidului, a muncii sale politico-educative în rândurile maselor, s-a aflat în permanență în centrul preocupărilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, de la tribuna Adunării solemne organizate cu prilejul aniversării a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român, adresează o vibrantă chemare: „Să îmbogățim teoria și practica revoluționară cu toate concluziile luptei îndelungate de până acum, cu experiența și concluziile generale ale mișcării comuniste, muncitorești și să avem permanent în vedere noile realități ce apar în societatea socialistă românească și, în general, în lume!” Creșterea rolului conducător al partidului, sarcină fundamentală a Programului partidului, relevată de documentele Congresului al XIII-lea, presupune, în primul rând, intensificarea, perfecționarea activității teoretice, ideologice, politico-educative a partidului.

Datorăm tovarășului Nicolae Ceaușescu elaborării teoretice de o inegalabilă valoare, care au imprimat procesului devenirii socialiste a țării noastre vigoare, originalitate, ritm susținut și care au îmbogățit, în același timp, gândirea și experiența socialistă pe plan mondial: ideea edificării socialismului în etape și necesitate, pentru țara noastră, a etapei de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate; concepția despre partid, ca centru vital al națiunii și nu numai detașament de avangardă, concretizând o altă idee de mare profunzime — socialismul reprezintă în țara noastră nu numai un obiectiv al luptei clasei muncitoare, ci al întregului popor, care și-a identificat viața și viitorul cu socialismul și comunismul; principiile relațiilor dintre state, dintre partidele clasei muncitoare: rolul națiunii și al statului național în condițiile epocii contemporane; raportul dintre partid, stat și organizațiile obștești și însăși concepția despre partid ca organism viu, dinamic, care își perfecționează permanent propria activitate în procesul conducerii vieții sociale, transformându-se el însuși corespunzător etapelor de dezvoltare ale patriei socialiste.

Dind expresie ideii de mare valoare teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia socialismul reprezintă societatea deplinei umanizări, în care scopul final al întregii activități îl reprezintă permanenta ridicare a calității vieții, ideii că socialismul se edifică cu oameni și pentru oameni, Partidul Comunist a acționat consecvent pentru crearea cadrului organizatoric și a climatului politic care să permită și să stimuleze participarea maselor largi populare, a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, la întreaga activitate socială, culturală, politică, de conducere.

Concretizând concepțiile novatoare despre raportul dintre spontan și conștient, dintre partid, stat, organizațiile de masă și obștești, s-a creat în țara noastră un sistem original al democrației socialiste, care grupează în jurul partidului toate formele de organizare ale activității maselor, creează posibilitatea participării fiecărui cetățean la viața politică, într-un cadru organizat. La inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu s-au constituit organele cu dublă natură — de partid și de stat — organisme specifice care dau expresie unității socialiste a poporului, unității sale de interese și obiective și prefigurează viitoare organe ale autoconducerii și autoadministrării comuniste.

Gândind într-o strinsă corelație dialectică dezvoltarea economică, munca politică și activitatea maselor, a fost constituit și perfecționat în decursul celor peste 20 de ani, de când în fruntea partidului și a statului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, un original cadru de manifestare a autoconducerii și autogestiei muncitorești, care dau structura vieții politico-statale, reprezintă suportul social, politic și economic al statului democrației muncitorești revoluționare.

Procesul obiectiv de transformare a statului, în decursul făuririi socialismului și al înaintării spre comunism, într-un organism nou, tot mai democratic, antrenează masele de oameni ai muncii la activitatea de conducere, traducând în practică principiile autoconducerii muncitorești, care concretizează dreptul proprietarilor, producătorilor și beneficiarilor de a participa la conducerea întregii activități sociale, în primul rând a unităților în care își desfășoară activitatea, pentru o cât mai bună gospodărire a avutiei ce le-a fost încredințată de societate. Adunările generale ale oamenilor muncii, Consiliile Oamenilor Muncii din unitățile socialiste și organismele ce le reprezintă în plan național, reprezintă atât dreptul firesc al cetățenilor de a participa la conducerea tuturor domeniilor vieții sociale, cât și cadrul de dezbateră competentă, responsabilă a problemelor diferitelor domenii de activitate, de cercetare a soluțiilor optime pentru problemele tot mai complexe pe care le ridică practica socială.

Participarea democratică a oamenilor muncii la conducere este un eficient mijloc de transformare revoluționară a realității, dar, în același timp, în acest proces oamenii se transformă pe ei înșiși. Democrația presupune cunoaștere, pricepere, competență. Militând pentru permanenta dezvoltare și adâncire a democrației în viața socială, partidul își perfecționează propria activitate, dezvoltă democrația în propriile rânduri și modelează continuu științele, personalitatea umană. Formarea conștiinței înaintate a omului nou constituie una din problemele fundamentale ale politicii partidului. „În noua etapă a dezvoltării societății noastre, a societății în general — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu —, conștiința revoluționară a oamenilor devine o puternică forță, s-ar putea spune că ea este hotărâtoare pentru întreaga dezvoltare a societății omenestă și cu atât mai mult pentru triumful socialismului și comunismului, pentru realizarea păcii pe planeta noastră”.

PARTIDULUI — INIMA ȘI GÎNDURILE NOASTRE

Gloriosul jubileu al aniversării a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român a umplut de emoție și de înaltă mândrie patriotică inimile tuturor locuitorilor din România. Elevii, cadrele didactice, toți slujitorii școlii, au omagiat alături de întregul nostru popor, acest eveniment istoric. Din adâncul inimii lor, prin cele mai diverse manifestări și acțiuni, ei și-au exprimat vibrantul atașament față de partid și popor, dragostea și recunoștința față de conducătorul națiunii noastre, ctitorul României moder-

ne, tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de tovarășa Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de renume internațional. La acest moment aniversar au fost evocate, cu legitimă mândrie, mărețele împliniri petrecute în țara noastră — atât în domeniul învățămîntului, cât și în celelalte sectoare de activitate — în anii construcției socialiste și, îndeosebi, în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, numită simbolic „Epoca Nicolae Ceaușescu”. „Partidul Comunist Român — conti-

nuatorul celor mai înalte tradiții de luptă ale poporului nostru, conducătorul operei de edificare a noii orinduirii în România” — a fost titlul unui simpozion organizat de Inspectoratul Școlar Județean Vrancea și de Casa Personalului Didactic. La lucrările simpozionului au participat profesori de științe sociale din tot județul. ● Liceul Industrial Nr. 2 din Găești, județul Dimbovița, a găzduit o sesiune jubiliară de comunicări și referate. Au participat cu lucrări specializate de la întreprinderea patronatoare (cunoscută în întreprindere de frigider), care au vorbit despre dezvoltarea și succesele acestei unități economice în perioada de mărețe împliniri, pe care o numim cu mândrie „Epoca Nicolae Ceaușescu”. ● „Odă partidului, odă muncii, odă primăverii patriei”... Sub acest titlu, tineri interpreți de la Liceul Industrial din Tîrgu Frumos au prezentat un reușit spectacol artistic. (Prof. Dumitru Păpușoiu). ● „Partidul Comunist Român, stegarul marilor noastre idealuri și împliniri revoluționare”. Sub aceste cuvinte emblematice, la Timișoara, s-a desfășurat un amplu simpozion cu tema „Creativitate și eficiență în activitatea educativă cu preșcolarii și elevii”, organizat de Inspectoratul Școlar Județean, Casa Personalului Didactic și Comisia Județeană pentru Activitatea Sindicatelor din Învățământ Timiș. ● Prof. Ilie Corcovanu, de la Școala din Dobrosloveni, județul Olt, ne scrie despre concursul „Trepte spre viitorul comunist al patriei”, la care au fost prezente echipajele tuturor detașamentelor de pionieri din unitate, precum și despre spectacolul cultural-artistic intitulat sugestiv „Omăgiu partidului”. ● Prof. univ. dr. Ion Agrigoroaie, decanul Facultății de Istorie-Filozofie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, în cadrul unei sesiuni științifice care a avut loc la Liceul „George Bacovia” din Bacău, a prezentat expunerea: „Lupta forțelor democratice sub conducerea P.C.R. pentru independență și integritate teritorială, împotriva fascismului și războiului. (Inv. Eugen Teirău, inspector școlar). ● Tot de pe meleaguri băcăuane, prof. Elena Budescu-Ciubotaru ne informează despre expoziția de pictură „Mulțumesc, oameni!” a profesorului-artist Gh. Mocanu, deschisă la Galeria de artă din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej. Expoziția este dedicată oamenilor acestei țări, eroismului și dorinței lor de pace și prosperitate. ● Din suita de manifestări închinată măreței aniversări a partidului, care au avut loc pe meleaguri hunedorene, prof. Rodica Fugăță, de la Casa Personalului Didactic din Deva, ne informează despre simpozionul: „Fluxul informațional în lumea contemporană”, apreciat, cum ne scrie corespondenta, ca „una dintre cele mai reușite acțiuni politico-educative, din județ, dedicate mărețului jubileu”. ● „Sintem urmași de daci și de romani”; a fost titlul unui concurs între elevi ai școlilor din zona Topoloveni, județul Argeș. Inv. Al. Zimbroianu, care ne transmite știrea, precizează și scopul concursului: „evaluarea cunoștințelor elevilor despre istoria patriei și a poporului român”. ● La Căminul cultural din comuna Erbiceni, județul Iași, prof. Cecilia Rimbu Ciunasa a prezentat expunerea: „65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român”, prin care, în fața elevilor, a cadrelor didactice și a unui mare număr de săteni, au fost evocate momentele cele mai importante din viața partidului, precum și activitatea neobosită și curajoasă desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în anii ilegala-

lității; au fost înfățișate, de asemenea, mărețele împliniri din anii construcției socialiste. (Prof. Ioan C. Alistar). ● Din Craiova, prof. Margareta Lencu ne trimite un pliant care cuprinde o suită de manifestări politico-educative, cultural-artistice și sportive, desfășurate sub egida Consiliului Craiova al Organizației Pionierilor și a Universității craiovene. ● Din județul Dolj, comuna Poiana Mare, primul și știrea semnată de prof. Elvira Șerbu, despre manifestarea politico-educativă și cultural-științifică intitulată: „Tradiție, actualitate, perspectivă”, care a avut loc în organizarea Inspectoratului Școlar Județean și a Consiliului Unic Agroindustrial Poiana Mare. ● Profesorii de științe sociale și activul de partid din școlile pitestene au participat la simpozionul „P.C.R. — stegarul marilor noastre idealuri și împliniri revoluționare”, la care și-au adus o substanțială contribuție, prin comunicările prezentate, cadre didactice din învățămîntul superior bucureștean. (Prof. Dumitru Anghel). ● „O admirabilă lecție de poezie și limbă românească” — astfel caracterizează prof. Dragomir Moise, de la Liceul „Dinicu Golescu” din Cimpulung Muscel, sărbătorirea pe plaiuri mușcelene a centenarului nașterii poetului George Topirceanu. În aceste zile efervescente, când inimile și gîndurile slujitorilor școlii și ale tuturor oamenilor din țară sint dăruite patriei, partidului, cinstită înaintașilor primește o aură de lumină în plus. ● Pe această linie se înscrie și ciclul de manifestări intitulat „Zilele Liceului «Ienăchiță Văcărescu» din Tirgoviste, străvechea cetate de scaun, oraș încărcat de istorie. ● Secția de teatru pentru copii a Bibliotecii „M. Sadoveanu” din Capitală a prezentat în fața elevilor din clasa I a Școlii Nr. 5 un reușit spectacol artistic. De menționat că spectacolul a avut, ca protagoniști, elevi din clasele mai mari ai aceleiași școli, condusă de două inimoase cadre didactice: prof. Lucia Botezatu și prof. Eugenia Nicolae.

Șoimii patriei de la Grădinița Nr. 11 din Arad — ne scrie prof. Gh. Cămăraș — au prezentat în fața muncitorilor de la Întreprinderea „Avicola” (întreprindere patronatoare a grădiniței) un reușit program artistic, prin care, „din adâncul sufletului lor curat au mulțumit părintelui drag, Partidul Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, pentru copilăria fericită și pentru anii luminoși în care trăiesc.” ● Cineclubul Casei Pionierilor și Șoimilor Patriei din Bacău a realizat filmul „Pregătirea tehnico-productivă a elevilor — investiție pentru viitor”. Filmul a fost prezentat cadrelor didactice din municipiu și din județ cu prilejul unor instruirii și al unor schimburi de experiență. Specialiștii de mine ai țării se pregătesc de astăzi! ● Cercul metodic al profesorilor de limba și literatura română din zona Videle, județul Teleorman — ne comunică prof. Floarea Mocanu — au participat la o acțiune cu tema: „Biblioteca — factor important în dezvoltarea interesului pentru lectură, în educarea gustului estetic al elevilor”. Acțiunea a avut loc la Școala din satul Valea Ciresului și a fost întregită de montajul literar-muzical „Laudă limbii române”, prezentat de elevii acestei școli, prin care s-a adus un fierbinte omăgiu patriei, partidului, conducătorului iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

D. CICHIRĂ

DIN LUPTA ANTIFASCISTĂ A POPORULUI ROMÂN: PROCESUL DE LA BRAȘOV

(Urmare din pag. 1)

luționare, în septembrie 1934, pentru că luase parte la o întrunire neautorizată. Făcuse parte din Comitetul Național Antifast — organizație legală de masă condusă de Partidul Comunist — ca reprezentant al tineretului democrat din București, organizație creată în iunie 1933 și dizolvată de guvern în noiembrie 1934. În momentul arestării, la 15 ianuarie 1936, era secretarul Comitetului regional Prahova al Uniunii Tineretului Comunist, iar activitatea sa era bine cunoscută de organele de siguranță. Tocmai pentru a lovi în tinărul revoluționar a fost intentat procesul de la Brașov, judecat de Consiliul de Război al Corpului V Armată.

Obiectivul urmărit de autorități nu a fost atins. Ca și procesele intentate altor militanți antifasciști — între care menționăm pe P. Constantinescu-Iași, Tudor Bugnariu, Grigore Preoteasa, Alexandru Moghioroș — procesul de la Brașov a devenit o tribună de luptă împotriva regimului, a abuzurilor și ilegalităților, a reacțiunii în general și a Gărzii de Fier în special. Cei implicați în procesele antifasciste au demascat cu hotărâre diversitățile anticomuniste puse la cale de guvernanti, au reliefat pericolul fascismului agresiv și revizionist, necesitatea apărării valorilor democrației, a independenței și suveranității naționale a României. Aceste procese au constituit evenimente politice importante, au prilejuit o largă solidaritate a opiniei publice cu cei arestați, o conștientizare a maselor asupra pericolului fascist, o intensificare a luptei împotriva legionarismului și hitlerismului. Prezent la proces ca trimis al ziarului „Cuvîntul liber” poetul Eugen Jebeleanu a avut o convorbire cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, aflat în închisoare, pe care a redat-o în reportajul publicat la 6 iunie 1936, din care cităm: „Ceaușescu e un copil. Dar un copil cu o inteligență și o

maturitate surprinzătoare. E scund, slab, cu ochi mici și vioi, două boabe de piper. Vorbește limpede, puțin prea repede, parcă vroind să spună deodată tot ce știe. Are 19 ani, dar a văzut și a pățit pentru 90. Bataie? Ho-ho, și încă cum! Jandarmii nu se joacă. O spune totuși simplu, ca un lucru devenit firesc, schițînd din când în când un gest: trei degete unite, deschid cercuri ca pentru rotunjirea frazelor.”

Așa cum indicase Partidul Comunist, inculpații au adoptat o atitudine fermă, nelăsându-se intimidati. Cînd completul de judecată a folosit expresii jignitoare la adresa luptătorilor antifasciști, a acuzatului Vladislav Tarnovschi, acesta a protestat, drept care a fost exclus din sală. Procesul verbal a fost încheiat din 30 mai cîsemna: „acuzatul Nicolae Ceaușescu a proferat cuvintele: «Atunci ne solidarizăm toți cu Tarnovschi» și, ridicîndu-se, i-a incitat pe ceilalți acuzați să-i urmeze exemplul, gesticulînd și ofensînd astfel pe președinte și instanța printr-o atitudine și expresii ireverente”. Pentru acest fapt a fost condamnat pe loc la 6 luni închisoare, care s-au adăugat la cei 2 ani stabiliți prin verdictul Tribunalului Militar pronunțat la 6 iunie 1936.

Procesul de la Brașov a avut, pe lângă efectul politic al celorlalte procese antifasciste, un rezultat aparte: a impus în conștiința opiniei publice, a poporului român, numele tovarășului Nicolae Ceaușescu. Cei prezenți la proces, dar mai ales presa democratică, antifascistă au subliniat calitățile umane ale tinărului care se inscriesese deja prin dirigența, curajul, combativitatea revoluționară și profunda sa dragoste de țară și popor, printre militanții de frunte ai partidului, al cărui nume este și va fi inscriș cu litere de aur în epoca glorioasă pe care a ctitorit-o.

EDUCAȚIA PATRIOTICĂ PRIN LECȚIILE DE ISTORIE A PATRIEI

Cunoașterea locului în care ne naștem, a prezentului și trecutului acestuia, înseamnă, de fapt, o primă și convingătoare lecție de istorie. Și nu se exagerază când se afirmă că istoria ne ajută cel mai bine să înțelegem profunzimea multelor sensuri pe care le implică noțiunea de patrie, generând, prin bogăția semnificațiilor pe care le exprimă, trainicul și nobilul sentiment de dragoste de țară.

Despre valențele educative ale istoriei patriei, mai precis, despre educația patriotică, în spiritul adevărului, prin lecțiile de istorie a României, ne-am propus să discutăm cu profesori care își desfășoară activitatea în gimnaziu și liceu. I-am întâlnit la Sibiu, unde a avut loc cea de a X-a ediție a Concurșului național de istorie a României, dedicat celei de a 65-a aniversări a fâuririi Partidului Comunist Român.

La convorbirea organizată de redacția noastră au participat: prof. Ovidiu Popescu, inspector școlar la Inspectoratul Școlar al Județului Hunedoara; prof. Ana Rotaru, directoarea Școlii Nr. 2 din Oena Mureș, județul Alba; prof. Constantin Vitanos, de la Școala Nr. 33 din Constanța, și prof. Dragomir Oprea, de la Liceul Industrial din Bicaz, județul Neamț.

Red.: Impărtășim cu toții convingerea că istoria României — ca disciplină de învățământ — nu poate fi abordată decât prin prisma înaltului sentiment al patriotismului, al respectării adevărului istoric — expresii esențiale ale spiritualității românești.

Prof. Ovidiu Popescu: Prin bogăția sa conținută de fapte, evenimente și idei, istoria patriei este generatoarea unor valoroase învățăminte și puternice sentimente, convingeri, atitudini și, totodată, un permanent stimulent al progresului social-economic, politic, cultural-științific. Reliefând rolul de important factor educativ al istoriei, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, precizează că „studind istoria glorioasă a poporului nostru, luptele și sacrificiile înaintașilor noștri, strădaniile lor în perfecționarea creației materiale și spirituale, învățăm să prețuim și să iubim mai mult, mai profund cuceririle prezentului, să facem totul pentru a le dezvolta, pentru a făuri istoria nouă a patriei noastre, istoria socialismului și comunismului.”

Prof. Constantin Vitanos: Patriotismul este un sentiment de esență moral-civică, moral-politică, având la bază idei și convingeri ferme, iar educația patriotică revoluționară se realizează în cadrul unui proces complex și de lungă durată. Pentru elevii noștri, patria nu rămâne o noțiune abstractă sau strict geografică. Fiecare es-pital din istoria patriei, explicit sau implicit, direct sau indirect, are numeroase valențe moral-patriotice, determină, prin conținutul său, formarea unor convingeri trainice, a unor înălțătoare sentimente. Învățând despre lupta multiseculară a poporului nostru pentru dobândirea supremelor sale drepturi și refinind aceste deosebite de eroism și de jertfă, elevii sunt pătrunși de profunde sentimente de admirație și stimă pentru marii oameni ai țării și dezaprobă, cu tărie, pe toți cei care ne-au oprimat, ne-au amenințat libertatea și unitatea națională, vrind să ne subjuge și să ne dezbine.

Prof. Ana Rotaru: Ca disciplină de sinteză, istoria patriei, carte de căpății și de suflet a oricărei generații, are un statut deosebit în ansamblul disciplinelor școlare, conferit de importanța pe care ea o reprezintă pentru formarea și dezvoltarea conștiinței patriotice, precum și de modul armonios în care ne permite imbinarea componentelor procesului educațional — cea intelectuală, cea afectivă și cea volitională. Ea le oferă elevilor posibilitatea de a cunoaște evoluția societății o-menești în spațiul cuprins între Carpați, Dunăre și Marea Neagră, procesul de formare și dezvoltare ale poporului român și limbii române, lupta maselor populare conduse de marile personalități, pentru dreptate și libertate socială, pentru unitate națională, în condițiile concrete ale diferitelor orinduri sociale. Oferă, totodată, elevilor posibilitatea să cunoască mărețele înfăptuiri ale socialismului. Toate acestea trezesc în sufletul lor sentimente înălțătoare: dragostea față de țară și popor, mândria de a aparține unui neam de oameni harnici și pașnici, viteji, demni, ospitalieri; în același timp, influența de faptele memorabile ale înaintașilor, elevii doresc să le urmeze exemplul, să devină ei înșiși pricepuți făuritori de bunuri materiale și spirituale, cetățeni demni ai patriei, conștienți de responsabilitatea lor socială.

Red.: Formarea omului nou, — cerință a construcției socialismului și comunismului, obiectiv principal al politicii partidului, însoțit de învățământ și realizat în acord cu funcțiile specifice social-educative ale acestui domeniu de activitate, important factor de cultură și civilizație — implică și o intensă și susținută activitate de educație patriotică a tinerelor generații. Care sunt componentele acesteia și cum se înfăptuiește ea?

Prof. Ana Rotaru: Societatea socialistă și comunistă își dovedește superioritatea tocmai prin existența noului tip de personalitate umană, înzestrată cu cea mai înaltă filozofie, cu un larg orizont de cultură, de o înaltă competență profesională, vădind gândire creatoare, valoroase trăsături moral-cetățenești și spirit revoluționar. În această direcție școala, implicit istoria, ca cea mai abilitată disciplină de învățământ — au sarcina de a educa tânăra generație în spiritul patriotismului socialist, deci de a cultiva în rindul elevi-

lor, așa cum evidențiază tovarășul Nicolae Ceaușescu „...dragostea nețărmurită pentru patria în care ne-am născut și față de care avem obligația de a-i asigura dezvoltarea economică și socială neîntreruptă, progresul multilateral, creșterea avuției materiale și a patrimoniului cultural-științific, făurind orânduirea nouă, bazată pe principiile umanismului socialist, în care omul este figura centrală”. Deci educația patriotică presupune: formarea și dezvoltarea conștiinței apartenenței la patria socialistă, hotărârea de a acționa pentru înfăptuirea idealurilor socialismului și comunismului, a educației în cultul muncii, a cărei finalitate este participarea activă la progresul țării; educația patriotică înseamnă, totodată, formarea tinerelor generații în spiritul păcii, al apărării acesteia, al înțelegerii și colaborării internaționale, al respectului dreptului oricărui popor de a-și decide singur propria soartă, al suveranității și independenței naționale; de asemenea, implică educația în spiritul respectării și promovării adevărului, a adevărului istoric.

Red.: Cum contribuie didactica modernă la organizarea unor lecții de istorie a patriei cu un pronunțat caracter formativ, care să conducă la realizarea tuturor formelor educației patriotice?

Prof. Ovidiu Popescu: În primul rând, trebuie să vorbim despre concepția pre-dărilor unitare a istoriei patriei, care se asigură prin cerințele instructiv-formative din cadrul planului de învățământ, programelor și manualelor școlare. Istoria României se studiază în clasele a IV-a, a VIII-a, a IX-a și a X-a, asigurând absolvenților învățământului general obligatoriu un fond de cunoștințe absolut indispensabil formării personalității lor. La treapta a IX-a de liceu, se pune un accent mai mare pe problemele fundamentale ale istoriei universale în care este integrată și istoria patriei noastre. Este adevărat că problemele fundamentale ale istoriei patriei sunt insuficient abordate, exceptând manualele pedagogice și clasele de filologie-istorie. Apreciem în mod deosebit limbajul științific și accesibil al programelor școlare — care facilitează formarea și dezvoltarea unei gândiri istorice și economice a elevilor, a unei concepții moderne în analiza și interpretarea faptelor și fenomenelor istorice — precum și imbușătirea conștiinței de idei al manualelor destinate acestui obiect de învățământ. Merită menționat, în manualele de istorie contemporană a României, modul în care sunt prezentate realizările poporului român în perioada care a trecut de la al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român — perioadă numită pe drept „Epoca Nicolae Ceaușescu” — semnificația profund istorică a acestei perioade.

Red.: După această apreciere de ansamblu, aș dori să relevați potențialul lecțiilor moderne la valorificarea potențialului educativ al istoriei patriei.

Prof. C. Vitanos: Trebuie să avem permanent în vedere faptul că educația patriotică nu este un proces pur intelectual, nici pur afectiv, ci unul care implică, deopotrivă, așa cum s-a mai spus, laturile cognitive, afective și acționale ale educației. O clară direcționare a activității noastre o constituie precizarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu privire la legătura indisolubilă dintre cunoașterea istorică și educația patriotică, neputându-se vorbi de educație patriotică socialistă fără cunoașterea și cinstirea trecutului și ale urașelor înfăptuiri și transformări revoluționare ale prezentului, ale muncii și luptei înaintașilor și contemporanilor noștri.

Red.: Fiindcă „secretul” didacticii moderne constă, în esență, în formularea clară și precisă a obiectivelor operaționale ale fiecărei lecții și în alegerea metodelor și procedurilor adecvate realizării acestor obiective, conținutului de fapte și idei, vă rog să vă referiți concret la modalitățile folosite pentru atingerea acestor obiective în unele lecții de istorie a patriei.

Prof. A. Rotaru: Obiectivele cognitive constituie fundamentul formării la elevi a capacităților de apreciere și interpretare

corectă a faptelor, evenimentelor, proceselor și fenomenelor istorice, a conștiinței morale, patriotice, politice, civice, cu alte cuvinte a conștiinței socialiste. De exemplu, la lecția „Statul dac centralizat și independent în vremea lui Burebista și Decebal”, la clasa a VIII-a, am realizat obiectivele propuse (subordonate scopului: cunoașterea de către elevi a caracteristicilor statului dac, a izvoarelor istorice ce provin de la istoricii și geografii antici; formarea sentimentelor de admirație și respect față de trecutul istoric), prin vizualizarea, cu ajutorul diapozitivelor, a actelor de jertfă și eroism ale dacilor în luptele cu romanii, și în manieră intradisciplinară și interdisciplinară, prin folosirea unor citate din operele marilor noștri scriitori (George Coșbuc, M. Eminescu) și istorici (Vasile Pârvan), modalități care au determinat crearea unei atmosfere încărcate de autentică emoție.

Prof. C. Vitanos: Din gama metodelor și procedurilor active, participative, cu un pronunțat caracter formativ, alegem spre exemplificare, învățarea prin descoperire. Aceasta solicită în mare măsură operațiile de gândire și imaginație, efortul independent în realizarea și formularea situațiilor problematice, a ipotezelor, a soluțiilor, stimulează investigația și creația proprie. Pentru lecțiile bazate pe această metodă, am folosit documentul istoric scris și ne-scris (de fapt, cred că a preda istoria fără documente este similar cu a preda fizica fără experimente sau matematica fără demonstrații).

Iată o secvență didactică din cadrul lecției în care abordăm procesul de romanizare, la clasa a VIII-a: pornind de la faptul că procesul rapid de romanizare se observă în însuși numele localnicilor, care în citeva generații ajung curat romane, s-a apelat la un exemplu caracteristic, conducându-i pe elevi, succesiv, spre descoperirea acestei dovezii peremptorii. Pe baza inscripției latine găsite la Tropaeum Traiani, care pomenește de o familie de daci, alcătuim următoarele trei folii pentru retroproiector: 1. Pe un cadru, sugerând inscripția, inscriem unele sub altele, dar cu distanță mai mare între ele, numele membrilor familiei: Mucaporus; Scoris-Aurelia Etepir; Aurelius, Sabina, Valens, Sabina-nus; 2. Pe a doua folie inscriem: bunic; tată (fiu)-soție; copii (nepoții lui Mucaporus) — așezind de asemenea cuvintele unele sub altele pentru a se putea intercala între spațiile libere ale primei folii; 3. A treia folie cuprinde cuvintele: dac; dac-prenume roman; nume romane — dispuse unele sub altele, dar care, prin suprapunerea foliilor, vor fi așezate în fața cuvintelor care indică filiația (exemplu: bunic-dac s.a.m.d.). Mai menționăm că pe fiecare folie se scrie cu altă culoare. După proiectarea conținutului primei folii, înregistrăm răspunsuri, izolate, nesigure, despre posibilitatea ca unele nume să fie de origine dacă — Scoris, indeosebi —, iar altele romane. După cel de-al doilea pas — proiectarea foliei nr. 2, prin suprapunere cu prima și cu care formează o unitate, toți elevii sint în măsură să identifice existența unei familii, iar după suprapunerea și a celei de a treia folii, de asemenea, toți elevii sint capabili să dea răspunsul cu valoare de concluzie: în trei generații, și nu în cinci, cit ar cuprinde perioada de stăpânire romană (106—271 e.n.), numele dacilor, ale autohtonilor devin pur romane.

La clasa a IX-a, am dedicat o oră din cele șase prevăzute de programă determinării caracterului unitar al revoluției române din 1848—1849. Fiecare elev, având pe masa de lucru textele tuturor programelor revoluționare (prevederile concrete), a avut sarcina să identifice și să clasifice obiectivele fundamentale generale și specifice. În final, s-a putut desprinde cu ușurință că fundamental în marca revoluției burghezo-democratice din Țările Române a fost caracterul ei unitar, pe întreg pământul românesc, ea îmbrăcând, în desfășurare, și unele trăsături specifice fiecărei provincii.

Pentru clasa a X-a, exemplificăm prin referirea la o singură problemă și utilizarea unui singur document istoric în cadrul lecției „Partidul Comunist Român — conducătorul luptei de rezistență a poporului român”. Elevilor li se cere, pe baza materialului ajutător („Istoria României între anii 1918—1944. Culegere de documente” — coordonator, Ioan Scurtu), să desprindă tactica de luptă, obiectivele și mijloacele de acțiune ale Partidului Comunist Român împotriva dictaturii militare fasciste și a războiului hitlerist. Cu ajutorul profesorului, ei au evidențiat că Platforma-Program, din 6 septembrie 1941, a C.C. al P.C.R., a constituit un document fundamental al mișcării de rezistență din țara noastră, că documentele ulterioare elaborate de P.C.R. au explicat și dezvoltat ideile acesteia, care au stat la baza tuturor alianțelor care au urmat; de asemenea, ei au înțeles bine faptul că Partidul Comunist Român a fost singura forță politică conducătoare caracterizată prin clarviziune și spirit revoluționar.

Acord o atenție deosebită, mai ales la clasele a IX-a și a X-a, lecțiilor desfășurate pe bază de referate. Cu aceste prilejuri, am dat simultan — uneori succesiv — elevilor teme „de cercetare” (de lucru), indicându-le bibliografia de bază. De asemenea, am avut grijă să verific textele propuse, înaintea prezentării lor în clasă. Rezultate bune s-au obținut la temele referitoare la cultura, unde elevii, având cunoștințe și din alte discipline de învățământ, în succesiunea ideilor care structurează tema, au prezentat frumos și corect instituțiile culturale, domeniile de creație, personalitățile culturale și operele lor, contribuția culturii românești la îmbogățirea patrimoniului civilizației universale.

Red.: Cum valorificați cunoștințele dobândite de elevi la alte discipline școlare — de exemplu, la celelalte discipline sociale, la limba și literatura română, la geografie, pentru aprofundarea celor de istoria patriei și pentru realizarea obiectivelor educative ale acesteia?

Prof. Dragomir Oprea: Din experiența didactică acumulată, avem certitudinea că una din modalitățile de bază ale realizării educației patriotice în aceste lecții o constituie abordarea lor interdisciplinară. Astfel, dacă actul Unirii de la 1859 și alte importante evenimente sint atit de cunoscut de întreaga suflare românească, acestea se datorește faptului că despre Unire, ca și despre alte momente fundamentale din istoria națională, s-au scris unele dintre cele mai frumoase pagini de istorie și de literatură, că aceste cruciale evenimente au fost cu emoție consemnate în presa vremii și cinstite de marii poeți ai neamului în vibrante poezii, că au prilejuit compunerea unor minunate cîntece patriotice și revoluționare, că au fost imortalizate în impresionante picturi sau sculpturi de către artiștii noștri plastici.

Prof. A. Rotaru: Într-adevăr, pentru însuflețirea lecțiilor de istorie, o importanță certă o au operele de cultură, producțiile artistice și literare cu valoare de document. În acest sens, la clasa a V-a, lecția „Epoca homerică” poate fi exemplificată și completată cu ajutorul poemelor homerice și ale mitologiei elene.

În spiritul acestei idei, un elocvent exemplu pentru a demonstra continuitatea și unitatea poporului român cred că rămâne folosirea baladei „Miorița”. Când vorbim despre epoca domnitorului Mircea cel Bătrîn (clasa a VI-a și a VIII-a), nu putem uita versurile împregnate de vibrant patriotism ale lui Mihai Eminescu, închinată acestei personalități. Evocind excepționalele fapte ale domnitorului Ștefan cel Mare, apelăm la clasică operă „Apus de soare” de Barbu Ștefănescu-Delavrancea, desprinzind adinea ei semnificație educativă. Referindu-ne la epoca și marile înfăptuiri ale lui Mihai Viteazul — cel care pentru prima dată a unit sub un singur sceptru cele trei Țări Române — recurgem la citate din celebra lucrare a revoluționarului și înflăcăratului patriot Nicolae Bălcescu, „România supt Mihai Voevod Viteazul”, la alte lucrări din istoriografia și literatura română.

Societatea noastră, evoluind în timp și într-un anumit spațiu geografic, impune o legătură indisolubilă între istorie și geografie. Geografia patriei, prin aducerea în prim plan a specificului reliefului autohton, ne sprijină în evidențierea teritoriului existentei permanente a poporului nostru pe pământul românesc — spațiul carpato-danubiano-pontic. Elevii trebuie să știe să identifice arcul Munților Carpați, în jurul cărora s-au adunat și au trăit dintotdeauna românii. Pădurile au fost loc de apărare, de înfrățire a lor cu natura. Faptele marilor domnitori nu pot fi înțelese dacă nu se explică elevilor tactica militară a acestora, modul cum au știut să se folosească de spațiul geografic românesc (la clasa a VIII-a și a XI-a, în lecțiile despre Mircea cel Bătrîn, Vlad Tepeș, Iancu de Hunedoara, Ștefan cel Mare). Si exemplele pot continua, multe, foarte multe.

Red.: Discuția noastră s-ar putea prelunge. Dar de data aceasta nu timpul, ci spațiul — tipografic — ne împiedică să o facem. Așadar, vă propun să încheiem prin câteva referiri la educația elevilor în spiritul adevărului științific, cu ajutorul lecțiilor de istorie a patriei.

Prof. D. Oprea: Consolidarea noțiunilor și conceptelor istorice, sociale, economice, politice, culturale etc., tratarea științifică a epocilor istorice, a proceselor, evenimentelor și faptelor, integrarea activă în lecție a spiritului documentelor de partid și de stat, a aprecierilor, tezelor și indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sint tot atitea modalități care contribuie direct la educația elevilor în cultul respectului și afirmării răspicute a adevărului istoric. Stăna pentru adevăr, pentru adevărul istoric, înfăptuiează puternic formarea și dezvoltarea unor atitudini moral-civice și moral-patriotice sănătoase, modelarea unor comportamente active.

Prof. R. Rotaru: În procesul de predare-învățare a istoriei patriei, profesorul trebuie să realizeze permanent lecții angajante, să-și întemeieze demersul didactic pe faptele cele mai semnificative, mai evocatoare și cu adincă rezonanță educativă, ajutându-i pe elevi să aprecieze just aceste fapte și evenimente, cronologia care le individualizează, izvoarele pe temeiul cărora sint fundamentate ele, teoriile care s-au născut pe baza acestor izvoare.

Lecția de istorie a patriei, proiectată și realizată pe baza unor multiple modalități didactice, dintre care unele au fost prezentate în această discuție, trebuie să se constituie într-o luare de atitudine combativă față de unele idei și teorii de mult infirmate de adevărul istoric prin eforturile active și permanente ale frontului istoriografiei românești, idei și teorii tendențioase, ridicate, din păcate, la rangul de doctrină.

De asemenea, lecțiile de istorie contemporană a patriei trebuie să fie cele mai convingătoare argumente pentru neobosită muncă și luptă a poporului român pentru mărețele sale împliniri, sub conducerea Partidului Comunist Român, în anii socialismului, în ultimii 20 de ani, pe care cu mândrie îi numim Epoca Nicolae Ceaușescu, pentru edificarea și consolidarea noii formațiuni sociale, a orînduirii fără exploatare — comunismul.

Convorbire realizată de
VALERIA BACIU

TRIMESTRUL AL III-LEA

PENTRU ÎNCHEIEREA CU SUCCES A ANULUI ȘCOLAR

(Urmare din pag. 1)

lice, urmărindu-se stimularea și evidențierea creșterii calității în pregătirea elevilor, realizării tuturor sarcinilor educative. Experiența pozitivă dobândită, rezultatele deosebite obținute vor fi popularizate și generalizate în cadrul acțiunii de perfecționare pentru inspectorii școlari și directorii unităților de învățământ, din luna mai, acțiune ce are tema „Activitatea conducerilor de școli, a colectivelor didactice pentru încheierea cu succes a trimestrului al III-lea și a anului de învățământ 1985/1986”.

Acceasi atenție se acordă și îndeplinirii sarcinilor de perfecționare a personalului didactic — perfecționare profesională de care depinde în foarte mare măsură sporul de calitate în instruirea și educarea elevilor. Această muncă, presupunând, în primul rând, o angajare responsabilă a fiecărui educator, a fiecărui învățător și profesor, este orientată în direcția însușirii temeinice a documentelor de partid și de stat, a desfășurării în condiții de exigență sporită a dezbaterilor finale din cadrul învățământului politico-ideologic, a unei pregătiri serioase, pe baza tematicii și bibliografiei recomandate de programele de perfecționare, în vederea participării active și a obținerii de bune rezultate la ultima sesiune colectivă a cursurilor de reciclare din actualul an școlar.

De asemenea, cadrele didactice sînt mobilizate în elaborarea lucrărilor pentru gradul didactic I, în activitățile metodice și schimburile de experiență organizate în aceste luni, solicitându-li-se o contribuție substanțială, calitativ superioară.

După cum este și firesc, în prim plan preocupărilor situăm intensificarea muncii de ridicare a nivelului de pregătire teoretică și practică a elevilor, de diminuare a mediocrității; este firesc ca îmbunătățirea procentelor de promovabilitate să se bazeze pe perfecționarea activității de predare-învățare, corectitudine și responsabilitate în evaluarea și aprecierea rezultatelor elevilor. În vederea unei cit mai obiective aprecieri a activității elevilor, utilizăm cu bune rezultate metode de evaluare a activității cadrelor didactice, a comisiei metodice și colectivului de cadredă, a unității de învățământ. În toate cazurile criteriul predominant al aprecierii și evaluării îl constituie nivelul real de pregătire școlară al elevilor.

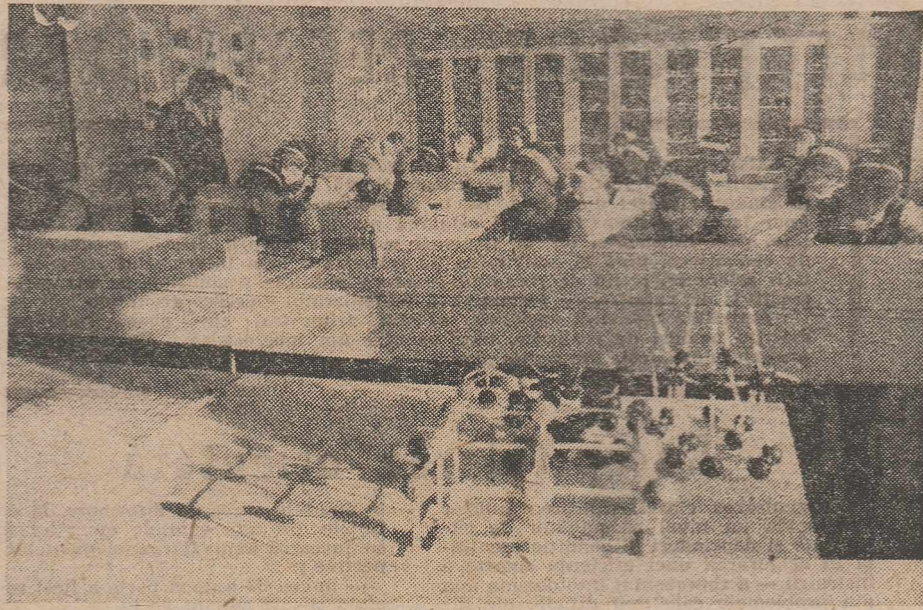
În toate unitățile școlare, se acționează cu seriozitate și perseverență pentru utilizarea unor strategii didactice adecvate

conținutului și scopului lecțiilor ce se desfășoară în acest trimestru, care conduc la progrese vizibile în activitatea de învățare a elevilor, la aprofundarea și sistematizarea cunoștințelor dobândite acum și de-a lungul întregului an școlar. Se urmărește proiectarea temeinică a fiecărei lecții de recapitulare finală, începînd cu stabilirea clară și precisă a obiectivelor operaționale și a procedurilor și metodelor celor mai potrivite care asigură îndeplinirea lor. Cadrele didactice sînt conștiente că eficiența acestor preocupări se va reflecta și în rezultatele înregistrate de elevi la tezele trimestriale, la lucrările de bacalaureat, la probele susținute de absolvenții clasei a VIII-a, acolo unde ele vor fi necesare, pentru înscrierea în clasa a IX-a, sau la examenele de admitere în treapta a II-a de liceu. Conducerea de școli, inspectorii școlari, prin controalele efectuate în teritoriu, analizează periodic stadiul parcurgerii programelor de învățământ, măsurile stabilite pentru organizarea corespunzătoare a lecțiilor de recapitulare finală.

Este de la sine înțeles că trebuie să urmărăm modul în care, prin întreg procesul de predare-învățare din timpul anului școlar, cadrele didactice au reușit să formeze elevilor, — în funcție de nivelul de școlarizare, de conținutul obiectivelor de învățământ — prin disciplinele fundamentale și prin cele de specialitate, în liceu, prin integrarea experimentelor în lecție, prin activitățile desfășurate în laboratoarele de fizică, chimie, biologie, sau în ateliere, deprinderi intelectuale și practice, capacitatea de transfer a cunoștințelor, spiritul de investigație, creativitate. Ne interesează, de asemenea, și încheierea în bune condiții a activității de instruire practică a elevilor, finalizarea, cu rezultate meritorii, a lucrărilor practice de bacalaureat. Toate acestea vor putea fi evidențiate și în cadrul expozițiilor județene tradiționale, organizate (la sfîrșitul acestui an școlar) sub genericul „Învățământ-cercetare-producție”, sau al sesiunilor județene de comunicări științifice ale elevilor.

O atenție cu totul deosebită o acordăm și realizării, în toate unitățile de învățământ, a unor programe speciale de sprijinire suplimentară, prin consultații organizate în școală, a elevilor cu rezultate mai slabe la învățătură. Asemenea activități, sînt, în principal, desfășurate cu astfel de elevi din clasele terminale (a VIII-a, a X-a, a XII-a).

Foarte important este ca, în acest trimestru final, printr-o mai strînsă colaborare cu familiile, cu organizațiile revoluționare de copii și tineret, prin activi-

zarea comisiilor locale de școlarizare și frecvență, să se acționeze continuu pentru menținerea unei bune frecvențe a elevilor la cursuri, la celelalte activități școlare.

Toate măsurile amintite privesc și învățămîntul seral. În plus, este necesar ca, avînd în vedere specificul acestuia, activitatea cadrelor didactice să aibă ca scop principal însușirea de către elevii seraliști a unui însemnat procent din volumul cunoștințelor de bază, în timpul orelor de clasă. Aceasta presupune o pregătire temeinică a fiecărei lecții, o grijă deosebită în esențializarea și sistematizarea cunoștințelor, crearea, cu sprijinul unităților economice unde lucrează acești elevi, a tuturor condițiilor care să le înlesnească frecvențarea cu regularitate a cursurilor.

Statonic preocupate de realizarea complexelor sarcini de ordin educativ, de valorificarea valențelor formative ale tuturor lecțiilor, cu precădere ale celor de limbă și literatură română, de istorie și geografie a patriei, de științe sociale, acordăm o atenție sporită creșterii eficienței tuturor acțiunilor politico-educative, în scopul dezvoltării personalității elevilor, al consolidării unor sentimente, convingeri și atitudini puternice, materialist-științifice, moral-politice, revoluționare. În acest context relevăm și importanța însușirii temeinice a documentelor de partid și de stat, integrarea în toate lecțiile a tezelor, orientărilor și ideilor desprinse din opera secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Acțiunile politico-educative, cultural-artistice și sportive inițiate cu elevii în aceste momente, au semnificații deosebite, fiind dedicate celei de a 65-a aniversări a făturii Partidului Comunist Român. Simpoziioanele, sesiunile de comunicări și referate, excursiile și vizitele la muzeele din Capitală, la monumente istorice, în locurile unde stau măturie peste timp atîtea ctitorii ale „Epocii Nicolae Ceaușescu”, spectacolele cultural-artistice cu adîncă rezonanță patriotică în sufletul elevilor îi ajută pe aceștia să cunoască mai bine și să prețuiască trecutul glorios al poporului, măreția prezentului, să privească cu încredere viitorul luminos al scumpei noastre patrii. În această ordine de idei amintim și constituirea metodic-științifică cu tema „Educația moral-patriotică a preșcolarilor și elevilor”, organizată la Bistrița cu sprijinul Direcției educative din Ministerul Educației și Învățămîntului.

Este în curs de aplicare un riguros

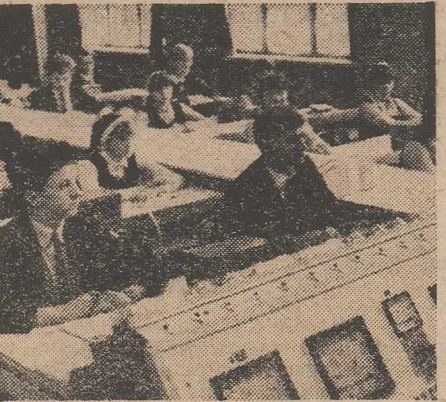
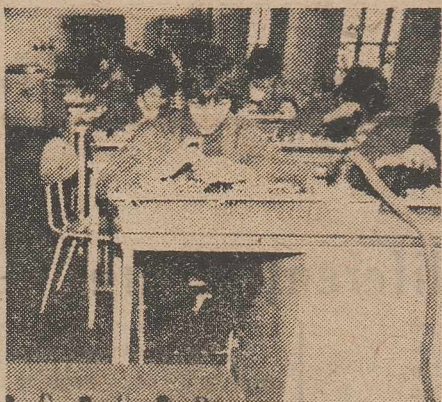
program de educație moral-civică a elevilor, de o eficiență deosebită dovedindu-se întîlnirile cu juriști, cu reprezentanți ai altor factori cu atribuții educaționale, prilejuri minunate pentru cunoașterea și însușirea legilor țării, a normelor de conduită în școală, în familie și societate.

Perioada care a mai rămas pînă la încheierea cursurilor este, totodată, caracterizată printr-o susținută activitate de orientare școlară și profesională, și, pe această bază, a realizării integrale a planului de școlarizare pentru noul an de învățămînt. Se concentrează atenția asupra acțiunilor de orientare organizate cu viitorii absolvenți, îndeosebi cu cei ai clasei a VIII-a. Vizitele lor în unitățile economice ale județului, pe platforma industrială a municipiului Bistrița — caracterizată printr-o mîndrie pentru întrecerea țării —, în liceele noastre, contribuie în mare măsură la definitivarea unor opțiuni, la familiarizarea elevilor cu meseriile domeniilor de vîrf ale economiei județului — metalurgie, construcții și construcții de mașini, electrotehnică, silvicultură și exploatarea forestieră, agricultură.

O parte din licee editează pliante, publică materiale informative în ziarul local; foaia voluntară editată de Inspectoratul Școlar în colaborare cu Comitetul Județean U.T.C. recomandă, pe baza unei bogate documentări, unitățile de învățămînt liceale din această zonă a țării, întreprinderile reprezentative pentru economia județului Bistrița-Năsăud, coordonatele dezvoltării social-economice ale acestuia în cîincinalul 1986-1990.

Situația centralizată a opțiunilor școlare și profesionale dovedește că pînă acum s-a acționat bine, iar corecturile ce se vor mai aduce în continuare ne dau garanția că marea majoritate a elevilor își va împlini aspirațiile în concordanță cu aptitudinile și posibilitățile reale de afirmare și, în același timp, în funcție de nevoile de forță de muncă pentru toate ramurile economice ale județului.

Prin transparența integrală în viața a măsurilor pe care ni le-am propus pentru această perioadă, vom asigura încheierea cu succes a acestui an de învățămînt și vom contribui la consolidarea prestigiului școlii din această vatră de spiritualitate românească, școală cu vechi tradiții, valorificate superior și plener în anii socializării, în anii luminoși ai Epocii Nicolae Ceaușescu.

Consemnări

Un cerc pedagogic cu o temă inedită

Cercul pedagogic al profesorilor de matematică din sectorul 4 al Capitalei (organizat de profesoara Zoe Murgoci, directoră Școlii Nr. 122 și responsabilă colectivului cadrelor de matematică din școală), a avut, în acest trimestru, o temă mai puțin obișnuită: „Elemente științifice în opera lui Mihai Eminescu”.

Ineditul temei, dar mai ales elevatele pledoarii ale personalităților invitate să evoce formația titanică a genului poeziei românești — academician Zoe Dumitrescu-Busulenga și dr. Andrei Dorobanțu, de la Institutul Central de Fizică — au conferit acțiunii caracterul unui autentic moment de cultură.

Referindu-se la necesitatea cunoașterii de către tinerii generații a vieții și activității marelui nostru poet național, a setei de pătrundere în domeniul variate ale științelor vremii, a profunzimii lui de geniu, vorbitorii au relevat că aceasta trebuie să constituie pentru tineri o vesnică și exemplară lecție despre investigația lumii în interdependența ei, autodepășire și muncă neobosită, concretizate într-o creație poetică de geniu.

„Cînd pronunți numele lui, — spunea cu o statonnică și impresionantă admirație eminescologul Zoe Dumitrescu-Busulenga — te gîndești îndată la scriitorul cel mai

cult al literaturii noastre, la acela care în 33 de ani a strîns și asimilat nu numai cultura europeană, de la filozofia și arta grecească, de la mitologia dacică pînă la literatura și filozofia contemporană, ci a făcut și serioase incursiuni în domeniul literaturilor și filozofiilor orientale, începînd cu cele egiptene și sanscrite.”

Concretizînd această afirmație și demonstrînd astfel intuiția de geniu a poetului, fizicianul dr. Andrei Dorobanțu a realizat o erudită incursiune în poezia eminesciană, arătînd că unele elemente științifice conținute de aceasta se regăsesc astăzi confirmate de teorii științifice contemporane.

Caldă și impresionantă evocare a personalității eminesciene a constituit, totodată, — acesta fiind și argumentul alegerii temei — o convingătoare pledoarie în favoarea ideii ca profesorul, indiferent de disciplina pe care o predă, să rămînă atent la complexitatea actului cunoașterii, corolind permanent cunoștințele predate cu cele de la celelalte științe.

C. GIRMACEA

ÎNTÎLNIRI ALE ABSOLVENȚILOR

Absolvenții Școlii Normale din Năsăud, promoțiile 1936 și 1937, organizează întîlnirea de 50 de ani de la absolvire, în ziua de 24 mai 1986, orele 10, în localul Liceului „George Cosbuc” din Năsăud. Sînt invitați cu drag colegii și toți profesorii care au predat acestor promoții. Confirmarea și relații pentru promoția 1936 la N. Grigorescu, comuna Tetoiu, județul Vilcea, cod 0939, iar pentru promoția 1937, la Vasile Vranău, Năsăud, str. V. Nașcu, nr. 22, cod 4500.

Absolvenții Liceului Pedagogic din Craiova, promoția 1971, seriile A, B, C, anunță întîlnirea după 15 ani în ziua de 14 iunie 1986, orele 9, la sediul liceului. Înscrieri și informații suplimentare la inv. Diulescu (Rotaru) Ecaterina, tel. 82808. Craiova, sau la Școala Nr. 32 din Craiova (tel. 84632).

Absolvenții Școlii Normale din Caransebeș, promoția 1933, organizează întîlnirea după 53 de ani de la absolvire, în ziua de 14 iunie 1986, în clădirea Liceului Pedagogic. Înscrieri se fac la prof. N. Mihăilescu, str. M. Sadoveanu, nr. 26, Caransebeș, județul Caraș-Severin.

Absolvenții Școlii Pedagogice din Rm. Vilcea, promoția 1951, își anunță prima întîlnire după 35 de ani în localul fostei școlii, în ziua de 22 iunie 1986. Cei care doresc să participe vor anunța pe inv. Ceaușescu Anton, comuna Galicea, județul Vilcea, telefon nr. 29A, și pe inv. Ma-

nole Petre, comuna Goranu, județul Vilcea.

Promoția 1966 (anul VI B) a Școlii Pedagogice de Învățători din Cluj-Napoca organizează întîlnirea de 20 de ani de la absolvire în ziua de 7 iunie 1986, orele 10, în localul Liceului Pedagogic „Gheorghe Lazăr”, din str. Soporului, nr. 55. Confirmarea și relații în Cluj-Napoca la: Rusu Anastasia, str. Gheorgheni, nr. 167, ap. 5, telefon 53601, sau Oltean Doina, telefon 52100.

Absolvenții fostei Școlii Normale de Învățători „Spiru Haret” din Tg. Jiu, promoția 1951, sînt invitați la întîlnirea colegială de 35 ani, în ziua de 14 iunie 1986, în localul fostei școlii. Înscrieri și informații suplimentare la prof. Bălcănu Dumitru, telefon 929/13317 sau la Școala Nr. 5 din Tg. Jiu, Calea Severinului nr. 86, tel. 929/14606, pînă la 1 iunie 1986.

Împlinind 20 de ani de la absolvirea Școlii Pedagogice din Buzău, promoția 1966, invităm toți colegii și profesorii la sărbătorirea acestui eveniment, care va avea loc pe data de 21 iunie, 1986, ora 10, la Liceul Pedagogic din Buzău. Pentru relații suplimentare adresați-vă unuia dintre foștii colegi de clasă: Nicolescu Constantin, tel. 13398; Precup (Dudu) Zenovia, tel. 32797; Minzăleanu Florica, tel. 13265; Frîne Paraschiv, tel. 14981; Iacob (Dinea) Marieta, tel. 3. Ulmeni.

Cu ocazia sărbătoririi bicentenarului învățămîntului pedagogic românesc, invităm în zilele de 23 și 24 mai a.c. absolvenții Școlii Pedagogice din Sibiu, să ia parte la manifestările dedicate acestui eveniment.

LECȚIA DE RECAPITULARE

Moment superior al învățării — prin bilanțul și deschiderea pe care le realizează — lecția de recapitulare finală constituie o etapă de seamă în studiul fiecărei discipline. De la consolidarea cunoștințelor, completarea unor lacune, sistematizarea și reluarea pe un plan superior a celor învățate, prin integrarea lor în structuri cognitive proprii diferitelor domenii de cunoaștere, până la activitatea de reinvățare prin intermediul recapitulării orientate, lecția de recapitulare oferă multiple posibilități de învățare creativă, de valorificare formativă a potențialului fiecărei discipline.

Activitate didactică specifică acestui trimestru, ea poate îmbrăca diferite moduri de realizare, idee pe care am încercat să o ilustrăm prin grupajul de articole din aceste pagini.

Recapitularea orientată

Omogenizarea clasei, ridicarea tuturor elevilor la un nivel asemănător de cunoștințe și deprinderi — condiție esențială în asigurarea unei eficiențe sporite a instruirii — a reprezentat întotdeauna una din problemele cele mai dificile ale didacticii, intrucit acest proces nu permite obținerea continuă de informații (despre modul în care decurge învățarea la fiecare elev) și reglarea lui pe parcursul întregului proces.

De aici apare și necesitatea de a organiza momente de „feed-back” concretizate uneori și prin lecțiile de recapitulare. Recapitularea obișnuită este însă organizată, de regulă, plecând de la conținutul disciplinei — sinteza unor capitole, a unei teme etc.

Recapitularea orientată își propune organizarea acestui moment plecând de la elev, mai exact, de la lipsurile lui într-un anumit plan al instruirii. În acest fel, reglarea este individualizată, iar clasa se omogenizează, devine aptă pentru trecerea la faza următoare a instruirii.

Pentru transpunerea în practică a acestei modalități de lucru sunt necesare următoarele instrumente: a. obiectivele operaționale ale capitolului respectiv; b. testul elaborat în raport cu aceste obiective; c. diagrama rezultatelor și d. fișele de lucru elaborate în raport cu fiecare item al testului. Le vom discuta succint în rândurile care urmează.

a. **Obiectivele operaționale** reprezintă, ca în proiectarea oricărei strategii, punctul de plecare. Fără a intra în amănunte, vom reaminti numai necesitatea descrierii, în termeni comportamentali, performanțivi, cât mai exacte a ceea ce trebuie să poată face elevul după parcurgerea capitolului respectiv.

b. În raport cu obiectivele se elaborează testul. Este foarte important ca prin rezolvarea sarcinii de lucru (cuprinse într-un item) să se pună în evidență comportamentul prevăzut de obiectivul corespunzător și nu un alt tip de reacție.

c. **Diagrama rezultatelor** reprezintă un tabel cu două intrări: pe verticală se introduc numele elevilor, iar pe orizontală — numerele indicatoare ale fiecărui item din test.

d. **Fișele de lucru**. Având în vedere că o fișă va fi folosită numai de elevul care nu a reușit să rezolve sarcina de lucru din itemul corespunzător al testului, ea va fi structurată astfel:

— în prima parte a fișei se prezintă o parte din informațiile necesare rezolvării, pentru cealaltă parte, elevul fiind trimis

la anumite surse de informare, la cunoștințele din alte capitole etc.; adică aici se încearcă reinvățarea elementelor respective;

— în cea de a doua parte a fișei se prezintă și alte sarcini de lucru, cu material diferit, dar de același tip cu sarcina din test. Fișele poartă aceleași numere ca și itemii testului. Se elaborează și o fișă 0, pentru elevii care nu au întâmpinat greutăți la testare (ea va cuprinde elemente cu grad sporit de dificultate).

Desfășurarea lecției de recapitulare orientată. Testul se administrează la sfârșitul orei care precede lecția de recapitulare (indiferent dacă între ele se scurge o zi sau mai mult timp). După corectarea testului, rezultatele se introduc în diagramă; ele se însușează pe verticală per item și se obține astfel o imagine a clasei și a fiecărui elev. Itemii la care s-au obținut mai multe răspunsuri greșite ne arată elementele care nu s-au însușit (obiectivele care nu au fost atinse) de către mai mulți elevi; ele vor trebui reluate frontal. Vom constata însă că unele sarcini de lucru nu au fost rezolvate decât de elevi izolați. Marcind pe diagramă aceste poziții, vom ști cu ce fișe va trebui să lucreze fiecare dintre acești elevi.

La începutul orei de recapitulare orientată (R.O.), profesorul poate face o scurtă prezentare a rezultatelor testului, apoi trece la discutarea elementelor care au determinat apariția greșelilor comune (tipice) și la exercițiile necesare unei corecte înțelegeri (fixări) a fenomenului.

În continuare, în raport cu situația reflectată de diagramă, profesorul distribuie fișele de lucru pentru activitatea independentă a elevilor. În tot timpul acestei activități, profesorul va răspunde la solicitările elevilor, ajutându-i să înțeleagă ce li se cere, să caute informația necesară etc. Elevii care vor avea de lucru la mai multe fișe le vor primi pe rând, iar dacă nu le vor rezolva în clasă, le vor avea ca temă pentru acasă. Elevii care termină lucrul înainte de sfârșitul orei vor primi și ei fișă 0.

Instrumentele elaborate pentru organizarea recapitulării orientate pot fi reutilizate, multiplicabile la nivelul școlii sau al inspectoratelor școlare, pot constitui punctul de plecare în organizarea unor investigații pedagogice cu coloraturi dintre cele mai diverse.

Dr. EUGEN NOYEANU
Liceul „Gh. Lazăr” din București

0,5 kg = ... g; 1500 g = ... kg;
9 g = ... kg

Încearcă din nou să rezolvi problema dată în test.

Dacă ai obținut rezultatul C = 925,9 J/kg grad, poți încerca să rezolvi și următoarele exerciții:

1. Un corp cu masa de 100 g primește o căldură Q = 418,5 J pentru a-și mări

temperatura cu 1°C. Care este căldura specifică a corpului?

2. Ce căldură specifică are corpul a cărui temperatură s-a modificat cu 10°C prin cedarea căldurii Q = 41800 J, masa fiind de 2 kg.

Prof. MARIA CIOBOTEA
Școala Nr. 186 din București

ISTORIE

Lucrul cu sursele de informare

Organizând studiul temei „Cucerirea independenței de stat a României — operă a întregii națiuni”, (Istorie, clasa a IX-a), în spiritul recapitulării orientate, am considerat că după parcurgerea acestui capitol elevii trebuie să fie în stare:

1. să menționeze evenimente ale istoriei epocii moderne care să demonstreze că obținerea independenței era o condiție a progresului economic și social al României;

2. să arate elementele ce caracterizează situația politică din Balcani în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și care au influențat direct cucerirea independenței de stat a României;

3. să enumere acțiunile diplomatice ale guvernului român care au pregătit cucerirea independenței;

4. să caracterizeze poziția României la începutul războiului ruso-turc;

5. să analizeze evoluția relațiilor româno-turce la începutul anului 1877;

6. să redea și să analizeze principalele idei din Declarația de independență;

7. să menționeze principalele evenimente care definesc participarea militară a României la războiul din 1877—1878;

8. să caracterizeze contribuția maselor populare din România și a românilor din provinciile aflate sub ocupație străină la războiul pentru independență;

9. să indice documentele internaționale care confirmă independența României, precum și principalele lor prevederi;

10. să caracterizeze semnificația dobândirii independenței.

Ca exemplificare a modului în care putem folosi sursele de informare pentru reinvățare, redăm conținutul Fișei de lucru nr. 6, ce corespunde obiectivului (și itemului din test) cu același număr.

Ai avut de analizat principalele idei cuprinse în Declarația de independență. Aceasta înseamnă să subliniezi semnificația afirmațiilor care reflectă poziția României față de modificarea situațiilor din Balcani, precum și perspectiva românească asupra țărilor din Estul Europei.

— Care este semnificația ruperii legăturilor noastre cu Imperiul Otoman?

Vezi: Manual p. 110; Culegerea de texte pentru Istoria României, vol. I, E.D.P., București, 1977, p. 229;

— Care a fost atitudinea românilor față de pretenția Turciei de a ne considera stat vasal? Vezi: Manual, p. 110 și Culegerea de texte, p. 228;

— Cum este justificată voința fermă a românilor de a-și obține independența? Vezi: Culegerea de texte, p. 229;

— Cum este gândit viitorul relațiilor noastre cu Turcia? Vezi: Culegerea de texte, p. 229, Manual p. 110;

— Cum apreciezi poziția României oglindită în acest document?

Războiul dovedise unitatea de voință a tuturor românilor, demonstrând că întreaga națiune este pregătită pentru a-și uni eforturile în vederea continuării luptei pentru îndeplinirea idealului național. După obținerea independenței, care era obiectivul luptei naționale? (Vezi Manual, p. 119);

Unele fișe de lucru cuprind în partea finală un început de schemă sintetizatoare pe care trebuie să o completeze elevul.

Astfel, Fișa de lucru nr. 6, obiectivul corespunzător) îi cere elevului să completeze rubricile:

Clasa sau categoria socială:

- țărâniimea
- orașenii
- cercurile socialiste
- intelectualitatea
- femeile
- românii din provinciile aflate sub dominație străină

Forma de participare:

Prof. MIHAELA ȘERBAN
Liceul Industrial Nr. 11 din București

LIMBI MODERNE

Exerciții diferențiatore

Una din cele mai frecvente greșeli tipice în însușirea oricărei limbi străine o reprezintă generalizarea unor modele și pentru situațiile care impun un alt model. Aceasta se manifestă cu o frecvență sporită în cazul în care limba maternă dispune de un model care „acoperă” doar o parte din situațiile aproximativ echivalente din limba studiată.

În cazul limbii ruse, una din concretizările care apar în acest plan este folosirea structurilor cu substantive în prepozițional (răspunzând la întrebarea rde?) în locul structurilor cu substantive în acuzativ (răspunzând la întrebarea куда?).

În elaborarea instrumentelor pentru organizarea recapitulării orientate, ne-am oprit la următoarele obiective: După parcurgerea acestui capitol elevul va trebui: 1. Să poată diferenția substantivele după gen; 2. Să poată diferenția locul de direcție; 3. Să poată asocia întrebarea „rde?” cu verbele care arată locul și întrebarea „куда?” cu verbele care arată direcția; 4. Să poată formula răspunsuri corecte la întrebarea „rde?”; 5. Să poată formula răspunsuri la întrebarea „rde?”, folosind excepțiile de tipul в саду, в лесу; 6. Să poată răspunde corect la întrebarea „куда?” folosind substantivele în acuzativ; 7. Să poată formula întrebări cu „rde?” la cuvintele care arată locul și cu „куда?” la cuvintele care arată direcția.

Itemul corespunzător ultimului obiectiv îi cere elevului să formuleze cinci întrebări la cuvintele subliniate din propoziții dezvoltate.

Exemplificăm discriminarea celor două situații (confundabile), prin modul în care s-a redactat fișa de lucru nr. 7:

„1. Amintiți-vă schema:

unde $\left\{ \begin{array}{l} \text{rde: в музей, в парке, в школе,} \\ \text{на стадионе;} \\ \text{куда: в музей, в парк, в школу,} \\ \text{на стадион.} \end{array} \right.$

2. Scrieți ce arată substantivele care răspund la întrebarea rde?

Scrieți ce arată substantivele care răspund la întrebarea куда?

3. Încercăți substantivele care arată locul și subliniați substantivele care arată direcția?

Она работает на почте. Дети идут в лес. Бабушка сидит на диване. Крестьяне идут в поле. Ученики идут в школу. Они учатся в школе.

4. Puneți cuvintele din paranteze la forma cerută. Folosiți tabelele de declinare din manual:

Вечером мы идём в (театр). И вчера мы были в (театр). Он идёт в (магазин). В (магазин) он покупает мяч. Пионеры едут летом в (лагерь). В (лагерь) весело и интересно.

5. Puneți întrebarea „rde?” sau „куда?” în funcție de loc sau direcție:

На парте лежат книги. В пенале ручки и карандаш. Ученики в классе. Девочки идут в парк. Дети играют в парке. Андрей едет на стадион.

6. Completeți propozițiile cu cuvintele date; scrieți întrebările la care răspund aceste substantive:

Учитель работает в театре
Утром отец едет в школе
Они играют на фабрику
Инженер идёт на ферму
7. Formulați întrebări cu verbele date: (rde) быть, жить, работать, сидеть (куда) идти, ходить, ехать.

Prof. NASTASIA DUMITRU, Școala Nr. 5
Prof. GEORGETA MIHĂIȚĂ
Școala Nr. 178 din București

PHIZICĂ

Obiective sintetizatoare

Obiectivul sintetizator al capitolului „Echilibrul termic. Procese termodinamice” (Fizică, clasa a VII-a) este „aplicarea ecuației calorimetrice la determinarea căldurii specifice a unei substanțe cunoscând mărimile necesare”. În cadrul itemului de recapitulare orientată elaborat de noi, el se concretizează în trei subobiective, astfel:

3.1. Fiind date două corpuri în contact termic inițial la temperaturi diferite, elevii trebuie să poată descrie procesul care are loc și să precizeze ce relații există între căldurile schimbate între cele două corpuri.

3.2. Să poată calcula căldura cedată sau formată de un corp, cunoscând căldura specifică necesară corpului și variația de temperatură.

3.3. Să poată calcula căldura specifică a unui corp cunoscând căldura primită, masa lui și variația de temperatură.

$$Q = \frac{Q}{m\Delta t}$$

Vom ilustra modul de alcătuire a fișelor de lucru prin Fișa 3.3., cea cu care vor lucra elevii care nu au rezolvat sarcina de lucru corespunzătoare subobiectivului 3.3.

Un corp cu masa de 9 g primește căldura de 100 J pentru a-și mări temperatura cu 12°C. Care este căldura specifică a corpului?

În Fișa de lucru 3.3., elevii vor avea de căutat în manual definiția căldurii specifice, de completat definiția, de scris relația de definiție și unitatea de măsură a acesteia, de rezolvat câteva exerciții pregătitoare pentru rezolvarea problemei din test și, numai în final, de reluat problema respectivă.

Pentru o ultimă fixare, fișa se încheie cu două exerciții similare problemei inițiale.

Fișa de lucru 3.3.

Ai avut de calculat căldura specifică a unui corp cu masa de 9 g care își mărește temperatura cu 12°C când absoarbe căldura Q = 100 J.

Pentru a putea rezolva această problemă trebuia să știi definiția căldurii specifice a unui corp. Dacă nu ți-o amintești, recitește paragraful 2 (Manual, p. 96), apoi completează următoarea propoziție. Căldura specifică este căldura necesară pentru... temperatura unui kg de substanță cu 1 grad.

Scrie relația de definiție a căldurii specifice: C =

Care este unitatea de măsură a căldurii specifice C SI =

Pentru a te convinge că ai înțeles această definiție, încearcă să rezolvi următoarele exerciții (folosind tabelul cu căldurile specifice — Manual, p. 96).

1. O bucată de plumb și una de argint cu aceeași masă sînt încălzite cu cîte 10°C fiecare. Care din corpuri a absorbit mai multă căldură?

2. Dacă acelorași corpuri le transmitem aceeași căldură, care din ele își modifică temperatura mai mult?

3. Două bucăți din metale diferite au mase egale și primesc călduri egale. Se constată că una din ele își modifică temperatura cu 10°C, iar cealaltă cu 5°C. Care dintre ele are căldura specifică mai mare?

În problema din test trebuia să exprimi unitățile de măsură în SI, unde unitatea de măsură este kilogramul.

1 kg = 1000 g; 1 g = 0,001 kg

Efectuează transformările:

10 kg = ... g; 100 g = ... kg;

ÎNVĂȚĂMÎNT PRIMAR

EVALUAREA SUMATIVĂ A CUNOȘTIINȚELOR

În vederea cunoașterii exacte și interpretării științifice a nivelului de cunoștințe al elevilor și pentru a putea interveni eficient și oportun, cu măsuri ameliorative, Inspectoratul Școlar Județean Iași a inițiat, în cursul trimestrului al II-lea, o acțiune de evaluare a nivelului de cunoștințe, priceperi și deprinderi ale elevilor din clasele a IV-a din toate școlile municipiului Iași.

Lucrările, cu subiect unic, date la limba română și matematică, în zile diferite, au avut subiecte cu cerințe și obiective, raportate strict la programele școlare și au fost egalonate în funcție de gradul lor de dificultate. În această acțiune de evaluare au fost cuprinse 149 de clase, cu un efectiv total de 4 964 elevi.

Au fost urmărite, atât obiective generale (capacitatea de gândire a elevilor, manifestată într-o acțiune independentă, priceperea acestora de a-și ordona și organiza activitatea într-o succesiune de acțiuni; gradul de operaționalizare a cunoștințelor; ritmul de lucru al elevilor, ținând seama de cerințele activității desfășurate în gimnaziu), cât și obiective specifice fiecărei discipline. Astfel, la limba română s-au urmărit: așezarea în pagină a unui text, aplicarea, în scris, a regulilor ortografice și de punctuație însușite, corectitudinea și lizibilitatea scrisului, recunoașterea părților de propoziție, cunoașterea relațiilor dintre părțile principale și cele secundare și a categoriilor gramaticale ce caracterizează părțile de vorbire, alcătuirea de propoziții pe baza unor cerințe formulate. La matematică: efectuarea celor patru operații cu numere naturale, stabilirea relațiilor dintre termenii și rezultatul unor operații aritmetice, aplicarea ordinii operațiilor într-un exercițiu cu mai multe operații și cu paranteze, sesizarea relațiilor cantitative dintre mărimile unei probleme și exprimarea lor corectă prin operații matematice.

Corectarea lucrărilor s-a făcut de către o echipă de învățători, care au lucrat sub supravegherea și îndrumarea inspectorilor de specialitate, aprecierea făcându-se pe baza unui punctaj unitar, elaborat odată cu formularea subiectelor.

Menționăm că, pentru a preveni manifestările de subiectivism, seturile de lucrări ale tuturor școlilor au fost codificate, fiecare lucrare purtând doar data, clasa și numărul de ordine din catalog al elevului.

Prelucrarea datelor și interpretarea rezultatelor s-au făcut de către inspectorii de specialitate, iar analiza s-a desfășurat cu participarea tuturor învățătorilor de la clasele a IV-a și a directorilor unităților de învățământ, în prezența inspectorilor școlari. Prezentarea materialului de concluzii a fost însoțită de grafice, diagrame și situații statistice afișate.

Analiza a seos în evidență o multitudine de aspecte privind calitatea pregătirii elevilor, lacunele din cunoștințele acestora, deficiențele de natură organizațională și metodică, sugerând, totodată, și căile de ameliorare.

Au fost, de asemenea, prezentate, comparativ, rezultatele diferite obținute în pregătirea elevilor de către învățătorii de la școlile care au condiții asemănătoare de lucru (din aceeași zonă, același cântar), de către cei ce lucrează la aceeași școală, precum și rezultatele inegale obținute, de la un obiect la altul, de către același învățator.

Analiza probelor de evaluare a dus la cunoașterea multiplelor aspecte ale progresului școlar, materializate în medii, cifre absolute, procente, prezentate comparativ.

Menționăm, dintre măsurile pe care inspectoratul nostru școlar le-a recomandat învățătorilor, comisiilor metodice și conducătorilor de școli cu prilejul analizei: utilizarea metodelor activ-participative; diferențierea și individualizarea activității de predare-învățare; valorificarea responsabilă a lucrărilor independente ale elevilor; realizarea unui program judicios de pregătire suplimentară a elevilor; intensificarea colaborării cu familia; aplicarea, în perioada de recapitulare finală, a baremelor minime de cunoștințe și deprinderi; la limba română și matematică, la toate clasele și, îndeosebi, la clasele I și a IV-a.

Analiza acestor probe a condus la direcționarea pregătirii elevilor în perioada de vară, astfel încât să fie îndeplinite obiectivele necumplite la probele de barem. În vederea asigurării promovării reale a elevilor, bazate pe un nivel corespunzător de pregătire.

Prof. DOMNICA MURGOCI
inspector școlar general
PETRU GRAJDEANU
inspector școlar
Inspectoratul Școlar Județean Iași

CITIRE ȘI SCRIERE. VERIFICAREA CUNOȘTIINȚELOR

Predau la clasa I și sînt mereu preocupat să cunosc nivelul real al cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor elevilor, în vederea adoptării unor soluții adecvate creșterii randamentului lor școlar. În acest scop, folosesc — la lecțiile de recapitulare — ca instrument de apreciere, proba de verificare și evaluare a cunoștințelor. Acest procedeu presupune parcurgerea mai multor etape:

1. Elaborarea probei. Aceasta se realizează pornind de la obiectivele operaționale stabilite în concordanță cu obiectivele și conținutul programelor școlare. Formulez, apoi, itemurile ce trebuie să stărnească interesul elevilor, să le dezvolte capacitățile intelectuale. Pentru a antrena toți elevii în rezolvarea probei, stabilesc sarcini didactice cu grade diferite de dificultate, pornind de la baremele minime de cunoștințe și deprinderi până la prevederile programelor.

Îată o probă de verificare dată la scriere, după învățarea literelor:

1. Puneți în locul liniilor silabele potrivite din paranteză: ma-; ra-; -re; la-; (ma, ma, a, re).

2. Formați cuvinte din următoarele silabe: ca, ma, să, co, re, cor.

3. Formați propoziții folosind cuvintele: caiet, Ionel, acasă.

II. Corectarea probelor. În această etapă urmăresc realizarea de către fiecare elev în parte a sarcinilor probei.

III. Analiza rezultatelor obținute. Avind

o evidență a îndeplinirii sarcinilor prevăzute în probă, pot stabili măsura în care obiectivele operaționale au fost atinse; deci, pot să realizez o analiză a nivelului de pregătire al elevilor, pe baza unei informații obținute științific. În continuare, îmi stabilesc grupele de elevi pentru activitatea diferențiată, precum și sarcinile didactice care să conducă la remedierea lipsurilor.

În lecțiile de recapitulare de la sfîrșit de trimestru, am folosit și următoarele exerciții, pentru a verifica nivelul citirii și scrierii corecte conștiente.

I. La citire: 1. Exerciții de recunoaștere a literelor și silabelor. Am așezat pe stelașul mare al clasei litere și silabe într-o anumită ordine. Elevii au citit succesiv și pe sărite, urmărind indicațiile mele: 2. Exerciții de compunere a cuvintelor cu ajutorul silabelor puse pe stelaș. Elevii au lucrat independent cu alfabetarele; 3. Exerciții de completare a cuvintelor cu silabe care lipsesc. Am avut în vedere ca silaba de sprijin să aibă toate pozițiile (inițială, mijloc, finală); 4. Alcătuirea de propoziții cu cuvinte formate din silabe, urmărind poziția fiecărui cuvînt în propoziție (numărul lui de ordine). Exemplu: Alcătuiri (formulați) o propoziție în care cuvîntul „toc” să se afle la sfîrșitul acesteia. („Ionel are un toc”). 5. Citirea selectivă din abecedar, indicînd titlul fiecărei lecții sau pagină, urmărind cîmpul vizual al citirii (silabă, cuvînt),

ritmul citirii, pronunțarea corectă și respectarea semnelor de punctuație; 6. Citirea de pe fișe sau de pe cartonase a propozițiilor scrise sau compuse cu decupașe. Am stabilit succesiunea acestor exerciții de verificare și evaluare a deprinderii cititului, ținînd seama de metoda fonetică-analitică-sintetică.

II. La scriere: 1. Exerciții de copiere selectivă a cuvintelor și propozițiilor din lecțiile predate anterior; 2. Exerciții de transcriere a cuvintelor și propozițiilor scrise la stelaș cu ajutorul alfabetului mare existent în clasă; 3. Exerciții de scriere după dictare (litere, silabe, cuvinte, propoziții); 4. Exerciții de completare, în scris, pe fișe, a silabelor lipsă sau a unor cuvinte, în propoziții scurte (3-4 cuvinte); 5. Exerciții de autodictare; 6. Exerciții de alcătuire, în scris, a unor propoziții, cu ajutorul unor cuvinte izolate indicate.

Inv. CONSTANTIN FLOARES
Licențiat Pedagogic „Ștefan cel Mare”
din Bacău

ÎNLĂTURAREA UNOR GREȘELI TIPICE ÎN EXPRIMAREA ORALĂ ȘI SCRISĂ A ELEVILOR

Predarea limbii române în ciclul primar impune realizarea integrală a obiectivelor prevăzute de programa școlară: citirea, scrierea și exprimarea corectă și conștientă. Devenind instrumente de lucru pentru elevi, acestea îi ajută în ciclul gimnazial să acumuleze noi cunoștințe, abilități și deprinderi necesare în procesul continuu al instruirii și autoinstruirii.

Pentru a verifica dacă aceste instrumente sînt operante, învățătorul care predă la clasa a IV-a trebuie să-și testeze frecvent, în această ultimă perioadă a școlarității mici, elevii (la interval de cel mult două săptămîni). Cu această ocazie, se vor depista și greșelile sau lacunele elevilor, existente în însușirea cunoștințelor de limbă și a deprinderilor de scriere. Însușirea și analiza acestora îi vor ajuta să reproiecteze procesul de predare-învățare-evaluare, fixîndu-și noi obiective operaționale și aplicînd soluții ameliorative corespunzătoare.

Este necesar ca, în această perioadă, a trimestrului al III-lea, să existe o colaborare mai strînsă între învățătorul clasei a IV-a și profesorul de limba română care o va prelua, atît pentru cunoașterea elevilor, cît și pentru depistarea și eliminarea unor greșeli sau lacune din pregătirea lor.

Din experiența școlii noastre amintim cîteva acțiuni, realizate în trimestrul al III-lea: 1. Aplicarea a patru teste succesive, care însușează principalele norme de scriere și vorbire corectă. Aceste teste sînt întocmite de comisia metodică și cadredra de limba română, care asigură aplicarea, corectarea și analizarea greșelilor (în condiții obiective). Testul aplicat elevilor conține următoarele sarcini: 1) Completați următorul text cu cuvintele din paranteză: „Glasul... micuțe este firav. Cu... în lacrimi... o întinde tatălui. ...ii cumpără o vioară adevărată” (părinți, vioară, copil, ochi). Itemul 7 — 1 punct; 2) Explicați termenii: unanimitate, incandescent. Itemul 9 — 2 puncte; 3) Construiți cu substantivul „vatră” două propoziții cu sens diferit. Itemul 9 — 2 puncte; 4) Modificați propozițiile, trecînd substantivul „vatră” la plural. Itemul 8 — 1 punct; 5) Dictare: „Într-o zi pe Mîndricel l-au prins turcii. Voinicul a fost dus înaintea pașii de la Vidin. Alînd ciți turci amorțise pînă a fi prins, pașa s-a cutremurat. Și-a săltat vorba către imprincipat: — Care țî-e ultima dorință înainte de moarte, ghiaur?”

— Să mă slobozi ca să mă întorc acasă! Vreau să mor pe pămîntul meu!” Itemul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 — 4 puncte.

Înregistrarea greșelilor tipice se face în fișa de evidență care conține greșelile constatate la itemurile: 1) Scrierea dirotongilor oa, ua, ie; 2) Scrierea lui „m” înainte de „p” și „b”, consoana dublă „m”; 3) Scrierea sunetelor compuse; 4) Scrierea cuvintelor cu majusculă; 5) Scrierea cu cratimă; 6) Folosirea punctuației; 7) Scrierea articolelor hotărîte „i” și „l”; 8) Acordul subiectului cu predicatul; 9) Exprimarea corectă — vocabular activ; 10) Așezarea în pagină, acuratețe, precum și teste aplicate succesiv, la diferite date. Pentru lichidarea greșelilor a fost conceput un sistem de fișe ameliorative, pentru fiecare item care nu a fost realizat. Fișa de corecție și recuperare conține, de pildă, la itemul 2: Reține: înainte de „p” și „b” se scrie întotdeauna „m”. Cuvintele cu „mn” provin din substantive sau adjective care încep cu „n”. 1) Completează cu litera corespunzătoare: i — pachetăt cu-părat, ca-brat, stri-b; 2) Formează cuvinte cu „nn” după modelul: în + noapte: innoptare, innoptat, a innoptat; în + nou...: în + negura...; 3) Găsește cel puțin cîte trei cuvinte asemănătoare: „mp”: împărțire; „mb”: stambă; „nn”: innegri.

II. Desfășurarea recapitulării finale orientate cuprinzînd probleme de ortografie, ortografie, construcția, topica și punctuația propoziției, activarea vocabularului elevilor.

III. Întocmirea fișelor de greșeli și lacune a fiecărui elev, din clasa a IV-a, pentru a fi predate profesorului de limba română.

Dintre greșelile constatate în exprimarea elevilor din clasa a IV-a, care au fost acumulate încă din clasele anterioare, ne

vom opri asupra citorva, pe care le considerăm tipice, prin frecvența abaterii de la normele gramaticale și literare. Totodată, vom sugera și cîteva soluții de îndreptare, verificate în practica școlii noastre:

1. Din grupa greșelilor de scriere, semnalăm inconștienta în folosirea corectă a cratimei, situație ce decurge din necunoașterea exactă de către elevi a tipurilor de ortograme. Considerăm că atît timp cît normele ortografice nu sînt conștientizate de elevi, fie și prin explicații intuitive-situacionale, ele nu vor deveni deprinderi de scriere, stereotipuri dinamice.

Este necesar ca toate tipurile de ortograme să fie explicate pe text și folosite în construcții lingvistice, în cadrul tuturor lecțiilor de limbă și, mai ales, în cele 5 minute rezervate momentului ortografic, prin aplicarea unor fișe de muncă, formative sau de corecție.

2. Dintre greșelile de exprimare, dezacordul dintre subiect și predicat este destul de frecvent, datorîndu-se unei incorecte interpretări a subiectului (prin confuzie cu grupul în care apare sau datorate atracției exercitate de alt cuvînt mai apropiat de predicat, decît subiectul). Exemplu: „Fiecare dintre noi muncim”. În loc de: „Fiecare dintre noi muncim...”

Pentru corectarea dezacordurilor se pot folosi exerciții de alcătuire a propozițiilor cu subiecte și predicate date, pe care elevii să le ordoneze după număr și persoană.

3. Folosirea incorectă, în scris, a articolelor hotărîte „l” și „i” (singular și plural, substantive masculine). Exemplu: „Școlarul scrie”. În loc de: „Școlarul scrie”. În loc de: „Sportivii...”. În aceste cazuri sînt indicate pronunția clară și analiza fonetică a cuvintelor articulate, dar se pot folosi și exerciții comparative de tipul: „școlari — mîșe școlari, ciuva școlari”; „școlari — școlari aceștia, toți școlarii”.

Necunoscînd norma care reglementează scrierea corectă la genitiv — dativ, a unor substantive și adjective de gen feminin, dualul singular, în scrierea și pronunția elevilor apar forme greșite ca: „mamei”, „mamei” (substantiv) sau „mamei” (adjectiv), în loc de „mamei”, „mamei”, „mamei”.

Pentru corectarea se vor construi propoziții ce răspund la întrebările „Cui?”, „A cui?”, folosind forma care derivă din pluralul substantivelor sau adjectivelor feminine. Exemplu: mama — mame — mamei; casă — case — casei; mare — mari — marii.

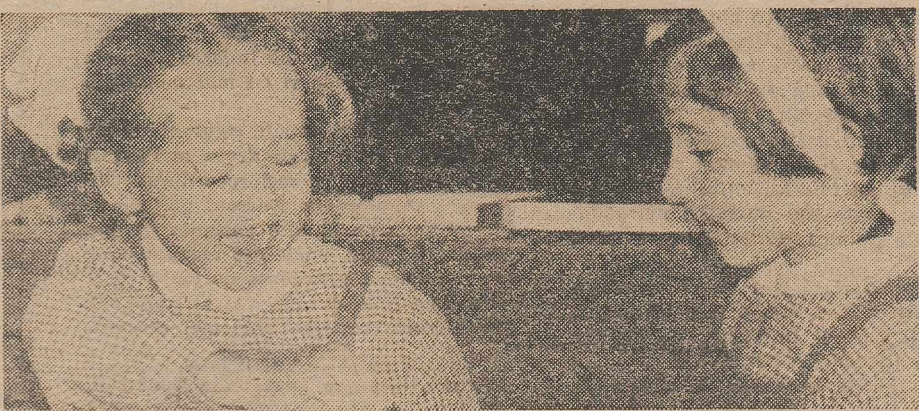
4. În compunerile narative, unii elevi schimbă nemotivat timpul verborum predicative. Exemplu: „Sună clopotelul. Elevii au intrat în clasă” etc.

Este necesar să-i învățăm pe elevi să diferențieze momentele în care poate fi executată o acțiune față de momentul vorbirii acum (prezent); înainte de (trecut), sau după (viitor). Se pot efectua exerciții de transpunere a unui text de la un timp la altul sau de la o formă a trecutului la alta (perfectul compus — imperfect). În alcătuirea compunerilor se vor fixa, mai întîi, momentele sau tablourile succesive ale povestirii și, în funcție de acestea, pot interveni schimbări în folosirea timpului verbal.

5. O greșeală care apare, atît în vorbire, cît și în scris, constă în denaturarea unor cuvinte percepute auditiv în mod greșit. Exemplu: „frequent”, în loc de „frecvent”; „absent”, în loc de „absent”; „a transversa” în loc de a „traversa” etc. În aceste cazuri se va insista pe analiza fonetică și semantică a cuvintelor exprimate greșit și pe folosirea lor în context.

Cazurile semnalate nu epuizează greșelile ce se manifestă în exprimarea elevilor. Cele mai multe dintre acestea aparțin unui număr foarte mic de elevi care au, în general, un ritm lent de gândire și de lucru și o motivație a învățării redusă. Cu aceștia este necesar să se lucreze diferențiat, individual.

Prof. IOANA PATRU
directoare
Inv. AURICA IDORAS
responsabila Comisiei metodice
a învățătorilor Școala Nr. 30
din București

LITERATURĂ ROMÂNĂ

Recapitularea-dezbatere

Specif acestei lecții este centrarea atenției asupra recapitulării pe „consolidarea învățării conținuturilor esențiale” (I.T. du). În cadrul lecției de recapitulare, învățarea receptiv-reproductivă va fi înlocuită cu una cognitivă operațională creativă.

Redăm în cele de mai jos câteva aspecte din lecția de recapitulare cu tema: „Poetica a lui T. Arghezi, L. Blaga, Șt. Augustin Doinaș (clasa a XII-a). Obiective: aprofundarea cunoașterii specificității crezului artistic al poetilor din secolul XIX; dezvoltarea deprinderii de a înțelege și interpreta o operă literară dintr-o perspectivă sintetică și asociativă; dezvoltarea priceperii de a elabora și verifica judecățile de valoare cu privire la creația literară; dezvoltarea gustului și interesului pentru frumosul poetic; cultivarea respectului și admirației pentru creatorii artei literare, pentru dăruirea și înfocarea lor cu idealul artistic opțional.

Pentru buna pregătire a lecției li s-au încredințat elevilor din timp (cu o săptămână înainte) planul recapitulării, sub formă de întrebări (probleme) și bibliografia necesară întocmirii fișelor de lucru. În cadrul muncii independente și diferențiate pe grupe (eterogene) de elevi.

Grupa I: O privire retrospectivă asupra creațiilor studiate, în clasele IX-XII, vă delectați constatând că, începând chiar de la cronicari și până la poezii de azi, toți au fost tentați să-și exprime, într-o formă sau alta, crezul lor artistic, pe care l-au definit personalitatea scriiturii. Pe baza cunoștințelor anterioare, încercați să fixați pe fișă a poeziei reprezentative pentru arta poetică a scriitorilor studiați în clasele anterioare și faceți o scurtă caracterizare a acestora, în funcție de perioada în care a fost scrisă și de specificitatea ei.

Grupa II-a: Artele poetice clasice de la Horațiu încoace cuprind, de obicei, învățături (didascalii) poetice în care creația este privită din exterior, cu ignoranță, de cele mai multe ori, a eului artistic.

Arta poetică a scriitorilor studiați în secolul XIX este tributară preceptelor didactice? În ce constă noutatea și originalitatea ei?

Grupa III-a: În cele trei poezii considerate arte poetice (Testament, Eu nu înțeleg corola de minuni a lumii și Mișcarea colțului de argint) se exprimă eul poetic al fiecărui autor.

Încercați să cuprindeți, pe fișe, esența specificității eului poetic al lui Blaga, Arghezi și Doinaș, așa cum se desprinde din poeziile respective. (Se pot face referințe și la alte poezii: Rugă de seară, Psalmi, pentru Arghezi; Biografie, Jurnal, Stihurorul etc. pentru Blaga).

Grupa IV-a: „Nepătrunsul ascuns” al lui Blaga ne trimite la versurile lui Doinaș din Scrisoarea I: „Când nu se vede nimica deși tot era ascuns, /

Când pătruns de sine însuși odihnea cel nepătruns”.

Cum este înțeles „nepătrunsul” eminescian față de cel blagian?

Grupa V-a: Prințul din Levant al lui Doinaș este, evident, omul de excepție, geniul, alesul, înainte-mergătorul.

Se poate face o paralelă, respectiv, o asociere cu Manole din balada populară? Întâlnim aici mitul jertfei zidirii? De ce moare totuși? Este el o jertfă?

Grupa VI-a: T. Arghezi și L. Blaga aparțin aceleiași generații de poezi, iar Șt. Augustin Doinaș aparține generației contemporane.

Din ce perspectivă (grupare estetică) putem privi crezul lor artistic și cum se reliefează el în planul expresiei poetice și în cel compozițional?

Bibliografia indicată: Boileau, N. *Arta poetică* (fragmente) în: *Limba și literatura română* (manual pentru clasa a XI-a) E.D.P., București, 1982, pag. 67-68; **Bojin, A. Fenomenul arghezian**, E.D.P., București, 1976 (cap. Unele considerații asupra versificației argheziene); **Itu, I. Funcția formativă a orelor de literatură** E.D.P., București, 1981, pag. 120-122, 126-130; **Pop I., Lucian Blaga, Universul liric**, Ed. Cartea Românească, București, 1981, pag. 6-7; **Rev. „Astra”** (Poemul comentat — Concurs de receptare critică) Nr. 6, 11 și 12/1983; **Ștefănescu, A., Tudor Arghezi interpretat de...** Ed. Eminescu, București, 1981, pag. 19-23, 167-170, 187-188; **Mincu, M., Lucian Blaga, Poezii** (texte comentate), Ed. Albatros, București, 1983, pag. 3-11, 199-205; **Viădulescu, O., Salvarea Alephului**, în: *Astra* nr. 12/1983, pag. 7.

Mentionăm ca sarcină unică, pentru toți elevii clasei, consultarea întregii bibliografii indicate pentru planul recapitulativ, iar ca sarcini diferențiate, conspectarea și ordonarea doar a celor idei pe care le reclamă, întrebarea-problemă repartizată grupei respective.

Lecția propriu-zisă se desfășoară sub forma dezbaterii recapitulative a temei, pe bază de fișe, unde elevii și-au fructificat, într-un climat plăcut, util și interesant, rezultatele noilor investigații făcute în colectivul grupei.

Unele grupe vor reuși să sintetizeze în fișele lor observații pertinente, obținute fie în mod direct, fie cu ajutorul aparatului critic.

Partea ultimă a lecției este consacrată concluziilor în care profesorul face unele precizări; sintetizează ideile vehiculate în cadrul grupelor, apreciază pregătirea elevilor, contribuția lor la lecție, utilizarea aparatului bibliografic, judecățile originale și cele imprumutate, făcând și recomandările de rigoare și anunțând tema și planul viitoarei lecții de recapitulare.

Prof. dr. VALERIU OROS
Liceul de Științe ale Naturii
din Baia Mare

Evaluarea randamentului școlar — mijloc important în reglarea procesului de predare-învățare

Pentru evaluarea gradului de realizare a obiectivelor instructiv-educative, la nivelul fiecărei comisii din școala noastră s-au stabilit obiectivele operaționale pe lecții și capitole și, pe baza acestora, s-au elaborat instrumentele de evaluare.

Încă la începutul anului școlar, pentru a stabili nivelul de pregătire al elevilor, s-au aplicat probe de verificare a cunoștințelor esențiale, obligatorii în asimilarea noilor categorii.

Rezultatele acestor probe au fost analizate și s-au fixat măsuri de recuperare a unor elevi, în vederea integrării lor în procesul instructiv.

Din practica școlară am desprins concluzia că una din principalele direcții de perfecționare a procesului de predare-învățare o constituie utilizarea unui sistem de evaluare continuă. De aceea probele de evaluare s-au repetat la intervale scurte, după parcurgerea unei teme sau unui capitol, astfel încât trecerea la secvența următoare s-a făcut numai după ce fiecare învățător sau profesor a cunoscut exact nivelul de pregătire al elevilor la momentul respectiv.

În scopul măsurării cât mai exacte a gradului de asimilare a cunoștințelor obligatorii, la fiecare disciplină au fost alese probleme fundamentale, de care depinde înțelegerea temei sau capitolului respectiv, cit și asigurarea conexiunilor cu celelalte capitole.

Pentru a putea evalua cât mai complet nivelul de însușire a cunoștințelor și de formare a deprinderilor la sfârșitul trimestrului I și II, s-au aplicat probe de evaluare la disciplinele fundamentale (la clasele V-VIII, precum și la clasele I-IV).

Raportarea rezultatelor obținute la obiectivele urmărite ca și la rezultatele probelor de evaluare inițială au scos în

evidență zonele în care nu s-au atins obiectivele formulate inițial.

Plecând de la datele obținute, s-a încercat reglarea procesului de instruire prin organizarea unor lecții recapitulative tematiche, prin proiectarea unor sisteme de exerciții orientate spre formarea unei anumite deprinderi, prin formularea unor teme diferențiate, prin organizarea și stimularea activității independente.

Administrarea unor instrumente de evaluare înainte de recapitularea finală va permite cadrelor didactice de a organiza acest moment al procesului de instruire într-o modalitate eficientă de reglare a procesului de predare-învățare.

Aceste preocupări ale colectivului didactic din școala noastră au fost stimulate de inițiativa Inspectoratului Școlar al Sectorului 5 de a desfășura, la nivelul sectorului, o cercetare pedagogică privind evaluarea randamentului școlar și de a desemna Școala nr. 139 ca unitate pilot pentru realizarea cercetării. Instrumentele de evaluare elaborate la disciplinele fundamentale (clasele I-IV și V-VIII) vor fi supuse verificării practice în acest an școlar, urmând ca în anii următori, după validare, să fie puse la dispoziție și altor școli.

Evaluarea continuă și reglarea procesului instructiv pe această bază contribuie în mod hotărâtor la creșterea randamentului școlar, aceasta fiind vizibilă și prin rezultatele deosebite ale școlii noastre la concursurile școlare pe discipline. Anul acesta ne-am clasat pe locul I la nivelul sectorului 5 — școala având numeroase premii la faza municipală și trei calificări la faza republicană.

Prof. ELENA GOICEANU
directoarea Școlii Nr. 139 din București

CHIMIE

Rolul jocului didactic în corelarea și sistematizarea cunoștințelor

Pornind de la principiul pedagogic al optimizării procesului instructiv-educativ, prin integrarea organică a mijloacelor de învățământ în mediul de instruire, precum și din dorința de a promova asemenea mijloace, articolul de față își propune prezentarea unui joc didactic cu ajutorul căruia se pot fixa, sistematiza, ordona și corela cunoștințele de chimie în clasele a VII-a și a VIII-a. De asemenea, jocul aduce la îndemina pasionaților cele mai importante informații despre celelalte elemente chimice, diminuându-le efortul de căutare.

Jocul este alcătuit dintr-un număr de 105 fișe de mărimea unei cărți de vizită, cite una pentru majoritatea elementelor sau multiplicată, pentru cele mai uzuale elemente (H, O, C, S, N, Cl, Na, Mg, Al, Zn, Fe, Ca, Cu), de 3-5 ori. Pe fața I a cărții se află simbolul chimic al elementului împreună cu denumirea, numărul de ordine (Z), nr. de masă (A), repartizarea pe straturi a electronilor din care se evidențiază electronii de valență. Culoarea folosită în scrierea simbolului chimic poate, de asemenea, să difere, fiind alta la elementele din grupele secundare, față de cele din grupele principale.

Pe fața II-a a cărții de joc, sunt redată foarte succint cele mai importante caracteristici ale elementului chimic ce se află pe fața I. Acestea sunt: 1. Caracter chimic; 2. Răspindirea în natură; 3. Anul descoperirii și al descoperitorului; 4. Valența elementului; 5. Poziția în sistemul periodic; 6. Starea naturală; 7. Obținere; 8. Proprietăți fizice (p.f.; p.t.; densitate, culoare, proprietăți electrice); 9. Proprietăți chimice; 10. Utilizări.

Pe alte cartonașe, la dimensiuni convenabile celor prezentate mai sus, în mai multe exemplare, se trec cifre (2, 3, 4, 5, 6, 7), corespunzătoare indicilor sau coeficienților chimici. Cu ajutorul acestor cărți de joc se pot realiza formulele chimice ale diferitelor substanțe cunoscute, precum și ecuațiile chimice ale unor reacții. Pe măsură ce se studiază cite o grupă de elemente, se poate cere elevilor să confecționeze cărțile de joc, corespunzătoare elementelor din grupă. Treptat, se realizează configurația completă a sistemului periodic și, în funcție de scopul urmărit, se pot folosi în diferite variante de joc, toate sau numai o parte din elementele chimice, devenite fișe — cărți de joc.

Dacă într-o clasă sint bine realizate 5-6 seturi de fișe, atunci se pot antrena, practic, toți elevii în jocuri, pe diferite variante, în funcție de nivelul grupului de elevi sau de tema orei de chimie. În

vederea orelor recapitulative se pot realiza variante interesante la teme ca, de exemplu:

A. Tema: Structura sistemului periodic
Varianta I: Se aleg numai cărțile corespunzătoare grupelor principale, se amestecă și se împart la 2-4-8 elevi, care au ca sarcină să construiască 4-2-1 din grupele respective. Câștigătorul este cel care reușește primul să-și completeze grupele de elemente. (Asemenea și pentru elementele din grupele secundare).

Varianta II-a: Se iau în joc toate cărțile (mai puțin cele corespunzătoare „Lantanidelor” (Z: 58-71) și „Actinidelor” (Z: 90-103). Se amestecă și se împart în mod egal între jucători. Cu cărțile primite jucătorii trebuie să alcătuiască șirul orizontal de elemente chimice — perioadele din sistemul periodic. Câștigă jucătorul care și-a completat cel mai repede și corect perioada pentru care a optat.

B. Tema: Formule chimice — Ecuații chimice

Varianta I: Se aleg cărțile corespunzătoare elementelor studiate și acestora cu care se pot modela formulele combinațiilor chimice învățate. (H, O, S, C, Cl). Se iau și cartonașele corespunzătoare indicilor și se pun la îndemână. Se amestecă mai întâi cărțile alese inițial și se împart apoi în mod egal. Cu cărțile primite, elevul trebuie să alcătuiască combinații chimice binare, ternare etc., prin alăturarea și etalarea cărților de joc la care se completează, prin suprapunere, și indicele (la nevoie). Câștigă cel care realizează cele mai multe formule de combinații chimice. Cel care are cărți de joc favorabile formării de combinații chimice, dar nu le-a etalat, primește punctajul negativ corespunzător.

Varianta II-a: Se joacă între perechi de elevi, are aproape aceeași regulă de joc ca mai sus, numai că între formulele chimice realizate trebuie stabilită o relație — ecuația chimică. Câștigătorii sint cei care reușesc să alcătuiască ecuația chimică mai repede și cu mai multe din cărțile primite.

Pe măsură ce se capătă siguranță și îndemnare în joc, elevii devin mai siguri pe fixarea relațiilor reciproce dintre elementele chimice din sistemul periodic și își pot imagina și alte variante de joc. Astfel concepute, unele ore recapitulative de chimie aduc, prin ideea de joc și competiție, un plus de interes și atractivitate, determinând creșterea eficienței acestora.

Prof. ANCA BUȘTAN
Liceul „Gheorghe Lazăr” din București

MATEMATICĂ

Structurarea temelor recapitulative la clasa a VIII-a

La stabilirea temelor de recapitulare trebuie avut în vedere faptul că programa în vigoare aprobată în 1983 prevede teme care în mare majoritate să regăsească în cuprinsul manualelor pentru clasa a VIII-a, ca unele dintre ele să se găsească în manualele claselor a VII-a sau a VII-a, iar altele nu sint primite în nici unul din manualele claselor V-VIII. Ne referim la capitolul 6, din manualul de clasa a VI-a, capitolul „Inecuații și sisteme de ecuații”, din manualul de clasa a VII-a, la unele formule de calcul scurtat, care, de asemenea, sint în manualul de clasa a VII-a, precum și la unele ecuații ale capitolului „Inecuații”, care nu se află în nici un manual în vigoare, exerciții de tipul:

$$\frac{ax+b}{cx+d} \geq 0; \frac{ax+b}{cx+d} \leq 0,$$

+ b) (cx + d) > 0.
+ b) (cx + d) < 0. Pentru aceste probleme este necesar să elaborăm sau să alegem exerciții din culegeri de probleme.

Este, de asemenea, necesar să avem în vedere faptul că recapitularea finală se realizează întregului colectiv de elevi, care trebuie să cunoască în totalitate conținutul programelor școlare pentru a se putea desfășura în mod eficient în cadrul fiecărei ore de 12 ore, cite sint rezervate pentru recapitulare, trebuie să parcurgem în mod întreg programul pentru clasele V-VIII, atât la algebra cit și la geometrie.

Pe aceste condiții, consider că pentru asigurarea unor performanțe superioare către elevi în pregătirea pentru examenul de admitere, este necesar să organizăm recapitularea finală la clasa a VIII-a sub forma sintezei următoarelor teme orientate.

Algebră — aproximativ 6 ore.

a) Operații cu polinoame, cu accent pe formule speciale de calcul prescurtat.

b) Divizibilitatea polinoamelor; descompunerea polinoamelor în factori, aplicații ale teoremei lui Bézout.

c) Frații raționale; operații.

d) Funcția; graficul funcției liniare, determinarea funcției și noțiunea de interval de numere reale, operații cu intervale (reuniune, intersecție și diferență), noțiune indispensabilă atât acestei teme cit și temei următoare, în care este cuprinsă și „Inecuația”.

e) Ecuații, inecuații, sisteme de ecuații, sisteme de inecuații, cu aplicații în rezolvarea unor probleme. Se va insista puțin asupra ecuațiilor de gradul II predată în acest trimestru și mai mult asupra exercițiilor de la inecuații, care nu se găsesc în manual.

Geometrie — aproximativ 6 ore.

a) Unghiuri în plan și spațiu.

b) Paralelism și perpendicularitate.

Relațiile de asemănare și congruență.

c) Poliedre și corpuri rotunde — arie și volum. Vor fi recapitulate, din materia anilor precedenți, ariile poligoanelor, funcții trigonometrice, relațiile dintre laturi, apoteme și raze la poligoanele regulate.

d) Probleme de secțiuni paralele cu baza sau secțiuni axiale. Probleme cu unghiuri formate de: două drepte, dreaptă și plan, două plane. Probleme de geometrie cu conținut algebric.

Prof. ZOE MURGOCI
directoarea Școlii Nr. 122 din București

ÎNVĂȚĂMÎNT PRIMAR

EVALUAREA SUMATIVĂ A CUNOȘTIȘTELOR

În vederea cunoașterii exacte și interpretării științifice a nivelului de cunoștințe al elevilor și pentru a putea interveni, eficient și oportun, cu măsuri ameliorative, Inspectoratul Școlar Județean Iași a inițiat, în cursul trimestrului al II-lea, o acțiune de evaluare a nivelului de cunoștințe, priceperi și deprinderi ale elevilor din clasele a IV-a din toate școlile municipiului Iași.

Lucrările, cu subiect unic, date la limba română și matematică, în zile diferite, au avut subiecte cu cerințe și obiective, raportate strict la programele școlare și au fost egalitate în funcție de gradul lor de dificultate. În această acțiune de evaluare au fost cuprinse 149 de clase, cu un efectiv total de 4964 elevi.

Au fost urmărite, atât obiective generale (capacitatea de gândire a elevilor, manifestată într-o acțiune independentă: priceperea acestora de a-și ordona și organiza activitatea într-o succesiune de acțiuni; gradul de operaționalizare a cunoștințelor; ritmul de lucru al elevilor, ținând seama de cerințele activității desfășurate în gimnaziu), cât și obiective specifice fiecărei discipline. Astfel, în limba română s-au urmărit: așezarea în pagină a unui text, aplicarea, în scris, a regulilor ortografice și de punctuație însușite, corectitudinea și lizibilitatea scrisului, recunoașterea părților de propoziție, cunoașterea relațiilor dintre părțile principale și cele secundare și a categoriilor gramaticale ce caracterizează părțile de vorbire, alcătuirea de propoziții pe baza unor cerințe formulate. La matematică: efectuarea celor patru operații cu numere naturale, stabilirea relațiilor dintre termenii și rezultatul unor operații aritmetice, aplicarea ordinii operațiilor într-un exercițiu cu mai multe operații și cu paranteze, sesizarea relațiilor cantitative dintre mărimile unei probleme și exprimarea lor corectă prin operații matematice.

Corectarea lucrărilor s-a făcut de către o echipă de învățători, care au lucrat sub supravegherea și îndrumarea inspectorilor de specialitate, aprecierea făcându-se pe baza unui punctaj unitar, elaborat odată cu formularea subiectelor.

Menționăm că, pentru a preveni manifestările de subiectivism, seturile de lucrări ale tuturor școlilor au fost codificate, fiecare lucrare purtând doar data, clasa și numărul de ordine din catalog al elevului.

Prelucrarea datelor și interpretarea rezultatelor s-au făcut de către inspectorii de specialitate, iar analiza s-a desfășurat cu participarea tuturor învățătorilor de la clasele a IV-a și a directorilor unităților de învățământ, în prezența inspectorilor școlari. Prezentarea materialului de concluzii a fost însoțită de grafice, diagrame și situații statistice afișate.

Analiza a scos în evidență o multitudine de aspecte privind calitatea pregătirii elevilor, lacunele din cunoștințele acestora, deficiențele de natură organizatorică și metodologică, sugerând, totodată, și căile de ameliorare.

Au fost, de asemenea, prezentate, comparativ, rezultatele diferite obținute în pregătirea elevilor de către învățătorii de la școlile care au condiții asemănătoare de lucru (din aceeași zonă, același cadru), de către cei ce lucrează la aceeași școală, precum și rezultatele inegale obținute, de la un obiect la altul, de către același învățător.

Analiza probelor de evaluare a dus la cunoașterea multiplelor aspecte ale progresului școlar materializate în medii, cote absolute, procente, prezentate comparativ.

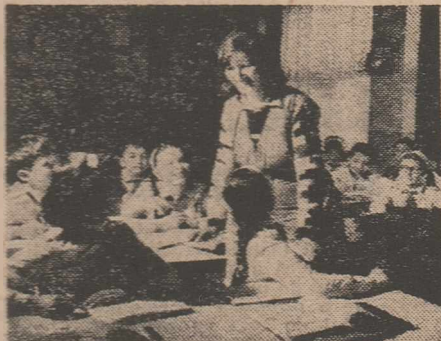
Menționăm, dintre măsurile pe care Inspectoratul nostru școlar le-a recomandat învățătorilor, comisiilor metodice și conducătorilor de școli cu prilejul analizei: utilizarea metodelor activ-participative; diferențierea și individualizarea activității de predare-învățare; valorificarea responsabilă a lucrărilor independente ale elevilor; realizarea unui program judicios de pregătire suplimentară a elevilor; intensificarea colaborării cu familia; aplicarea, în perioada de recapitulare finală, a baremelor minime de cunoștințe și deprinderi, la limba română și matematică, la toate clasele și, deosebi, la clasele I și a IV-a.

Analiza acestor probe a condus la direcționarea pregătirii elevilor în perioada de vară, astfel încât să fie îndeplinite obiectivele normalizate la probele de barem, în vederea asigurării promovării reale a elevilor, bazate pe un nivel corespunzător de pregătire.

Prof. DOMNICA MURGOCI
Inspector școlar general

PETRU GRĂJDEANU
Inspector școlar

Inspectoratul Școlar Județean Iași

CITIRE ȘI SCRIERE. VERIFICAREA CUNOȘTIȘTELOR

Predau la clasa I și sint mereu preocupat să cuposc nivelul real al cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor elevilor, în vederea adoptării unor soluții adecvate creșterii randamentului lor școlar. În acest scop, folosesc — la lecțiile de recapitulare — ca instrument de apreciere, proba de verificare și evaluare a cunoștințelor. Acest procedeu presupune parcurgerea mai multor etape:

I. Elaborarea probei. Aceasta se realizează pornind de la obiective operaționale stabilite în concordanță cu obiectivele și conținutul programelor școlare. Formulăm, apoi, itemurile ce trebuie să stărnească interesul elevilor, să le dezvolte capacitățile intelectuale. Pentru a antrena toți elevii în rezolvarea probei, stabilim sarcini didactice cu grade diferite de dificultate, pornind de la baremele minime de cunoștințe și deprinderi până la prevederile programelor.

Iată o probă de verificare dată la scriere, după învățarea literelor:

1. Puneți în locul liniilor silabele potrivite din paranteză: ma-; ra-; -re; la-; (ma, ma, a, re).

2. Formați cuvinte din următoarele silabe: ca, ma, să, co, re, cor.

3. Formați propoziții, folosind cuvintele: caiet, Ionel, acasă.

II. Corectarea probelor. În această etapă urmăresc realizarea de către fiecare elev în parte a sarcinilor probei.

III. Analiza rezultatelor obținute. Având

o evidență a îndeplinirii sarcinilor prevăzute în probă, pot stabili măsura în care obiectivele operaționale au fost atinse; deci, pot să realizeze o analiză a nivelului de pregătire al elevilor, pe baza unei informații obținute științific. În continuare, îmi stabilesc grupurile de elevi pentru activitatea diferențiată, precum și sarcinile didactice care să conducă la remedierea lipsurilor.

În lecțiile de recapitulare de la sfârșit de trimestru, am folosit și următoarele exerciții, pentru a verifica nivelul citirii și scrierii corecte conștiente.

I. La citire: 1. Exerciții de recunoaștere a literelor și silabelor. Am așezat pe stelașul mare al clasei litere și silabe într-o anumită ordine. Elevii au citit succesiv și pe sărite, urmărind indicațiile mele; 2. Exerciții de compunere a cuvintelor cu ajutorul silabelor puse pe stelaș. Elevii au lucrat independent cu alfabetarele; 3. Exerciții de completare a cuvintelor cu silabe care lipsesc. Am avut în vedere ca silaba de sprijin să aibă toate pozițiile (inițială, mijloc, finală); 4. Alcătuirea de propoziții cu cuvinte formate din silabe, urmărind poziția fiecărui cuvânt în propoziție (numărul lui de ordine). Exemplu: Alcătuiți (formulați) o propoziție în care cuvântul „toc” să se afle la sfârșitul acesteia. („Ionel are un toc”). 5. Citirea selectivă din abecedar, indicând titlul fiecărei lecții sau pagină, urmărind cimpul vizual al citirii (silabă, cuvânt),

ritmul citirii, pronunțarea corectă și respectarea semnelor de punctuație; 6. Citirea de pe fișe sau de pe cartonase a propozițiilor scrise sau compuse cu decupaje. Am stabilit succesiunea acestor exerciții de verificare și evaluare a deprinderii cititului, ținând seama de metoda fonetică-analitică-sintetică.

II. La scriere: 1. Exerciții de copiere selectivă a cuvintelor și propozițiilor din lecțiile predate anterior; 2. Exerciții de transcriere a cuvintelor și propozițiilor scrise la stelaș cu ajutorul alfabetului mare existent în clasă; 3. Exerciții de scriere după dictare (litere, silabe, cuvinte, propoziții); 4. Exerciții de completare, în scris, pe fișe, a silabelor lipsă sau a unor cuvinte, în propoziții scurte (3-4 cuvinte); 5. Exerciții de autodictare; 6. Exerciții de alcătuire, în scris, a unor propoziții cu ajutorul unor cuvinte izolate indicate.

Inv. CONSTANTIN FLOARES
Liceul Pedagogic „Ștefan cel Mare”
din Bacău

ÎNLĂTURAREA UNOR GREȘELI TIPICE ÎN EXPRIMAREA ORALĂ ȘI SCRISĂ A ELEVILOR

Predarea limbii române în ciclul primar impune realizarea integrală a obiectivelor prevăzute de programa școlară: citirea, scrierea și exprimarea corecte și conștiente. Devenind instrumente de lucru pentru elevi, acestea îi ajută în ciclul gimnazial să acumuleze noi cunoștințe, abilități și deprinderi necesare în procesul continuu al instruirii și autoinstruirii.

Pentru a verifica dacă aceste instrumente sunt operante, învățătorul care predă la clasa a IV-a trebuie să-și testeze frecvent, în această ultimă perioadă a școlarității mici, elevii (la interval de cel mult două săptămâni). Cu această ocazie, se vor depista și greșelile sau lacunele elevilor, existente în însușirea cunoștințelor de limbă și a deprinderilor de scriere. Înregistrarea și analiza acestora îi vor ajuta să reproiecteze procesul de predare-învățare-evaluare, fixându-și noi obiective operaționale și aplicând soluții ameliorative corespunzătoare.

Este necesar ca, în această perioadă, a trimestrului al III-lea, să existe o colaborare mai strinsă între învățătorul clasei a IV-a și profesorul de limba română care o va prelua, atât pentru cunoașterea elevilor, cât și pentru depistarea și eliminarea unor greșeli sau lacune din pregătirea lor.

Din experiența școlii noastre amintim câteva acțiuni, realizate în trimestrul al III-lea: 1. Aplicarea a patru teste succesive, care însușesc principalele norme de scriere și vorbire corectă. Aceste teste sunt întocmite de comisia metodică și cadredra de limba română, care asigură aplicarea, corectarea și analizarea greșelilor (în condiții obiective). Testul aplicat elevilor conține următoarele sarcini: 1) Completați următorul text cu cuvintele din paranteză: „Glasul... micuțe este firav. Cu... în lacrimi... o întinde tatălui. ...ii cumpără o vioară adevărată” (părinți, vioară, copil, ochi). Itemul 7 — 1 punct; 2) Explicați termenii: unanimitate, încandescent. Itemul 9 — 2 puncte; 3) Construiți cu substantivul „vatră” două propoziții cu sens diferit. Itemul 9 — 2 puncte; 4) Modificați propozițiile, trecând substantivul „vatră” la plural. Itemul 8 — 1 punct; 5) Dictare: „Într-o zi pe Mădărișii lașu prins turcii. Venicil a fost dus înaintea pașei de la Vidin. Afundăți turci amorise până a fi prins, pașea o crucimurată. Și-a săltat vama către imprincin”; 6) Care ti-o ultima dorință înainte de moarte, ghiaur? — Să mă slobozi ca să mă întorc acasă! Vreau să mor pe pământul meu! Itemurile 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 — 4 puncte.

Înregistrarea greșelilor tipice se face în fișa de evidență care conține greșelile constatate la itemurile: 1) Scrierea diftongilor oa, ua, ie; 2) Scrierea lui „m” înainte de „p” și „b”, consoana dublă „n”; 3) Scrierea sunetelor compuse; 4) Scrierea cuvintelor cu majusculă; 5) Scrierea cu cratimă; 6) Folosirea punctuației; 7) Scrierea articolelor hotărâte „i” și „l”; 8) Acordul subiectului cu predicatul; 9) Exprimarea corectă — vocabular activ; 10) Așezarea în pagină, acuratețe, precum și teste aplicate succesiv, la diferite date. Pentru lichidarea greșelilor a fost conceput un sistem de fișe ameliorative, pentru fiecare item care nu a fost realizat. Fișa de corecție și recuperare conține, de pildă, la itemul 2: Reține: înainte de „p” și „b” se scrie întotdeauna „m”. Cuvintele cu „nn” provin din substantive sau adjective care încep cu „n”. 1) Completează cu litera corespunzătoare: i — pachetat cu-părat, ca-brat, stri-b; 2) Formează cuvinte cu „nn” după modelul: în + noapte: innop-tare, innoptat, a innopta; în + nou...: în + nugară...; 3) Găsește cel puțin cîte trei cuvinte asemănătoare: „mp”: împărtire; „mb”: stambă; „nn”: innegri.

II. Desfășurarea recapitulării finale orientate cuprinzând probleme de ortografie, ortografie, construcția, topica și punctuația propoziției, activarea vocabularului elevilor.

III. Întocmirea fișelor de greșeli și lacune a fiecărui elev, din clasa a IV-a, pentru a fi predate profesorului de limba română.

Dintre greșelile constatate în exprimarea elevilor din clasa a IV-a, care au fost acumulate încă din clasele anterioare, ne

vom opri asupra celor, pe care le considerăm tipice, prin frecvența abaterii de la normele gramaticale și literare. Totodată, vom sugera și câteva soluții de îndreptare, verificate în practica școlii noastre:

1. Din grupa greșelilor de scriere, semnalăm inconștientul în folosirea corectă a cratimei, situație ce decurge din necunoașterea exactă de către elevi a tipurilor de ortograme. Considerăm că atât timp cât normele ortografice nu sint conștientizate de elevi, fie și prin explicații intuitive-situționale, ele nu vor deveni deprinderi de scriere, stereotipuri dinamice.

Este necesar ca toate tipurile de ortograme să fie explicate pe text și folosite în construcții lingvistice, în cadrul tuturor lecțiilor de limbă și, mai ales, în cele 5 minute rezerve momentului ortografic, prin aplicarea unor fișe de muncă, formative sau de corecție.

2. Dintre greșelile de exprimare, dezacordul dintre subiect și predicat este destul de frecvent, datorându-se unei incorecte interpretări a subiectului (prin confuzie cu grupul în care apare sau datorate atracției exercitate de alt cuvânt mai apropiat de predicat, deci subiectul). Exemplu: „Fiecare dintre noi muncim”, în loc de: „Fiecare dintre noi munceste”.

Pentru corectarea dezacordurilor se pot folosi exerciții de alcătuire a propozițiilor cu subiecte și predicat date, pe care elevii să le ordoneze după număr și persoană.

3. Folosirea incorectă, în scris, a articolelor hotărâte „l” și „i” (singular și plural, substantive masculine). Exemplu: „Școlarii scrie”, în loc de „Școlarii scrie” sau „Sportivii merg în pas vioi”, în loc de „Sportivii...”. În aceste cazuri sint indicate propoziții clare și analiza fonetică a cuvintelor articolate, dar se pot folosi și exerciții comparative de tipul: „Școlarii — scrie școlarii, citiva școlarii”; „Școlarii — scrie școlarii, toți școlarii”.

Necunoscând norma care reglementează scrierea corectă la genitiv — dativ, a unor substantive și adjective de gen feminin, numenul singular, în scrierea și pronunțarea elevilor apar forme greșite ca: „mamei”, „mamei” (substantiv) sau „mamei” (adjectiv), în loc de „mamei”, „mamei”, „mamei”.

Pentru corectare se vor construi propoziții ce răspund la întrebările „Cui?”, „A cui?”, înscădând forma care derivă din pluralul substantivelor sau adjectivelor feminine. Exemplu: mamă — mame — mamei; casă — case — casei; mare — mari — marii.

4. În compunerile narative, unii elevi schimbă nemotivat timpul verbelor predicative. Exemplu: „Sună clopotele”. Elevii au intrat în clasă” etc.

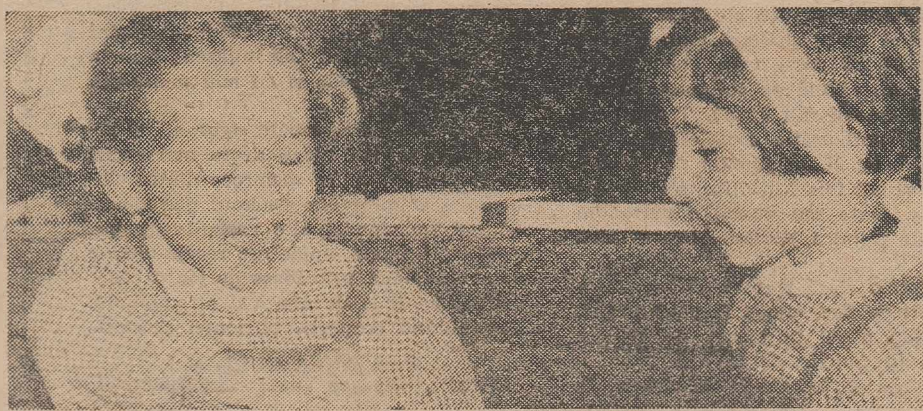
Este necesar să-i învățăm pe elevi să diferențieze momentele în care poate fi executată o acțiune față de momentul vorbirii acum (prezent); înainte de (trecut), sau după (viitor). Se pot efectua exerciții de transpunere a unui text de la un timp la altul sau de la o formă a trecutului la alta (perfectul compus — imperfect). În alcătuirea compunerilor se vor fixa, mai întâi, momentele sau tablourile succesive ale povestirii și, în funcție de acestea, pot interveni schimbări în folosirea timpului verbelor.

5. O greșeală care apare, atât în vorbire, cât și în scris, constă în denaturarea unor cuvinte percepute auditiv în mod greșit. Exemplu: „fregvent”, în loc de „frecvent”; „apsent”, în loc de „absent”; „a transversa” în loc de a „traversa” etc. În aceste cazuri se va insista pe analiza fonetică și semantică a cuvintelor exprimate greșit și pe folosirea lor în context.

Cazurile somnalate nu epuizează greșelile ce se manifestă în exprimarea elevilor. Cele mai multe dintre acestea aparțin unui număr foarte mic de elevi care au, în general, un ritm lent de gândire și de lucru și o motivație a învățării redusă. Cu aceștia este necesar să se lucreze diferențiat, individual.

Prof. IOANA PATRU
directoare

Inv. AURICA IDORAS
responsabila Comisiei metodice
a învățătorilor Școala Nr. 30
din București

INVĂȚĂMÎNT PREȘCOLAR

ACTIVITĂȚI ARTISTICO-PLASTICE:
CREATIVITATE ȘI FANTEZIE

Înzestrarea creativă a omului are caracter polivalent. Având în vedere că în copilărie predispozițiile pentru creativitate sînt, în general, nediferențiate, este bine să se ofere copiilor variate și multiple posibilități de exersare a unor capacități, aptitudini, pentru a le cunoaște și a le perfecța. În acest sens, descriem, mai jos, cîteva procedee și tehnici practicate în activitățile artistico-plastice, la grădinița noastră, de-a lungul mai multor ani.

1. TEHNICA PICTURII PE UN FOND DAT. Se folosesc foi de hirtie cărora li se va aplica un fond — înainte de a începe activitatea propriu-zisă de pictură — dat cu pensula sau cu un tampon de vată —, care să corespundă cu anotimpul și cu tema ce urmează să fie executată (de exemplu, pentru toamnă, culorile galben sau portocaliu, pentru iarnă, albastru, pentru vară, verde sau albastru deschis, iar pentru primăvară, un verde crud).

2. TEHNICA AMPRENTEI DEGETELOR SAU DACTILO-PICTURĂ. Se folosesc degetele mîinii drepte, fiecare deget corespunzînd unei culori. Se poate lucra cu toate tipurile de culori, dar în mod deosebit cu tempera sau guașă, pentru a acoperi bine suprafața de hirtie. Cu ajutorul degetelor se pot decora diferite suprafețe, de exemplu: „Decorăm rochița păpușii”, „Mîinga cu buline”, „Ser-vetelul păpușii”, se pot picta fructe (măr, pară, strugure, prună, gutuie, cireșe), flori (tufănele și crizanteme) și altele (blocuri, case, pomi). În cazul în care se lucrează cu ajutorul unui singur deget, trebuie avut în vedere ca, după fiecare culoare aplicată, acesta să fie spălat și șters bine.

3. TEHNICA PICTURII CU PASTA DE DINȚI. Se folosește în mod deosebit la realizarea temelor legate de anotimpul primăvara, deoarece, prin amestecarea pastei de dinți cu diferite culori, se obțin culori diafane, specifice acestui anotimp. Pentru această tehnică se vor folosi mai multe vase mici și în fiecare vas se va prepara cîte o culoare, apoi se

rapiditate în acțiune, din partea copiilor.

6. TEHNICA PICTURII CU PALMA. Se unge pe palmă un strat cu acuarelă mai concentrată, care va fi aplicată apoi, apăsător, pe suprafața de decorat. Modelul obținut va fi apoi completat cu pensula sau cu degetul. Se pot realiza păsări (cocoș, găină, porumbel), fluturi, soare etc.

7. TEHNICA PICTURII PE SCROBEALĂ, în mai multe etape de realizare: a) se întinde un strat de scrobeală pe hirtie sau pe pinză, care să nu fie nici prea gros, nici prea subțire; b) se aplică peste scrobeală cu ajutorul pensulei puncte de diferite culori; c) cînd am stropit toată suprafața cu diferite culori, vom îndoi hirtia sau pinza în două, o vom apăsa, apoi o vom desface. Se obțin diferite figuri și pete de culoare, care incintă ochiul copilului. Dacă efectele obținute sînt deosebite, pictura realizată poate rămîne în acest stadiu, lăsîndu-se să se usuce. d) Dacă dorim, putem să realizăm, cu ajutorul degetului, al creionului sau al unui bețișor, modele geometrice sau florale. În locul pe unde a trecut degetul, creionul sau bețișorul, rămîne foaia albă, necolorată. După dorință, copiii pot să le coloreze cu pensula, aplicînd culori intense pentru a ieși în evidență; e) Această tehnică se poate folosi și în realizarea unor peisaje deosebit de frumoase. În acest caz, după ce a fost întins stratul de scrobeală și aplicată culoarea și după îndoirea foii se vor realiza cu pensula elemente de peisaj, aplicînd intens culoarea.

8. TEHNICA PICTURII PE LIPICI Se aplică pe foaia de decorat un strat de lipici (nici prea gros, nici prea subțire) peste care, cu ajutorul pensulei, se pot picta diferite teme. Se mai poate, de asemenea, aplica, cu ajutorul unei pensule groase, un strat de culoare, apoi, cu ajutorul unui bețișor, coada pensulei sau cu degetul, se gravează fel de fel de ornamente. Atît pictura pe lipici, cît și pictura pe scrobeală se execută pînă nu se usucă stratul de lipici sau de scrobeală.

va aplica pe suprafața dorită. Se pot realiza flori de primăvară, crenguțe înflorite, peisaj de primăvară, cîmp cu flori etc.

4. TEHNICA PICTURII CU CEARA („PICTURA FERMECATA”). Pentru aceasta vom procura ceară (luminări), cu ajutorul căreia vom desena pe foaia albă de hirtie modelul dorit (fluturi, ciuperci, flori, fructe, peisaj), apoi vom aplica cu ajutorul pensulei pete de culoare care să acopere suprafața hirtiei.

Pentru a obține efecte deosebite de luminozitate, vom putea proceda în felul următor: se desenează cu ceară anumite obiecte, apoi se aplică un strat subțire de acuarelă foarte deschisă. După ce s-a uscat bine, se completează desenul cu alte elemente, tot cu ajutorul cerii, se aplică un alt strat de acuarelă, de culoare mai intensă. Apoi, se lasă din nou să se usuce. Se repetă acest procedeu de 2-3 ori; ultimul strat de culoare aplicată va fi cel mai intens. Se obține astfel un tablou cu elemente aflate în prim plan (cele desenate cu ceară prima dată) și cu elemente în plan mai îndepărtat (cele desenate a doua sau a treia oară). Se mai poate întocmi și un album sau un pliant, pe fiecare foaie desenîndu-se în ceară un obiect corespunzător temei (fructe, flori, animale, figuri geometrice). Fiecare copil va aplica acuarela pe cîte o foaie. La urmă, copiii vor putea trage concluzii asupra desenelor realizate pe foile respective și vor putea da o denumire pliantului sau albumului respectiv.

5. TEHNICA PICTURII CU TUBURI DE TEMPERA SAU GUAȘĂ. Se pot obține pe foaia de hirtie diferite imagini, în felul următor: copilul ține tubul în mîna dreaptă, pe care-l va strînge ușor pentru a ieși culoarea ce trebuie aplicată pe foaia de hirtie. Această tehnică solicită foarte mare îndemnare, precizie și

9. TEHNICA DESENULUI DECORATIV CU PIEPTENELE. Se pregătește într-un vas tempera sau guașă foarte concentrată. Cu ajutorul unei periute de dinți se ung dinții pieptenului, care se trag pe suprafața de decorat, realizîndu-se astfel dungii orizontale, verticale, oblice, valuri, după imaginația fiecărui. După ce a fost decorată suprafața dorită cu o culoare, se pot aplica și altele, suprapunîndu-se deci liniile. Această tehnică se poate folosi la decorarea unor suprafețe mari (de exemplu, hirtie pentru ambalarea unor cadouri, mape etc.) Tot această tehnică poate fi folosită la realizarea frunzelor bradului.

10. TEHNICA TAMPONULUI (de vată sau material textil umezit). Tamponul se folosește la acoperirea cu culoare gata preparată a unor suprafețe mai mari din lucrări individuale sau colective (de exemplu, fondul diferitelor picturi; la o lucrare colectivă, suprafața unei case, trunchiul unui copac etc.).

11. TEHNICA PICTURII CU PIC. Pe un fond dat cu cerneală, se vor realiza — cu ajutorul unui bețișor, coada pensulei sau chiar cu pensula, înmuiate în pic — diferite modele sau peisaje de iarnă. Pe locul unde trece bețișorul sau pensula, coala rămîne albă. Se poate aplica pe acest loc o culoare corespunzătoare obiectului (de exemplu, pentru un brad se vor folosi culorile verde și maro, pentru casă — galben și roșu etc.).

12. TEHNICA ȘTAMPILELOR DIN GUMA, LEGUME, PLUTĂ SAU POLIESTER. Se desenează pe aceste materiale diferite motive, plante, fructe, animale, pomi, cifre, figuri geometrice, se crestează apoi profilele cu un cuțit sau cu o lamă. Se aplică pe ștampilă multă culoare, apoi se apasă ștampilă pe foaia de decorat. Se pot decora astfel suprafețe mai mari sau se pot realiza

peisaje. Cele mai bune sînt ștampilele din gumă, cu durabilitate mai mare.

13. TEHNICA PENSULEI APLICATE. Cu ajutorul unei pensule groase, se ia acuarelă direct din cutie și se aplică pe suprafața de decorat pete (amprente ale pensulei groase). Prin aplicare repetată se pot obține diferite elemente sau peisaje.

14. TEHNICA PICTURII PE FOND UMED. Se dă un fond cu multă apă. Fără a aștepta să se usuce foaia, vom aplica pe ea diferite modele sau peisaje. Culorile fiind umede, se vor întrepătrunde, dînd impresia că vedem prin ceată obiectul dorit.

Aceste tehnici de lucru pot fi realizate

și pe alte materiale, ca de exemplu: pinză, faianță, sticlă, lemn șlefuit, poliester. Folosirea lor stirnește și mai mult dorința copiilor de pictură, datorită faptului că suportul de hirtie este înlocuit cu un suport mai rigid, care dă alt gen de satisfacții.

Activitatea noastră creatoare nu rămîne însă la stadiul de simplă învățare a acestor tehnici de lucru, ci se continuă cu probe de evaluare, în vederea cunoașterii stadiului de dezvoltare generală a copilului și, mai ales, a imaginației lui creatoare.

Educ. ELENA VLADU
Grădinița Nr. 14 din Rm. Vilcea

EDUCAȚIE FIZICĂ: GRAȚIE, SINCRONIZARE,
FRUMUSEȚE A MIȘCĂRII

Recent, în orașul Constanța și în șase centre din județ, s-a desfășurat activitatea „Modalități specifice de predare a educației fizice în învățămîntul preșcolar și primar”. Destinată educatoarelor, învățătorilor și profesorilor, ea a reprezentat o pledoarie pentru necesitatea și rolul major al educației fizice, în calitatea sa de componentă a educației multilaterale a tinerei generații. Activitatea a vizat, în același timp, corelarea intradisciplinară pe diferite trepte de învățămînt.

În Constanța, acțiunea s-a desfășurat la Sala Sporturilor și a fost coordonată de inspectorul de specialitate Traian Bucovăla. Ea a cuprins două activități la grupa mare, o lecție la clasa a II-a și un program de gimnastică ritmică și sportivă cu elevi de vîrstă școlară mică. Concepute ca activități model, la nivelul celor mai înalte exigențe, ele au evidențiat spiritul creator, personalitatea educatorului, dorința de căutare și promovare a noului. Deși desfășurate în condiții diferite, o notă comună caracteristică a fost atmosfera de bună dispoziție, prin crearea unui fond emoțional specific, prin accentul pus pe valorificarea valențelor estetice ale educației fizice, prin utilizarea ingenioasă a spațiului oferit de Sala Sporturilor.

Avînd în vedere densitatea și amploarea manifestării, ne propunem să prezentăm structura de conținut a fiecărei activități:

La grupa mare, Grădinița de Aplicație a Liceului Pedagogic din Constanța, tema a fost „Parcurs aplicativ” și a urmărit consolidarea unor deprinderi motrice: mers în echilibru, tirire, ocolire de obstacole; dezvoltarea unor calități motrice: viteză de reacție, îndemnare; educarea unor calități moral-psihice.

Mozaicul de culori al vestimentației (bluze roz, galbene, bleu, mov), eliminînd monotonia ținutei, a oferit, în același timp, și un criteriu de grupare, în anumite momente ale activității. De asemenea, comanda a fost înlocuită deseori cu onomatopee, cîntec, acompaniament de pian, versuri cu conținut educativ adecvat.

Prima parte a cuprins jocuri de atenție, grupare, regrupare: Fă ca mine; Execută la semnal; Buchețelul după culoare; Cîte doi, cîte patru; Revenire în coloană cîte unul, la semnal. A urmat un complex de exerciții pentru pregătirea grupelor de mușchi care vor fi solicitate în parcursul aplicativ: Fluturile își deschide aripile (executat cu pian), Inotăm (însotit de cîntec), Tic-tac (însotit de versuri). Întindem rufe, Barza, Hopa. Parcursul aplicativ a cuprins: mers în echilibru, tirire, ocolire a trei obstacole. Nota de atractivitate, ambianța specifică jocurilor, au fost date de obstacole — „oameni de zăpădă”, de dimensiunea copiilor.

Comenzile clare, indicațiile și explicațiile educatoarei Mariana Pomazan au asigurat caracterul exemplar al activității.

Cealaltă activitate — tot la grupa mare, Grădinița Nr. 54 din Constanța — a fost concepută într-o altă manieră, dictată de tema diferită: Program de gimnastică artistică cu aparate portative, consolidare. Preșcolarii, sub conducerea educatoarei Ilona Păunescu, au început cu exerciții de mers și alergare cu întoarcere, opriri din mers, deplasări în diferite direcții, joc de atenție: Rosu, galben, albastru. Au urmat exerciții de optimizare a dezvoltării fizice, executate pe numărătoare, versuri, acompaniament de pian: Rîndunelele. Încearcă să zbori, La defilare, Facem gimnastică, Uriași și piticii, Sări Mitică! Exercițiile cu eșarfe și stegulețe, executate cu acompaniament de pian și avînd un conținut diferit pentru fete și băieți, au evidențiat grație, îndemnare, sincronizarea mișcărilor. Au urmat jocurile „Cursa motociclistilor” și, pentru liniștirea treptată a organismului, „Ce curat e aerul” și „Balonasul”.

Activitatea la clasa a II-a, Școala Nr. 30, a avut tema: „Rostogolire înainte, din ghemuit în ghemuit”. Densă, păstrînd unele elemente comune cu activitățile de tip preșcolar, lecția — condusă de învățătoarea Mirela Ion — a avut un înalt grad de dificultate, raportat, firește, la particularitățile specifice vîrstei școlare mici. Ea a cuprins: exerciții de front și ordine; întoarceri prin săritura în doi timpi; jocuri de atenție și grupare: Culorile, Buchețelul, Mers în coloană cîte doi, cîte patru, Mers în cadență cu oprire în doi timpi, Pasul în

galop. Mers în coloană cîte doi, din coloană cîte unul; jocul Constructorul (construirea a două patrate, a două roți de tractor, șina de tren cu traverse); Formarea coloanei de gimnastică în mozaic, din ieșire prin lateral stînga-dreapta a copiilor cu numerele 2.

Dificile, dar atractive tocmai prin solicitarea concentrării atenției, au fost cele 11 exerciții în flux, avînd ca scop pregătirea corpului pentru executarea rostogolirii. Între acestea, notăm: Depărtat stînd: 1-2, Ducerea brațelor înainte cu bătaia palmelor; 3-4, Îndoirea la piept cu arcuire înapoi; 5-6, Ridicarea lor prin lateral cu bătaie; 7-8, Coborirea prin lateral a brațelor cu bătaia coapselor; Stînd: 1-2, Ridicarea brațelor oblic sus cu arcuire; 3, Îndoirea genunchilor, mîinile pe genunchi; 4, Revenire în stînd; 5-6, Ducerea brațelor lateral cu arcuire; 7-8, Îndoirea genunchilor cu arcuire. Exercițiile 6 și 9 au cuprins elemente de joc, atractive: Sezind, sprijinul palmelor înapoi; 1, Ploaia, 2, Tunetul, 3, Umbreleța; Înainte culcat: Morișca.

După învățarea rostogolirii conform metodologiei specifice, a urmat parcursul aplicativ: rostogolire, alergare pe banca de gimnastică, culegerea a trei cercuri, depunerea lor într-un cerc desenat, revenire cu atingerea cîleului. Executînd același parcurs, următorul elev ia cercurile și le așază în poziția inițială. La exercițiile de revenire a organismului la normal, se formează două cercuri concentrice: băieții, spre exterior, execută patru pași înapoi cu bătaia palmelor sus; fetele spre centru, înaintează patru pași înainte cu bătaia palmelor în spate.

Programul de gimnastică ritmică și sportivă a fost coordonat de profesorii Mirela Damian, Cristina Costora, Ana Bumbac, Stelian Marinescu și coregraful Kőrsey Ștefan de la Clubul Sportiv Școlar Nr. 1. Prin grație, sincronizare, frumusețe a mișcării, acest program a dovedit nivelul de performanță la care se poate ajunge cu preșcolarii și elevii de vîrstă școlară mică, în cadrul activităților de educație fizică.

În ansamblu, activitatea a subliniat contribuția educatoarelor, învățătorilor, a profesorilor, la dezvoltarea armonioasă a copiilor, la îmbunătățirea potențialului lor motric, la formarea obișnuinței și a plăcerii de a practica sistematic exercițiile fizice și sportul. De asemenea, a pledat pentru realizarea unei unități de cerințe între toate cadrele didactice care contribuie la educația fizică a copiilor.

Prof. instructor
FLORENTINA MELEGHI
Casa Personalului Didactic din Constanța

„BUNĂ DIMINEAȚA, GRĂDINIȚĂ!”

— autor: D. D. STANCU, Editura Muzicală, București, 1986 —

Cele 58 de cîntece care alcătuiesc volumul intitulat: „Bună dimineața, grădiniță!” — jocuri muzicale, canoane, cîntece —, autor: cunoscutul compozitor D. D. Stancu — apărut în Editura Muzicală, București, 1986, se constituie într-o nouă contribuție adusă educației muzicale a vîrstelor mici, propunîndu-se atenției tuturor cercetătorilor, creatorilor de metodologie didactică muzicală, precum și publicului larg. Avînd un caracter unitar, determinat de imbinarea armonioasă a tuturor elementelor de structură muzicală, potrivit principiului progresivității, lucrarea oferă cu preponderență „jocuri muzicale” pentru preșcolarii, organizate într-o manieră plăcută, atractivă și care fac apel la variate moduri de interpretare: solistică, în dialog solistic, în ansamblu cu întreaga grupă, în dialog educatoare-grupă, pe o voce, la două voci sau prin alternanță cuplet, refren. După cum precizează autorul — creator și al versurilor cîntecelor — „caracterul inedit al acestei lucrări este desprins și din faptul că se utilizează, pentru prima dată, în munca de predare a muzicii la preșcolarii, polifonia incipientă”. Recomandăm și noi această utilă apariție editorială cadrelor didactice din unitățile preșcolare de pe întreg cuprinsul țării.

DOINA SINTIMBREANU

CONDIȚII ALE DETERMINĂRII OPTIUNILOR

Convorbire cu reprezentanți ai comisiilor diriginților și ai comisiilor de orientare școlară și profesională pe școală și pe sector, din Sectorul 3 al Capitalei

Pentru orientarea școlară și profesională a viitorilor absolvenți ai clasei a VIII-a, actuala etapă școlară constituie o etapă a opțiunilor decisive. Evident, opțiunile nu se mai formează în acest moment, ele urmînd doar, cu rare excepții, să se manifeste și să se concretizeze. Elevii, în general, știu unde intenționează să urmeze prima treaptă de liceu. Știu, în egală măsură, părinții și profesorii lor. Este un moment în care factorii importanți ai bunei orientări școlare și profesionale, profesorii-diriginți, reprezentanții comisiilor de orientare școlară și profesională, pot răspunde la întrebarea „Ce am făcut pentru buna orientare școlară și profesională a elevilor?”, cu care ne-am adresat profesorilor din Sectorul 3 al Capitalei: **Adriana Stancu**, reprezentanta Comisiei de orientare școlară și profesională pe sector, **Florentina Ionescu** de la Școala nr. 195, **Elena Romanescu**, Școala nr. 87, **Angela Dima**, Școala nr. 20, **Maria Șisu**, Școala nr. 82, și **Lucian Horațiu-Chișu**, Școala nr. 86. Relatăm mai jos convorbirea cu interlocutorii noștri.

Red.: Prioritare, în orientarea școlară și profesională a elevilor, sînt necesitățile social-economice generale. În ce măsură ați luat în considerație, în munca dumneavoastră, această idee?

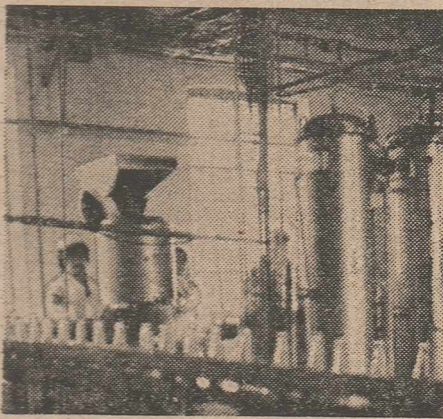
Prof. A. Stancu: În primul rînd am luat în considerație condiția industrială specifică a sectorului nostru. Aici avem giganți industriali de care trebuie să ținem seama. Sînt giganți ai metalurgiei, ai industriei construcțiilor de mașini, ai chimiei industriale, ai construcțiilor civile, ai industriei ușoare care își au, de asemenea, marii lor exponenți școlari, în mari licee cu cursuri de zi și seară, în școlii profesionale și școlii de maștri ca de exemplu, Liceul „23 August”, Liceul Industrial „Republica”, Liceul Industrial nr. 5, cu profil de chimie industrială, Liceul Industrial nr. 21 cu profil de construcții ș.a. În acest context, comisia de orientare școlară și profesională a Sectorului III a organizat un complex program de cunoaștere a liceelor din zonă. Sînt, astfel, demne de menționat relațiile de strînsă colaborare care s-au stabilit între liceele industriale și școlile cu clasele I-VIII din sectorul nostru. Așa, spre exemplu, în contextul acestor relații, după analiza primelor opțiuni, a fost organizată, recent, o serie de noi vizite la aceste licee. La Liceul Industrial „23 August” (Școlile nr. 16 și 199), Liceul Industrial „Republica” (Școlile nr. 75, 69, și 199), Liceul Industrial „Timpuri Noi” (Școlile nr. 72, 76 și 8), Liceul Industrial nr. 5 (Școlile nr. 149, 92, 20, 82, 112 și 116), Liceul Industrial nr. 18 (Școlile nr. 54, 87, 84, 86, 80), Liceul Industrial nr. 21 (Școlile nr. 199, 94, 21, 22 și 195), Liceul Industrial nr. 23 (Școlile nr. 60, 84, 87, 95, 76, 70), Liceul Industrial nr. 29 (Școlile nr. 47, 78, 67 și 55), Liceul Industrial nr. 30 (Școlile nr. 87, 84, 54, 88).

Red.: Este o statistică impresionantă. Dar ce înseamnă, de fapt, astfel de vizite? Mai precis, ce anume le conferă acestora valoare și eficiență, mai ales în această etapă?

Prof. M. Șisu: Pentru elevii ale căror opțiuni au fost deja cristalizate, astfel de vizite au calitatea de a le consolida. Pentru cei care mai au ezitări, au calitatea de a le determina o ultimă deosebire. Cit privește valoarea, eficiența lor, cred că aceasta este imprimată de facilitarea unui cit mai strîns contact cu realitatea profesiei pentru care urmează să opteze elevii. Ce înseamnă, de exemplu, o vizită a copiilor noștri, la Uzinele 23 August? Vă relatez o vizită concretă. După ce am intrat în uzină, am fost mai întîi într-o sală în care inginerii și maștrii din întreprindere au vorbit copiilor despre profesiile de laminarist, de metalurgist, de mecanic pentru mașini și utilaje, de prelucrători prin așchiere, de forjori și tratamențiști etc. Prezentarea diverselor profesii a fost urmată de vizitarea uzinei, ocazie cu care copiii au putut să observe un întreg proces tehnologic din care a rezultat cum se poate ajunge, plecînd de la fierul brut, la complexa construcție a unei locomotive. În „excursia” prin imensele hale ale uzinei, elevilor li s-a ilustrat pe viu descrierea făcută de

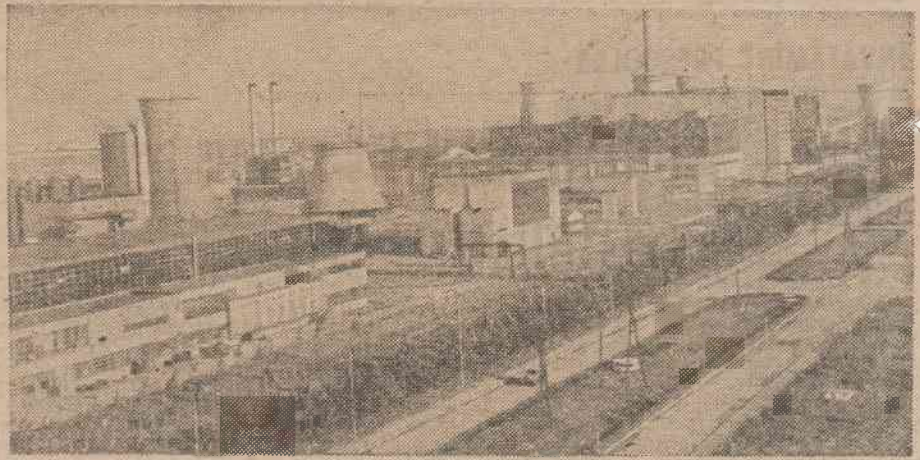
inginerii și maștrii, atît a întregului proces tehnologic, cit și a diverselor profesii implicate de acesta. Cred că, dacă este vorba de eficiență, aceasta este un element, cu adevărat, esențial. Copiii sîvadă, să afle direct, la fața locului, tot ce se poate afla despre profesia pe care o pot alege. Nu mai spun că au pus o sumedenie întrebări de întrebări și că pe unii nu-i puteam urni de lingă un strung automatizat. Iată de ce este foarte important contactul direct cu realitatea profesională.

Prof. F. Ionescu: Într-adevăr, acest contact este foarte util. Dar tot atît de utilă mi se pare și informarea elevilor cu privire la viitoarele unități școlare pe care le vor frecventa, la viitoarea lor profesie prin toate mijloacele posibile. Și cred că aceasta este, în primul rînd, datorită diriginților, a tuturor membrilor comisiilor de orientare școlară și profesională pe școală: să-i ajute pe elevi și pe părinți să afle tot ce se poate afla despre perspectivele profesionale pentru care pot opta. Un exemplu este acela al așa-numitelor colțuri de orientare școlară

și profesională organizate mai în toate școlile și în care sînt prezentate, prin imagini și texte, diferitele profesii, întreprinderi, licee.

Prof. L. H. Chișu: Pentru ca să poată informa, profesorul trebuie să fie el însuși bine informat. Iar informația privește, în primul rînd, cunoașterea elevilor. El trebuie să știe ce vor elevii să facă, ce este necesar să facă și ce pot să facă. Adică să știe care sînt interesele elevilor, posibilitățile și aptitudinile lor, necesarul social de cadre, caracteristicile liceelor spre care îndrumă elevii. Dacă eu vreau să orientez, să zicem, o parte dintre elevii mei către Liceul Industrial „Republica”, atunci eu trebuie să știu profilurile și meseriile în care sînt calificați elevii în cele două trepte și la Școala profesională. Să știu că există atîtea clase și atîtea locuri pentru meta-

lurgie, pentru mecanică, pentru electrotehnică, pentru electromecanică, pentru laminatori, trefilatori, mecanici de mașini și utilaje, prelucrători prin așchiere etc. Să știu că elevii pot încheia contract cu Întreprinderea de Tevi Republica, avînd obligația ca, după absolvirea liceului, să lucreze 5 ani în aceeași întreprindere, să le pot prezenta date cu privire la conținutul procesului de învățămînt și disciplinele tehnice care se predau aici, cu privire la practica productivă care se desfășoară atît în atelierele școlii cit și în secțiile moderne ale Întreprinderii Republica, unde întregul proces tehnologic este mecanizat și automatizat.

Red.: Și, în general, cam tot ce se poate ști despre un liceu.

Prof. L. H. Chișu: Absolut. Despre activitățile extrașcolare, cercurile tehnicoștiințifice, succese la concursurile pe obiecte de învățămînt și pe meserii, dotarea liceului, condiții de studiu, laboratoare, cabinete, ateliere, bază sportivă, cîmin, cantină, burse etc.

Red.: În egală măsură, se cer cunoștințe și caracteristicile profesiei.

Prof. F. Ionescu: Aceasta este necesar în toate etapele procesului de orientare. Ivoi observăm, mai întîi, personalitatea elevului, particularitățile lui fizice și intelectuale, înclinațiile și aptitudinile lui, rezultatele la învățătură, comportarea în orele de practica tehnico-productivă. Încercăm, deci, un portret, cit mai detaliat, al posibilităților de adaptare profesională a fiecărei individualități. Apoi, se impune să avem o imagine, cit mai apropiată de realitate, a solicitărilor de candidați de către licee. După ce am reușit să clarificăm pentru noi înșine aceste aspecte, urmează procesul de influențare a elevilor și a părinților acestora. Dar nu numai pe baza unei bune cunoașteri a profesiei. Să zicem, am ajuns la concluzia că unora dintre elevii noștri li se poate potrive meseria de laminator. Aceasta presupune că noi știm, deja, ce reprezintă meseria respectivă; că în cadrul acestei meserii există o diversificare, de exemplu, de laminatori de semitabricate, de tablă groasă și platbenzi, de sîrma, de tablă subțire, de presatori la cald etc. Să știm ce face un laminator (sortează materialul, îl pregătește, încarcă și descarcă cupoarele, le alimentează, manipulează metalul de-a lungul diverselor zone de încălzire, reglează proporția de aer din cupoare) și ce calități se cere unui laminator (buna adaptabilitate la temperaturi ridicate, mai ales la prelucrarea la cald, organism rezistent și rezerve funcționale bune; deși efortul fizic, odată cu introducerea automatizării liniilor, este pe cale de dispariție, capacitatea de adaptare la temperaturi ridicate, precum și aceea de a efectua mișcări rapide are, în continuare, o importanță deosebită).

Red.: Urmează, bineînțeles, procesul de influențare a elevilor și a familiilor acestora.

Prof. E. Romanescu: Ceea ce nu e tocmai simplu. În general, copiii nu realizează nici care sînt propriile lor posibilități și nici nu sînt deajuns de informați asupra a ceea ce ar putea să facă în viață. Tocmai în aceasta constă una dintre marile noastre sarcini, în procesul de orientare școlară și profesională: Să-i ajutăm să se informeze și să opteze potrivit vocației și personalității lor, corelate cu cerințele de cadre ale societății. Nici părinții nu sînt deajuns de informați. Și la majoritatea intervin, în mare măsură, subiectivismul și anume prejudecăți privind ierarhia valorică a profesiei. În acest context apare oportunitatea intervenției noastre. Cea mai obișnuită și mai simplă cale de influențare este convorbirea. Atît cu părinții cit și cu elevii. Atunci cînd profesorul are toată informația necesară, așa cum s-a spus aici, el poate găsi mijloace sigure și eficiente de influențare.

Prof. A. Dima: Insist asupra necesității bunei cunoașteri a profesiei. Dacă aflăm, de exemplu, că unii dintre elevi ar putea fi apți pentru construcții de mașini, aceștia urmează, deci, să afle ce înseamnă a fi constructor de mașini. De unde rezultă că noi trebuie să știm că în pregătirea cadrelor calificate pentru industria constructoare de mașini se cere să învețe meseria de strungar (ceea ce presupune mîini sigure, minte ageră, vedere bună, cunoștințe tehnice solide), de sudor (în afară de sudarea manuală aplicată, mai ales la lucrările de santier sau de mare complexitate, se folosesc și procedee moderne, semiautomate sau automate în care se recurge la mașinile de sudat), de lăcătuș (urmasii ai vechilor meseriași, care, dintr-o bucată de metal, realizează piese de mare finețe și le asamblează și montează cu precizie), de mecanic, de electrotehnician etc.

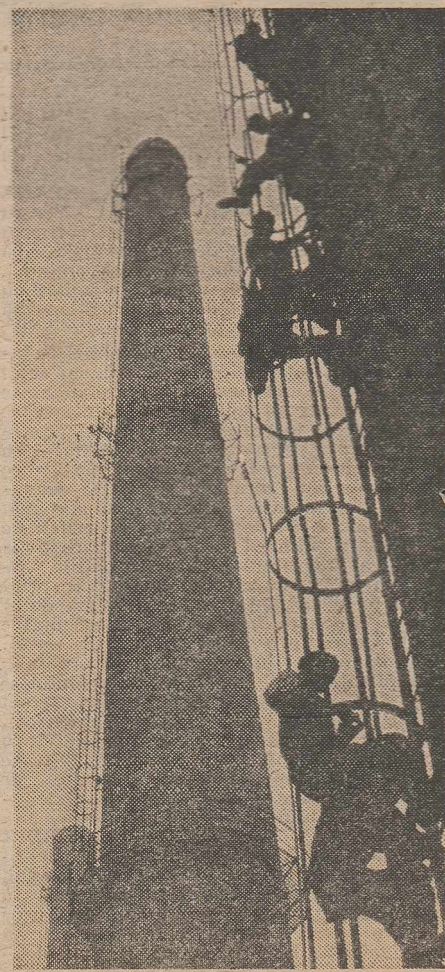
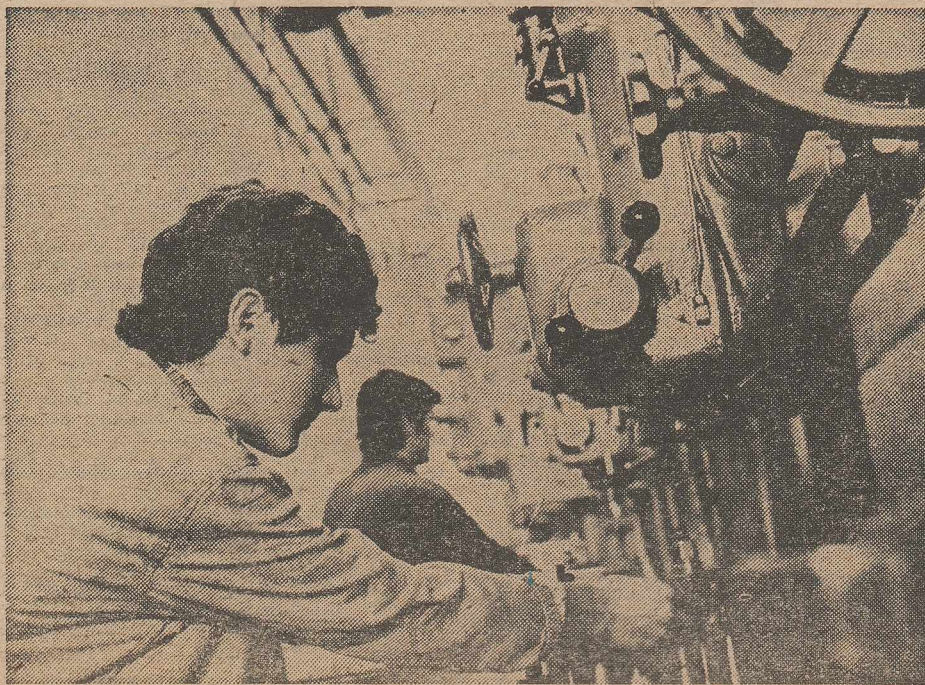
Prof. M. Șisu: Să ne referim și la chimie. Liceul Industrial nr. 5 a elaborat scurte monografii profesionale, așa spune mai degrabă articole monografice din care poți afla ce înseamnă să devii operator chimist în chimie industrială sau în chimie organică. Aflăm, de acolo, date despre biotehnologie, despre perspectivele de calificare a operatorilor de tehnologie chimică organică, în fabricarea medicamentelor și reactivilor, a lacurilor și vopselelor, a coloranților și intermediarilor, a produselor cosmetice etc.

Prof. F. Ionescu: Iar noi, care orientăm o bună parte dintre elevii noștri către Liceul Industrial cu profil de construcții nr. 21, trebuie să știm că acolo se pregătesc, pentru treapta I, zidari, tencuitori, zugrăvi, mozaicari, faițanari, dulgheri, timplari, parchetari, instalatori pentru instalații tehnico-sanitare și electrice, că liceul are 20 de săli de clasă, 16 cabinete, 8 laboratoare, 14 ateliere, și, acolo, la Școala Profesională, se pregătesc constructori, constructori-finisori, electricieni, instalatori etc. și, mai ales, să dăm detalii asupra tuturor acestor aspecte.

Red.: Bineînțeles, orientarea școlară și profesională a elevilor nu se încheie odată cu absolvirea clasei a VIII-a.

Prof. A. Stancu: Ar fi greșit să considerăm că acest proces pedagogic se termină la această vîrstă, din mai multe motive. În primul rînd că policalificarea implică orientarea elevilor nu către o meserie unică, ci către un domeniu profesional, un evantai larg de meserii, față de care acesta să aibă mobilitatea necesară pentru a se putea mișca după solicitări impuse de împrejurări. În al doilea rînd, mai ales la această vîrstă, la care ne-am referit în convorbirea noastră (elevii de 14, 15 ani), personalitatea lor este încă în formare. Calități și aptitudini pe care nu le-au dovedit pot să apară pe parcurs. După cum unele, foarte pronunțate, în momentul de față, pot să se estompeze. De aici și atenția generală care se acordă nu numai orientării, ci și reorientării. Orientarea școlară și profesională trebuie să o vedem ca pe un proces general, de ansamblu, adresat mării majorități a elevilor, și care se desfășoară de-a lungul întregii școlarități, fie care etapă caracterizîndu-se prin obiective specifice, stabilite în funcție de particularitățile de vîrstă ale elevilor, de programele de învățămînt, de necesarul forței de muncă pentru toate domeniile activității sociale, de dinamica dezvoltării social-economice a patriei noastre.

OCTAVIAN BUZESCU

Rolul integrator al filozofiei în fundamentarea concepției științifice despre om și societate

În întregul său, într-un context social dat, procesul instructiv-educativ își propune ca obiectiv fundamental formarea omului de azi și de mâine, a omului conștient de misiunea sa istorică, pregătit să-și asume responsabilitățile edificării unei noi orânduiri, apt să rezolve și problemele complexe ale altui timp decât acela în care a deprins cunoștințele fundamentale dintr-un domeniu științific sau altul. De aici, necesitatea constituirii unui sistem coerent, omogen de date, idei și interpretări și tot de aici natura pronunțată filozofică și ideologică-politică a perspectivei educative. **Filozofia** — deoarece procesul de formare a unui tip istoric (fie el individual, dar cel mai adesea colectiv) presupune o perspectivă, o viziune amplă/filozofică asupra condiției umane, angajând, în dimensiunile ei fundamentale, viitorul; **politico-ideologică** — pentru că alegerea unui anumit tip de personalitate capabilă să realizeze procesele de transformare și/sau perfecționare ale unei orânduiri politice presupune o anumită poziție de clasă, socială, o fermă opțiune politică. În consecință, formarea conștiinței socialiste — tel primordial al muncii desfășurate de cadrele didactice din școlile noastre de toate gradele — configurează un proces complex și multilateral.

În contextul acestor cerințe — științific fundamentate, întemeiate pe o precisă cunoaștere a scopurilor de urmărit și o axiologie precis configurată — interdisciplinaritatea devine o componentă esențială, definitorie a actului didactic (depășind, chiar prin această opțiune, didacticismul!), obligatie morală și profesională a cadrului didactic (mai ales atunci când predă științele sociale), demonstrație vie, de ne tăgăduit, a interiorizării idealurilor sociale ale timpului pe care-l trăiește în chip responsabil.

Se poate spune că, mai ales în cazul orelor de filozofie (dar nu numai al lor), fiecare lecție, fiecare capitol reprezintă un spațiu generos de educație materialist-științifică a elevilor. Problema cea mai importantă — din punct de vedere al concepției și desfășurării propriu-zise a fiecărei secvențe de curs — este aceea a modului în care și a timpului care se cuvine afectat acestei acțiuni educative. Opinia noastră este că, fără a perturba în vreun fel logica discursului filozofic, fără divagații care să facă prea dificilă expunerea, fără a-i introduce pe elevi în perimetrul de cunoaștere care să le înăbușeze înțelegerea și fără ca profesorul să pătrundă, el însuși, în domenii cu care nu este suficient de familiarizat, evitând, așadar, exagerările de vreun fel, procedind cu tact și având permanent în vedere bagajul de informații de care dispun elevii, educația materialist-științifică poate și trebuie să devină parte integrantă a acțiunii de formare pe care o constituie și o determină ora de clasă.

Exemplele în acest sens sînt numeroase și alegerea lor este, de această dată, de natură, mai curînd, subiectivă. De aceea vom prezenta, în continuare, doar câteva dintre subiectele orelor de filozofie care cer în mod expres completarea informației cu datele științifice pe care elevii le

consideră deja familiare. Pornind chiar de la definiția filozofiei — concepție generală despre lume și viață — de la locul omului în lume și de la poziția sa față de lume, această disciplină apare strîns legată de o serie de științe exacte (oferind, fiecare în parte, anumite informații și chiar concluzii aparent finite asupra omului și existenței sale printre obiecte și fenomene de toate tipurile) sau de literatură (ipostază inducînd sensibilitatea în cîmpul cunoașterii), dar, în același timp, opusă religiei — concepție falsă, deformatoare asupra realității, fapt ce nu trebuie să ne determine a omite să enunțăm cauzele, obiective și subiective, care au condus la apariția religiei. În paralel cu stabilirea cantității de cunoștințe oferite elevilor prin intermediul acestei necesare paralele, profesorul trebuie să mediteze și asupra metodei ce se cuvine utilizată — în cazul de față aceea a dialogului deschis, care să ne ofere prime și semnificative informații asupra nivelului de înțelegere și a reliefului general al concepției despre om și existența lui.

Discuțînd problemele legate de materialitatea lumii, de cognoscibilitatea materiei, de unitatea dintre materie, mișcare, spațiu și timp, de reflectare, ca însușire universală a materiei, avem prilejul nu doar de a utiliza o serie de cunoștințe de fizică sau de biologie — pe care filozofia le integrează, extrăgînd profunde sensuri din datele exacte ale științelor amintite —, dar și de a demonstra elevilor, pe baza cunoștințelor anterioare de care dispun, falsitatea tezei creaționiste a separării mișcării de materie. În această direcție este util un amănunțit comentariu al unor paragrafe din „Dialectica naturii” („Materia și mișcarea nici nu pot fi cunoscute altfel decît prin cercetarea diverselor subștante și forme de mișcare...”).

Aceeași interdependență între cunoștințele din diverse domenii — cu precizarea rolului integrator al filozofiei, a caracterului ei organizator, a semnificațiilor sale de concepție generală asupra existenței omului și societății umane — se poate realiza și în cazul lecției privind progresul social. Pornind de la definiția biologică a evoluției (ca succesiune de evenimente biologice irepetabile, caracterizată prin generarea unei formațiuni biologice noi, a unui plan de organizare de tip nou sau numai a unui element nou în cadrul unui plan de organizare vechi), specificînd (și motivînd de ce este așa) faptul că, în plan filozofic, termenul de evoluție este opus creației, se pot utiliza, ca exemplificări ale progresului social, o serie de fapte desprinse din istoria poporului nostru, a mișcării muncitorești și revoluționare, toate ducînd la concluzia că nici viața omului și nici aceea a societății nu sînt dirijate de forțe exterioare, străine naturii umane sau legilor de dezvoltare ale societății, și că progresul este un rezultat firesc al transformărilor calitative, el neputînd fi înlocuit — în terminologia filozofică — de alte concepte, precum evoluție sau schimbare.

Desigur, am putea furniza și alte exemple, toate — dar absolut toate — lecțiile de filozofie avînd calitatea de a contribui, în chip specific, la formarea concepției materialist-științifice a elevilor. Ceea ce socotim însă de importantă capitală pentru transpunerea în fapte pedagogice a ideilor enunțate pînă acum este o cit mai strînsă colaborare între colectivele de cadetă, astfel încît fiecare profesor de științe sociale să fie cit mai bine informat în celelalte domenii de studiu, la curent cu parcursul materiei la alte obiecte etc. Interesantele, discuțiile pe tema interdisciplinarității în cadrul comisiei metodice sînt, în actualul stadiu al învățămîntului nostru, cerințe imperioase, condiții sine qua non ale unor lecții de calitate, interesante, menite să determine înțelegerea profundă și nuanțată, de către toți elevii, a cunoștințelor predate.

Într-un cuvînt, vorbind despre interdisciplinaritatea în educarea materialist-științifică a elevilor, ne referim, implicit, la interdisciplinaritatea propriului nostru mod de înțelegere a procesului instructiv-educativ, a propriei noastre formații.

Prof. ECATERINA MUCENIC
instructor al C.C. al U.T.C.

Modalități de formare a convingerilor ateiste prin predarea filozofiei

Formarea unor trăsături înaintate ale personalității omului nou reprezintă un obiectiv esențial al procesului de învățămînt și, în acest sens, toate disciplinele cuprinse în programa școlară trebuie să-și aducă contribuția.

Preocuparea pentru realizarea exigențelor educației cuprinse în documentele Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român trebuie să țină seama de multitudinea de factori și împrejurări, inclusiv de influența credinței religioase, care poate denatura esența ființei umane. Religia atentează la toate valorile, indiferent de specificul lor, ea funcționează și ca morală și ca mod de cunoaștere (știință) și ca viziune generală despre lume (filozofie). De aceea, frontul educației materialist-științifice trebuie să

țină seama de aceasta și, în consecință, să se desfășoare în prelungirea tuturor sferelor creației umane.

Învățămîntul dispune, prin sistemele științelor pe care se bazează, de largi posibilități de formare a unei concepții înaintate, materialist-dialectice în rîndurile tineretului. De aceea, este bine să fie folosite, înainte de toate, multiplele valențe ale procesului instructiv.

Experiența arată că pentru a-și asigura consecvența și invincibilitatea în fața mistificărilor religioase, adevărul științei trebuie încorporat într-o filozofie științifică, reprezentată de materialismul dialectic și istoric.

Urmărind, în primul rînd, formarea unei gândiri materialist-dialectice globale, creatoare și consecvent laice, predarea

filozofiei necesită structurarea unei metodologii analitico-formative într-o perspectivă educativ-sistemică bazată pe cunoașterea concretă a stării educaționale și a preocupărilor spirituale ale elevilor.

La începutul anului școlar am discutat cu elevii la Liceul Industrial din Vidra, județul Vrancea, unde funcționez, o serie de aspecte referitoare la starea de religiozitate și ateism din rîndul acestora, astfel încît metodele și tehnicile selectate să fie raportabile particularităților generale și individuale ale tinerei generații.

În urma concluziilor desprinse, am împărțit elevii pe câteva grupe distincte; o primă grupă, care nu a avut nici o credință religioasă (5% din efectivul investigat); o altă grupă care a avut o credință religioasă, dar a părăsit-o (20%); 42% din subiecții investigați împărțesc încă o credință religioasă; o grupă inconsecventă din punctul de vedere al concepției generale care, la întrebarea privind păstrarea sau părăsirea credinței, a răspuns necdecis (33%).

Starea de religiozitate constatată la unii elevi se explică prin proveniența lor din mediul rural (98%) și prin educația primită în familie, mulți dintre ei participînd la practicile religioase din indemnul familiei. Totuși, o parte dintre aceștia au indicat participarea ocazională la sărbătorile religioase pe temeiul tradiției sau prin plusul de festivitate adus de ceremonialul religios, în cazul unor evenimente nodale ale vieții, ceea ce face necesară regîndirea unor importante acțiuni ale vieții în perspectiva laicizării lor.

De asemenea, organizația U.T.C. din liceul nostru, preocupîndu-se insistent de viața tinerilor, a inițiat activități interesante care au antrenat elevii în sărbătorirea unor momente semnificative, cum ar fi: primirea în organizație, majoratul, absolvirea școlii.

Aceste acțiuni organizate în mod atractiv, utilizînd simbolistica și însemnele ceremonialurilor laice, au condus la o diminuare a tentației de a recurge la ceremonialurile cu caracter religios, eliminînd, în parte, izolarea unor tineri, sentimentul de însingurare al unora, care reprezintă prilejuri favorabile pentru eșuarea în credință și în misticism.

În exploatarea universului spiritual al tinerilor, am observat că unei serii de noțiuni, cum ar fi cele de destin, pîent, sacrificiu, condiție umană, sens al vieții, realizare umană, revelație i se dădea adesea un sens abstract, cu implicații mistice și nu unul dedus din realitățile vieții, din procesele și cerințele societă-

ții. Am încercat ca acestor noțiuni să le dau o explicație mai largă la orele de filozofie, care să le coniere sensuri și semnificații științifice fundamentate.

Avînd în vedere că sistemul general al educației socialiste se află, în ceea ce privește funcționalitatea și performanțele sale, în plin proces de trecere la o calitate nouă, superioară, de formare a omului nou și presupune adecvarea la problematica spirituală a elevilor în perspectivă interdisciplinarității, a constituirii cîmpurilor complexe de noțiuni cărora să li se ofere un spațiu semantic cit mai explicit, am organizat câteva lecții în perspectivă interdisciplinară. Am optat pentru colaborarea în echipă împreună cu profesorii de fizică, biologie și chimie, pentru temele „Materie și conștiință”, „Conexiunea universală”, „Procesul cunoașterii”. Pentru înțelegerea categoriei filozofice de materie și invalidarea concepției creaționiste, am făcut apel la cunoștințele elevilor din domeniul fizicii: dualitatea undă-corpusul; teoria relativității restrînsă și generalizată, atomul și straturile sale electronice, evidențînd influența teoriilor din fizica modernă asupra concepțiilor filozofice.

Reactualizarea cunoștințelor despre reflexele condiționate și necondiționate, despre mecanismele biofizice, biochimice, funcționarea neuronului, transmiterea influxului nervos cit și a mecanismelor transmiterii informațiilor la nivelul sinapselor interneuronale, a permis decifarea fundamentelor științifice ale tezei marxiste asupra conștiinței, ca funcție a creierului uman și a rolului primordial al materiei în raport cu conștiința.

Urmărind deconstrucția ideilor religioase prin intermediul filozofiei, transmiterea concepției materialist-dialectice în manieră interdisciplinară ne oferă temeiul filozofic prin argumente de ordin generalizator, elevii sesizînd incompatibilitatea dintre dialectica marxistă și religie, prin răspunsuri date la problema fundamentală a filozofiei, a determinismului și devenirii.

O importanță deosebită în critica concepției religioase despre existență a avut-o argumentarea ideii unității și infinității lumii materiale, subliniînd semnificația victoriei heliocentrismului asupra geocentrismului. Experiența a dovedit convergența spre o idealitate proprie, specifică vârstei elevilor, și dorința acestora de a compara și sintetiza într-o manieră proprie.

Prof. GABRIELA APOSTOL
Liceul Industrial din Vidra,
județul Vrancea

Formarea tinerei generații în spiritul concepției materialist-științifice

Educația materialist-dialectică — parte integrantă a procesului de formare a omului nou — vizează, în mod unitar, trei obiective: formarea concepției științifice despre lume și atitudine morală în fața vieții; formarea unui comportament specific, în raport cu practicile religioase. Aceste aspecte esențiale ale educației materialist-științifice se află într-o strînsă interdependență.

Formarea tinerei generații în spiritul concepției materialist-dialectice nu înseamnă doar însușirea teoretică a politicii partidului, cunoașterea tainelor naturii, ale universului, aprofundarea legilor dezvoltării societății, desolidarizarea teoretică față de manifestările și credințele mistico-religioase, ci materializarea convingerilor ateiste în practica activității concrete, în întreaga comportare, în gîndirea și atitudinea ateistă.

Școala, organizațiile de copii și tineret dispun de o bogată paletă de forme și metode, de posibilități pentru a influența și determina formarea concepției materialist-dialectice despre lume și societate la tinerele generații, pentru combaterea manifestărilor religioase, a influențelor retrograde asupra formării personalității.

Pe lîngă procesul instructiv-educativ care asigură prin conținutul său realizarea acestei laturi a educației comuniste, organizarea cit mai judicioasă a timpului liber al elevilor, a odihnei, distracției și jocului, constituie o altă latură importantă a educării și formării lor multilaterale.

Alături de activitatea sportivă și cea cultural-artistică, antrenarea în acțiuni de cercetare și experimentare ocupă un loc important în dezvoltarea multilaterală a personalității, în consolidarea concepției materialist-dialectice despre lume și societate. Pentru aceasta ne stau la dispoziție o gamă foarte variată de mijloace și de forme de activitate: cartea de popularizare științifică, albumele științifice, diapozitivele, diavlele, filmele științifice, emisiunile științifice de radio-T.V., clubul prietenilor adevărului științific, excursiile pentru cunoașterea naturii, munca de cercetare la colțul naturii vii etc.

Formarea concepției științifice despre natură și societate la tinăra generație nu constituie numai o problemă a școlii și organizațiilor de copii și tineret, ci reprezintă și un teren comun de conlucrare a educatorilor cu părinții.

În zona unde ne desfășurăm activitatea, respectiv comuna Coroșimartin și satele aparținătoare, s-a constatat că fenomenul religios nu a influențat și nu influențează conștiința elevilor. Dar aceasta nu înseamnă că pentru colectivele de cadre didactice de la școlile respective nu există preocupare și interes în

această direcție. Din experiența noastră am constatat că la cercurile „Prietenii adevărului științific”, la cercurile pe obiecte, la celelalte activități ale detașamentelor și unităților de pionieri cu caracter ateist-științific este bine să se adopte, pe baza cunoașterii manifestărilor religioase concrete, o atitudine deschisă în dezbaterile unor probleme de mare importanță pentru viața sufletească și cognitivă a copiilor.

Considerăm că pregătirea elevilor pentru înțelegerea semnificațiilor sărbătorilor religioase trebuie realizată, treptat, sistematic, urmînd apoi ca aceste zile să fie ocupate cu activități atractive, cultural-artistice și sportive care să elimine prezumția de constrîngere. Să acordăm atenție sporită organizării, în cadrul detașamentelor de pionieri, a sărbătoririi zilei de naștere a copiilor. Ridicăm această problemă în urma constatării că un număr mare de copii își sărbătoresc ziua numelui și nu ziua de naștere. Organizarea, bună a acestui eveniment înseamnă și o formă de îmbunătățire a comportamentului și atitudinii elevului, implicat astfel în viața colectivului școlii, al clasei.

S-a constatat, la școala unde ne desfășurăm activitatea, că rezultate bune s-au obținut în această direcție, în primul rînd prin organizarea cabinetului de științe sociale unde există un punct de documentare ce asigură elevilor materiale necesare formării unei concepții revoluționare despre lume și viață.

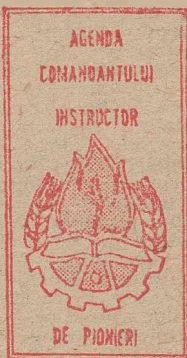
În cadrul orelor de dirigenție s-au discutat, în funcție de vîrstă, unele teme cum sînt: Ce este cerul? — călătorie imaginară în spațiul cosmic. De ce plouă? Ce este trăsnetul? Există viață pe alte planete? Va avea loc sfîrșitul lumii? etc., iar pentru cei mici, organizarea „Clubului curioșilor”.

Trebuie reținut faptul că propaganda religioasă în rîndul elevilor nu poate fi contracarată decît prin organizarea unor bogate și variate activități în școală, în care să nu uităm că o atenție deosebită trebuie acordată copiilor influențați de mediul religios familial. Măsurile de interdicție sau de ironizare nu numai că nu au efect, dar potențiază sentimentul religios în numele căruia ei sînt învățați să sufere și să reziste oricărei presiuni. Omul ateu este omul care se ia în stăpînire pe sine, conștient că procesul său de realizare depinde de el însuși și nu de acțiunea unor forțe străine de lumea lui obiectivă, este propria sa operă — într-o societate ale cărei relații specifice îl intergreaază social, dar îl și umanizează, servindu-l ca personalitate și agent istoric.

Prof. ILIE FLOREA
Școala din comuna Coroșimartin,
județul Mureș

COPIII LUMII DORESC PACEA

Pentru noi toți, apărarea păcii este indestuctibil legată de apărarea intereselor copiilor, ale tinerei generații, intrucit numai în condiții de pace aceștia cresc și se dezvoltă armonios și pot fi realizate și respectate drepturile lor. Războaiele, cursa înarmărilor, aberanțele cheltuielii militare, deturnând uriașe mijloace materiale și umane de la scopurile lor social-economice, au un impact negativ nemijlocit asupra destinului a milioane de copii încă înainte ca aceștia să se nască, grevind apoi întreaga lor existență. Iată pentru ce menținerea și consolidarea păcii reprezintă condiția fundamentală pentru dezvoltarea și educarea copiilor, cu atât mai mult cu cât copiii de astăzi vor fi tinerii începutului mileniului trei, constituind în fapt generația menită să continue activitatea creatoare a genului uman în secolul următor. Este necesar să realizăm educarea copiilor de astăzi și de mâine în spiritul umanismului, al păcii, prieteniei, cooperării și înțelegerii între popoare, recunoscându-se și încurajându-se, totodată, capacitatea lor de a contribui, individual și colectiv, prin metode și mijloace specifice vârstei, la promovarea și apărarea păcii.

Acțiunile pionierești, ce se desfășoară în prezent în întreaga țară, pun un accent deosebit pe prezentarea realizărilor poporului român, a minunatelor condiții de viață și învățatură de care beneficiază toți copiii României socialiste, dau expresie dragostei și recunoștinței pentru grija și preocuparea permanentă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu în vederea asigurării unei copilării fericite, lipsite de griji pentru tinerele vârstare ale patriei. Consiliile și comandamentele pionierești organizează un ansamblu de acțiuni politico-educative dedicate Anului Internațional al Păcii, având drept țel călăuzitor ideile exprimate în cuvântările tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și în Declarațiile Apel ale F.D.U.S. și M.A.N., adoptate în acest an, și în spiritul sarcinilor ce revin Organizației Pionierilor privind educarea comunistă, patriotică, revoluționară a tinerei generații, creșterea și formarea acesteia în spiritul celor

mai nobile idealuri ale umanității: pacea, securitatea, colaborarea și înțelegerea între popoarele lumii.

Astfel, la nivelul tuturor unităților și detașamentelor de pionieri, în cadrul orelor de informare politică, al cercurilor și cluburilor de dezbateri politico-ideologice, în cluburile păcii, prieteniei și solidarității internaționale din școli și case ale pionierilor și școlimilor patriei sunt dezbătute teme privind semnificația proclamării, de către Adunarea Generală a O.N.U., a anului 1986 ca An Internațional al Păcii, politica externă promovată de partidul și statul nostru, contribuția de o inestimabilă valoare a secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la rezolvarea echitabilă, în interesul popoarelor, a marilor probleme ale lumii contemporane.

Consiliile și comandamentele pionierești inițiază, la toate nivelurile, conferințe și manifestări culturale-artistice (spectacole, expoziții de artă plastică și fotografice etc.) sub genericul „Tineretul României dorește pacea”, în cadrul cărora sunt subliniate inițiativele partidului și statului nostru, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, privind încetarea cursei înarmărilor și înfăptuirea unor măsuri ferme de dezarmare, de promovare a unui climat de pace.

De curând, s-au încheiat etapele pe detașamente, unitate, localitate și județ, ale tradiționalei acțiuni pionierești „Porumbelul păcii”, care va fi finalizată, la nivel național, în vacanța de vară, pe litoralul Mării Negre, în cadrul taberei de la Năvodari.

Pentru a marca Anul Internațional al Păcii, Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Comitetul Național Român pentru UNICEF vor edita o culegere de versuri scrise de copii, dedicate păcii, un disc cu cîntece de pace în interpretarea unor formații artistice ale pionierilor și școlimilor patriei, precum și o carte de colorat pentru copii.

În vacanța de vară, la Năvodari se vor organiza a IX-a ediție a festivalului internațional „Copiii lumii doresc pacea”, la care vor participa, alături de pionieri români, copii din peste 30 de țări și expoziția de desene cu tema „Copiii României socialiste doresc pacea”.

Aceste acțiuni oferă pionierilor și școlimilor, tuturor copiilor din țara noastră, minunatul prilej de a exprima, împreună cu întregul nostru popor, aspirațiile și încrederea în nobilele idealuri de pace, libertate, independență, adeziunea deplină a tinerei generații față de acțiunile energice, consecutive și inițiativele strălucite ale președintelui țării, tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru o colaborare

internațională, pentru reluarea cursului destinderii, pentru dezarmare și pace.

În cuvîntarea rostită la Adunarea solemnă organizată cu prilejul aniversării a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a făcut ample referiri la politica internațională a României, subliniind importanța unui program complex de dezarmare, mai ales, nucleară și chimică, precum și faptul că țara noastră se pronunță pentru încetarea oricăror acțiuni militare și pentru soluționarea problemelor

dintre state numai pe calea tratativilor și a negocierilor: „Avem convingerea că este posibil să se ajungă la acorduri corespunzătoare în această direcție — și adresăm, încă o dată, apelul poporului român către toate popoarele lumii de a ne uni forțele și de a acționa, pînă nu este prea târziu pentru a impune dezarmarea, pentru apărarea dreptului suprem al popoarelor la viață, la existență, la libertate și la o pace trainică!”

MIHAI DELCEA
Consiliul Național
al Organizației Pionierilor

RECUNOȘTINȚA ȘI DRAGOSTEA COPIILOR

Prin toate activitățile desfășurate cu copiii în unitate, o sarcină permanentă a noastră, a educatoarelor, a fost aceea de a face cunoscute copiilor cele mai însemnate realizări din patria noastră, arătându-le că ele sînt rezultatul strădaniilor poporului nostru, sub conducerea înțeleaptă a Partidului Comunist Român. Cu fiecare acțiune desfășurată în acest sens, le-am făcut cunoscută copiilor lupta poporului, a Partidului Comunist Român, pentru făurirea unei vieți fericite în patria noastră.

În cinstea marelui eveniment, am desfășurat, pentru înțelegerea semnificației măreței zile de la 8 Mai, activități pregătitoare. Primul obiectiv a fost reactualizarea propagandei vizuale. În fiecare sală de grupă au fost expuse panouri cu lucrări ale copiilor, reprezentînd viața lor în Epoca Nicolae Ceaușescu, panouri reprezentînd realizările innoitoare de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, imagini cu impresionantele lucrări de construcții care au apărut pe harta României: Transfăgărășanul, barajul de pe Argeș, monumentul hidroenergetic de la Porțile de Fier, Metroul bucureștean, magnifica „Magistrală albastră”. S-a explicat copiilor, cu cuvinte pe înțelesul lor, că nimic din ce s-a construit nu ar fi existat astăzi dacă partidul, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, nu ar fi elaborat cetezătoare programe de investiții și nu ar fi acționat continuu pentru integrala lor înfăptuire.

Familiarizîndu-i cu tradițiile de luptă ale clasei muncitoare, ale Partidului Comunist Român, le-am înfățișat școlimilor patriei aspecte din activitatea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, din copilăria sa aspră, precum și lupta dusă de comuniști pentru o viață mai bună și mai dreaptă, comuniști care au fost arestați la Doftana în anii 1934—1938. Printre ei se afla și tinărul utecit Nicolae Ceaușescu, condamnat de către Tribunalul militar al Corpului 5 de Armată din Brașov la 2 ani și jumătate închisoare.

Deosebit de impresionantă au fost și versurile dedicate copilăriei celui mai iubit fiu al poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Vedea prin viitor departe”, de Elena Dragoș, pe care preșcolarii le-au

ascultat de mai multe ori, exteriorizîndu-și sentimentele, în final, prin învățarea poeziei.

Pentru mai buna înțelegere a evenimentului de la 8 Mai 1921, a fost prezentat copiilor un ciclu de povestiri istorice, dintre care amintim povestirea „O zi mărețată pentru istoria României” de Dumitru Almaș.

Din alte activități desfășurate cu copiii, amintim convorbirea etică „Cine sînt comuniștii?”, alternînd cu cîntece și versuri despre partid, și întîlnirea cu secretarul comitetului de partid de la Fabrica de Mobilă și Articole Tehnice Codlea, care le-a vorbit școlimilor patriei despre lupta dîră și neînfrîcată dusă de comuniști, despre marile succese obținute în anii construcției socialismului și, în special, despre realizările și perspectivele de dezvoltare ale orașului Codlea.

Pentru a sublinia activitatea neobosită — a Partidului Comunist și a secretarului său general — în vederea creării unor condiții deosebite de viață tuturor copiilor și oamenilor din țara noastră, de o deosebită eficiență a fost activitatea desfășurată sub genericul „Chipul țării mele” în colaborare cu pionierii, în cadrul căreia s-au confecționat patru plante intitulată „Frumusețile patriei”, „Bogățiile patriei”, „Obiceiurile”, „Realizările mărețe ale județului Brașov în Epoca Ceaușescu”.

Toate aceste activități organizate în cinstea mării aniversări, s-au finalizat prin prezentarea — la Clubul întreprinderii patronatoare — a unui montaj literar-artist intitulat „Slavă ție, partid biruitor!”.

Poeziile, cîntecele, povestirile, vizitele, întîlnirile cu activiști de partid și de stat, convorbirile au fost pregătite din vreme, de către educatoare, pentru accesibilizarea conținutului transmis.

Pregătirea lor a cerut însă și asigurarea unui cadru sărbătoresc adecvat, astfel încît mesajul de ordin moral-revoluționar al acestor acțiuni să determine un puternic ecou afectiv, pe măsura sensibilității micilor vîrstare.

Directoare MARGARETA PUJA
Educ. CEZARINA VIGHECI
Grădinița Nr. 4 din Codlea,
Județul Brașov

PREGĂTIREA FORȚEI DE MUNCĂ ÎN LUMINA DOCUMENTELOR DE PARTID

Parte componentă a programelor de dezvoltare economico-socială a patriei, învățămîntul a cunoscut, în cea mai fertila epocă a mult milenarelor noastre istorii, o dezvoltare fără precedent. Congresul al IX-lea al partidului punînd bazele amplului proces de modernizare a școlii românești. Astfel, învățămîntului i s-a asigurat o structură și un conținut adecvate exigențelor științei contemporane și cerințelor dezvoltării multilaterale social-economice a patriei, care conduc la formarea armonioasă a personalității umane în socialism. Congresul al XIII-lea al partidului, prin Directivele sale privind dezvoltarea României în actualul cincinal și în perspectiva anului 2000, deschide școlii românești noi orizonturi. Dezvoltarea intensivă a economiei, introducerea largă, atît în industrie cît și în alte sectoare de activitate, a automatizării, cibernetizării și robotizării impun școlii sarcina de a pregăti cadre, specialiști de o formare nouă, superioară celei realizate pînă acum.

Adoptînd programul pregătirii forței de muncă în cincinalul 1986—1990 și în perspectivă pînă în anul 2000, în deplină concordantă cu destinele și sarcinile ce revin tuturor sectoarelor de activitate pe baza hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului și a Programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și a înaintării României spre comunism, primul Congres al științei și învățămîntului a stabilit noi direcții de acțiune pentru întreaga activitate de formare a tineretului pentru muncă și viață, pentru formarea ca demni și devotați cetățeni ai patriei socialiste, a tuturor celor care astăzi sînt cuprinși în unitățile noastre de învățămînt.

Retinînd ca fiind esențială, cu adevărat revoluționară, caracteristică pentru întregul conținut al învățămîntului, integrarea sa organică cu producția și cercetarea, principiu fundamental al școlii românești, județul Galați și-a inseris ca obiectiv

prioritar, pe linia dezvoltării și modernizării școlii, continua sa corelare cu cerințele dezvoltării economico-sociale în profil teritorial. S-a avut, în acest sens, în vedere că Galațiul realizează în prezent 65 la sută din producția de fontă a României, 60 la sută din producția de oțel și 45 la sută din producția de laminat finite pline, iar în industria navală 20 la sută din industria de nave marine. Teza de maximă valoare teoretică și practică privind necesitatea obiectivă a noii revoluții agrare s-a materializat, la nivelul județului, în dezvoltarea intensivă a diverselor domenii și ramuri de producție agricolă, iar în prezent se acționează pentru realizarea unuia dintre cele mai importante sisteme de irigații în Terasa Covelului.

Toate aceste particularități ale dezvoltării economico-sociale a județului Galați au condus la mutații importante în domeniul rețelei școlare și conținutului învățămîntului gălățean. Din totalul de 23 licee care funcționează în județul nostru 16 sînt industriale, iar două agroindustriale. Profilurile în care se pregătește forța de muncă pentru industrie sînt diverse, pe deplin adaptate nevoii de cadre a întreprinderilor, o mare extindere cunoscînd profilul cum sînt: mecanică, metalurgie (cu meseriile specifice de furnalist, otelari, laminoriști), construcții, construcții navale, electrotehnică, la care se adaugă industria usoară, alimentară, prelucrarea lemnului.

Dacă luăm în considerare și profilurile neindustriale în care pregătim forța de muncă, putem susține, fără rezerve, că școala gălățeană prezătește cadre pentru toate domeniile de activitate și oferă în același timp condiții de dezvoltare și afirmare pentru întreaga gamă de interese și aptitudini pe care le prezintă elevii noștri. Și, dacă ne referim la realizările înregistrate pe planul rețelei școlare considerăm demn de reținut că în toate localitățile rurale ale județului

sînt organizate școli de zece ani prin care creăm tuturor tinerilor posibilitatea de a frecventa treapta I de liceu în localitatea de domiciliu, pregătindu-se, cu precădere, pentru exercitarea unor meserii din profilul industrial agricol.

Urmărind în permanență asigurarea calității și eficienței procesului de pregătire a elevilor pentru exercitarea meseriei, sub direcția îndrumare a Biroului Comitetului Județean de Partid, Inspectoratul Școlar Județean, conducerea de școli, întreprinderile patronatoare au asigurat condițiile materiale necesare instruirii elevilor în meserie prin predarea disciplinelor tehnologice și de specialitate și organizarea practicii productive.

În prezent, învățămîntul liceal gălățean dispune de 214 ateliere școlare, 41 de laboratoare și 114 cabinete de specialitate care asigură cadrul corespunzător predării-învățării și exersării priceperilor și deprinderilor specifice meseriei. S-a extins în același timp practica organizării lecțiilor de tehnologie în atelierele școlii sau direct în întreprinderi. Rezultate bune, pe linia asigurării bazei didactico-materiale necesare pregătirii elevilor în meserie, înregistrează liceele și școlile profesionale, patronate de Combinatul Siderurgic Galați. Întreprinderea Mecanică Navală, Santerul Naval, Întreprinderea de Rețele Electrice, Întreprinderea Mecanică de Echipamente Hidraulice, Întreprinderea de Transporturi Auto, Trustul I.A.S., întreprinderi pentru care pregătim cadre prin liceele industriale nr. 1, 2, 3, 4, 5, Liceul Industrial „Alexandru Ioan Cuza” din Galați și Liceul Agroindustrial din Tecuci.

Retinînd din Programul partidului că fiecare școală trebuie să fie și o unitate de producție și asigurînd elevilor pregătirea practică corespunzătoare, în toate liceele gălățene s-a trecut la organizarea instruirii practice în condiții de producție, elevii fiind antrenati efectiv în realizarea unor produse social-utile, reprezentînd, de regulă, repere din planul de producție al întreprinderilor patronatoare cum sînt: buncăre, supraveghetore de flacără, cilindri hidraulici, armături pentru rețele de înaltă și joasă tensiune, cosuri navale, transformatoare de impulsuri ș.a.m.d.

Pentru creșterea calității predării disciplinelor de specialitate și a instruirii

practice, s-a organizat un sistem de acțiuni de perfecționare a inginerilor maistrilor, cuprinzînd cursuri, instruire, dezbateri, schimburi de experiență, testări, simpoioane pe teme privind modalitățile de integrare a documentelor de partid în activitatea de pregătire profesională, forme și procedee de lezare a învățămîntului de practică, metoda organizării lecțiilor în ateliere și întreprinderi. Pregătirea de specialitate și metodică se completează prin activități specifice organizate în cadrul cercurilor pedagogice de la nivel județean, al comisiilor și cadrelor de specialitate din școli.

Au sporit, de asemenea, preocupările privind cercetarea științifică a elevilor condusă de specialiști pe linia realizării de noi mijloace de învățămînt, precum și centrul abordarea unor teme cu aplicabilitate în procesul de producție din întreprinderile patronatoare. S-au realizat astfel studii de introducere a terotehnicii în Combinatul Siderurgic Galați, folosirea instalației de sudură semiautomată în mediu de gaz protector, dispozitive cîntare pentru pornirea utilitatilor, fabricarea testaturilor de tip finet și difuzii din materiale refolosibile, acclimatizarea unor soiuri de pepene verde în zona Tecuci.

În baza hotărîrii adoptate de Secretariatul Comitetului Județean de Partid, ca urmare a analizei ce s-a organizat pe tema integrării învățămîntului cu producția și cercetarea, s-au adoptat noi măsuri de perfecționare a procesului de pregătire a forței de muncă. La baza acestora stă ideea că dezvoltarea intensivă a economiei, introducerea largă, atît în industrie, cît și în alte sectoare economice a automatizării, cibernetizării și robotizării impune școlii noi sarcini pe linia prezării cadrelor.

Proiectîndu-ne activitatea de viitor, nu uităm nici un moment că, referindu-se la perioada următoare, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a caracterizat-o ca fiind o perioadă a înfloririi depline fizice și intelectuale a personalității umane, ideal căruia cadrele didactice gălățene îi vor dedica întreaga competență și dăruire.

Prof. GEORGETA ANTOHE
inspector școlar general
al Inspectoratului Școlar Județean Galați